



## สารบัญ

ผู้  
เร่อง

หน้า

|                                  |     |
|----------------------------------|-----|
| บทคัดย่อ                         | ก   |
| บทที่ 1 ข้อมูลโครงการวิจัย       | 1   |
| บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป             | 4   |
| บทที่ 3 รายละเอียดการดำเนินการ   | 44  |
| บทที่ 4 ผลที่เกิดขึ้น            | 64  |
| บทที่ 5 วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ | 152 |
| ภาคผนวก                          | 184 |
| ประวัติที่มวิจัย                 | 192 |

## บทคัดย่อ

โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลมูลนิธิศุภนิยาม (บ้านลาหงา) หมู่ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล ตามสัญญาเลขที่ RDGS0S0012 ซึ่งมีนางสุกัญญา คำสู เป็นหัวหน้าโครงการ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2550 – 31 ธันวาคม 2552 รวมระยะเวลา 31 เดือน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลมูลนิธิศุภนิยามบ้านลาหงา จัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 บุคลากรหลักสูตรให้สอดคล้องสภาพพื้นที่สิ่งแวดล้อมภูมิปัญญาและเน้นการศึกษาในรูปแบบของอิสลามเพื่อให้เด็กได้มีความรู้คุณธรรม โดยการสอนวิธีการปฏิบัติศาสนกิจ(ละหมาด) การถือศีลอด การทักทาย(กล่าวสละม) การเป็นอยู่และมารยาทต่างตามแบบอย่างของศาสนาอิสลาม รวมถึงการสอนคุรอ์ (บทขอพรของศาสนาอิสลาม) ที่ใช้เป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น คุอ์อาร์ก่อนนอน – ตื่นนอน คุอ์อาร์เช้า - ออกห้องน้ำ คุอ์อาร์กินข้าว คุอ์อาร์ดื่มน้ำ คุอ์อาร์สวมใส่เสื้อผ้า คุอ์อาร์ขณานพาหนะ คุอ์อาร์ให้กับพ่อแม่ เป็นต้น ซึ่งเป็นแบบอย่างของท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ.ล)ทั้งสิ้น

ที่ผ่านมามีการจัดการเรียนการสอนครูเป็นผู้สอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว โดยการสอนแบบบทบาทสมมติ เช่น สอนเรื่องทะเลเก็นน้ำภาพทะเลมาให้เด็กดู ถ้าสอนเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ก็นำรูปสัตว์มาให้เด็กดู เป็นต้น และผู้ปกครอง ชุมชน ไม่ค่อยรับรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนของเด็กและเด็ก รวมทั้งห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนมีพื้นที่คับแคบ ไม่เหมาะสมกับจำนวนของเด็กนักเรียน จากการเรียนการสอนดังกล่าวมีผลต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาการของเด็ก ดังนั้นครูผู้ดูแลเด็กได้ร่วมกันคิดหาวิธีการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child center) โดยการนำเด็กไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในพื้นที่ใกล้เคียง ให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จึงทำโครงการวิจัยเรื่อง “ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลมูลนิธิศุภนิยาม (บ้านลาหงา)” เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และให้เด็กเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริงแล้วสามารถบูรณาการเรียนรู้อย่างของตนเอง มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย

ด้านอารมณ์ – จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา รวมทั้งมีทักษะด้านต่างๆ เช่น การคิด การอ่าน การเขียน การพูด และการสังเกตที่ใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ขั้นที่สูงขึ้น

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ของเด็กและเพื่อให้เด็กเกิดเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริง แล้วสามารถบูรณาการการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

สำหรับการกิจกรรมก็จะเริ่มตั้งแต่เวทีนำเสนอโครงการเพื่อบอกกล่าวแก่สาธารณะว่าเห็นการจัดการศึกษาเป็นอย่างไร อยากรู้ตรงจุดไหน มีความต้องการอะไรบ้างจากงานวิจัยชิ้นนี้ แล้วเราจะมาร่วมมือกันได้อย่างไร ต่อมาก็ให้ศึกษาสถานที่แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ที่มีอยู่ในละแวกนี้ว่ามีเรื่องอะไรบ้างที่เด็กสามารถที่จะเรียนรู้ได้

จากนั้นก็จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีประสบการณ์ เชี่ยวชาญมีปัญญา ผู้รู้ ผู้นำ ผู้มีประสบการณ์ด้านการจัดการ ศึกษาว่าร่วมวิเคราะห์ว่าแหล่งเรียนรู้เหล่านี้เป็นอย่างไรกันบ้าง จากการจัดรวบรวมทั้งหมด 14 แหล่ง จากเวทีทำให้ทีมวิจัยได้กลับมาทบทวนว่าแหล่งเรียนรู้ที่คิดนั้นคือแหล่งที่อยู่ใกล้ตัวคนมากที่สุด นั่นคือที่อยู่ใกล้ชุมชนนั่นเอง เพื่อความปลอดภัยของเด็ก แล้วยังมีคำถามจากเวทีว่าในเรื่องของสถานที่ของชุมชนๆ จะเก็บแบบสักแค่ไหน แต่ใจของทีมวิจัยอยากเก็บ ขอให้ทีมวิจัยมีความพร้อมที่จะให้ความรู้แก่เด็ก “ค้นแบบแต่ที่เจอในค้นแบบ” งานของเราก็จะก้าวหน้า หลังจากนั้นก็มาระดมความคิดและจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน 1 ค ย การวิเคราะห์จากหน่วยงานเพื่อให้ตรงตามหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ของเด็ก ก็มานัดประชุมผู้ปกครอง ทีมวิจัยได้จัดเวทีการประชุมผู้ปกครองเพื่ออนุญาตพาเด็กออกไปศึกษานแหล่งเรียนรู้

มาถึงกิจกรรมพาเด็กออกศึกษานนอกห้องเรียน จากที่สรุปกันว่าจะใช้เวลาตั้งแต่เดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ 2552 ในการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ พอเอาเข้าจริงไม่สามารถทำได้หมดตามที่วางไว้ เพราะฉะนั้นนอกจากการสอนเด็กแล้วครูพี่เลี้ยงยังมีการกิจกรรมเข้าร่วมงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลเยอะแยะมากมาย จึงทำระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนทั้ง 7 หน่วยการเรียนรู้ ต้องลากยาวมาจนถึงเปิดเทอมใหม่และให้จัดกับเด็กใหม่ด้วย เพราะเด็กบที่ได้กำหนดไว้ว่าจัดเฉพาะเด็กวัย 4 ขวบ ที่มีอยู่ 2 ห้องเรียน แต่เมื่อจบภาคเรียนเด็กก็ย้ายออกไปยังลงเหลือแค่เด็กวัย 3 ขวบปีที่แล้วที่เขยิบมาเป็นเด็ก 4 ขวบ และเด็กที่เข้าใหม่

เมื่อสิ้นเทอมแรกจึงจัดเป็นเวทีนำเสนอผลงานเด็กในวันที่ 31 มีนาคม 2552 เวทีนี้จัดเป็นเวที  
لقاءผู้เข้าร่วมกิจกรรมไปด้วย ผู้ปกครอง เด็ก ภูมิปัญญา โต๊ะอีหม่าม เพื่อนำเสนอผลการจัดการ  
เรียนการสอนในช่วงที่ทำไปแล้ว จากนั้นทีมก็จัดให้มีวิทยากรหลักสูตรในวันที่ 12 ธันวาคม 2552 ที่  
จะใช้ในอนาคต ซึ่งได้ชวนผู้รู้อย่างอาจารย์สมเจตนา มุณีโมไนย และอาจารย์หุตติณ อุสนา มาร่วมให้  
ข้อเสนอแนะแนวทางด้วย ซึ่งทีมวิจัยได้สรุปการจัดการเรียนทั้ง 2 แบบ โดยมีประเด็นหลักๆด้วยกัน  
คือ กระบวนการทำอย่างไรกันตั้งแต่วันแรกจนถึงวันสุดท้ายของการเรียน ผลที่ได้ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น  
พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงของเด็กเป็นอย่างไรในช่วงเรียน และสามารถตอบจุดประสงค์ตาม  
หลักสูตรปฐมวัยอย่างไรบ้าง

ทีมวิจัยมีโอกาสได้ไปร่วมเวที ชวนกันอ่านหนังสือให้เด็กฟังที่ จ.ยโสธร ในวันที่ 25-26  
พฤศจิกายน 2552 ซึ่งเป็นเครื่องช่วยงานวิจัยภาคอีสาน โดยกลุ่มเป้าหมายที่ไปครั้งนี้ประกอบไปด้วยทีม  
วิจัยและพี่เลี้ยงหนึ่งชั้นรถตู้ ซึ่งจากการที่ได้ไปศึกษางานนอกสถานที่ทำให้ทีมวิจัยมีวิสัยทัศน์ที่  
กว้างไกลกว่าเดิมเหมือนแรงเสริมให้มาถึงที่จะก้าวต่อไป กิจกรรมสุดท้ายจัดให้เวทีนำเสนอ  
ผลงานวิจัยโดยมีชื่อว่า “เปลี่ยนความคิดสร้างอิสระ แห่งการเรียนรู้” ในวันที่ 24 ธันวาคม 2552

ผลการดำเนินงานสรุปได้ว่าในการจัดการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่ๆ คือ  
รูปแบบที่ 1 ครูเป็นนักกำหนดเรื่องให้เด็กออกไปเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้ก็ให้น่า  
หน้าவுการเรียนรู้ที่กำหนดได้แล้วมาเขียนแผนการสอน โดยจะกำหนดให้ 1 หน่วยการเรียนรู้มี  
ระยะเวลาในการสอน 5 วัน มีรายละเอียด เช่น วันที่ 1 เรียนรู้เรื่องมารยาทและข้อตกลงในการออก  
นอกสถานที่,วันที่ 2 พาเด็กออกไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้,วันที่ 3 - 4 ทบทวนสิ่งที่ได้ออกไปเรียนรู้  
,วันที่ 5 สรุปผลการทำกิจกรรมตั้งแต่วันที่ 1- 4 และวิธีการกำหนดหน่วยการเรียนรู้โดยดูสิ่งที่อยู่ใกล้  
ตัวเด็กและปลอดภัยกับเด็ก ที่สำคัญต้องให้ครอบคลุมตามสาระการเรียนรู้ที่เด็กวัยนี้ควร ได้รับ คือ  
เรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก,บุคคลและสถานที่,ธรรมชาติรอบๆตัว,สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

รูปแบบที่ 2 เด็กเป็นคนเลือกรื่องที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง วิธีนี้จะไม่มีการกำหนดเรื่องเพราะ  
ต้องให้เด็กออกไปนอกสถานที่เพื่อสำรวจสิ่งแวดล้อมก่อนแล้วค่อยให้เด็กมากำหนดเรื่องที่จะเรียน  
ด้วยตัวเอง วิธีการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ก็ถือว่าแรกหลังจากที่เด็กออกไปสำรวจแล้วครูจะนำเด็กมา  
จัดกิจกรรมในห้องเรียน โดยให้เด็กบอกว่าได้ทำอะไรมาบ้างแล้วให้เด็กบอกสิ่งที่ตนเองได้เห็นว่า  
และครูจะเป็นผู้บันทึกไว้หลายวิธีการหลังจากนั้นก็ได้คัดเลือกเรื่องที่จะเรียนเรื่องไหนถูกเลือกมาก

ที่สุดก็จะเรียนรู้อะไรในวันที่สอง-วันที่ห้า ก็จะมาลงเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ซึ่งแต่ละเรื่องก็จะอาจใช้ระยะเวลาที่ต่างกันเนื่องจากต้องดูที่ความสนใจของเด็กกว่ามีมากน้อยแค่ไหน อย่างไร

ถ้ารับวิธีการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 แบบจะเหมือนกันก็คือ เด็กจะนำสิ่งที่ครูสอนภายในห้องเรียนออกไปใช้นอกห้องเรียน เช่น มารายห์ ข้อตกลงต่างๆ และเมื่อออกไปศึกษาในห้องเรียนแล้วเด็กก็ต้องนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ในห้องเรียนกลับมาใช้ในห้องเรียนอีกครั้ง ซึ่งหมายถึงว่า เด็กต้องเรียนรู้วิธีการนำสิ่งที่เรียนในห้องเรียนไปใช้นอกห้องเรียนและนำสิ่งที่ได้เรียนนอกห้องเรียนนำกลับมาใช้ในห้องเรียนอีกครั้งเป็นความซับซ้อน 2 แบบ ที่เด็กจะต้องทำและครูต้องเป็นคนชี้แนะเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อนำทั้ง 2 รูปแบบมาวิเคราะห์ร่วมกันซึ่งจะพบว่าแต่ละรูปแบบมีความสำคัญไม่แพ้กัน รูปแบบหนึ่งต้องการให้เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องที่สำคัญ และจำเป็น และอีกรูปแบบหนึ่งไปตามความต้องการของเด็ก ดังนั้น รูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้เป็นการผสมผสานทั้ง 2 รูปแบบเข้าด้วยกัน คือ การกำหนดหน่วยการเรียนรู้หลัก และเด็กร่วมกันตัดสินใจในการเรียนรู้

ซึ่งจากการที่มีการจัดทำหลักสูตรในอนาคตศูนย์แห่งนี้จึงนำรูปแบบที่สาม (รูปแบบที่ 1 + รูปแบบที่ 2) มาจัดกระบวนการเรียนรู้ของเด็กต่อไป

สิ่งที่ได้จากระบบงานวิจัยครั้งนี้ทำให้ครูที่เลี้ยงได้เป็นแนวทางให้ได้ว่า “สิ่งที่ดีที่สุดนั้นคือการรับรู้และความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครูพี่เลี้ยงและผู้ปกครอง ซึ่งสิ่งนี้นั้นซึ่งรู้ไว้โรงเรียนก็มีประโยชน์เป็นแหล่งเรียนรู้ได้” และอีกหนึ่งคำพูดของครูพี่เลี้ยงที่ว่า “สำคัญยิ่งไปกว่านั้นผลที่เกิดกับเด็กโดยตรงคือการที่เด็กมีอิสระทางความคิด มีความกระตือรือร้น และมีความสุข” สิ่งที่สุดแล้วครูพี่เลี้ยงก็ได้เห็นในสิ่งที่ไม่เคยเห็น รู้ในสิ่งที่ไม่เคยรู้ และที่สุดของที่สุดคือผู้ปกครองก็ยังได้สัมผัสเรื่องราวเหล่านี้และพร้อมที่จะเดินเคียงข้างกับครูพี่เลี้ยงเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของศูนย์ต่อไป

ทีมวิจัย

กันยายน 2553

บทที่ 1  
ข้อมูลโครงการวิจัย

ชื่อโครงการ      ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่  
สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก  
อนุบาลมูลนิธิสลาม (บ้านลาหงา) หมู่ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

หัวหน้าโครงการ      นางศุภยัะ ลำสู

สัญญาเลขที่      RDGS0S0012

เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2550 – 31 ธันวาคม 2552 รวมระยะเวลา 31 เดือน

หลักการและเหตุผล

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลมูลนิธิสลามบ้านลาหงา ตั้งอยู่ หมู่ที่ 6 ต.ละงู อ. ละงู จ. สตูลได้  
ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2543 โดยนายหาทรน หมาดหยด อีหม่ามประจำมัสยิด  
บ้านลาหงา ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นประธานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลมูลนิธิสลามบ้านลาหงา ในช่วง  
แรกได้ชื่อว่า ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดบ้านลาหงาเป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ของ  
กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการและวัฒนธรรม ต่อมาถ่ายโอนภารกิจให้องค์การบริหารส่วนตำบล  
ละงูเป็นผู้จัดการด้านงบประมาณอาหารกลางวัน อาหารเสริมนม คือ – วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการ  
เรียนการสอนและค่าตอบแทนครูผู้ดูแลเด็ก

ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลมูลนิธิสลามบ้านลาหงาจัดการศึกษากับเด็กในชุมชนและ  
ชุมชนใกล้เคียงที่มีอายุระหว่าง 3 – 5 ขวบ มีเด็กนักเรียนทั้งหมด 111 คน มีครูผู้ดูแลเด็กจำนวน 5 คน  
มีห้องเรียนขนาด 24 ตารางเมตร จำนวน 4 ห้องเรียน เมล็ดห้องเรียนละ 28 คน มีพื้นที่นอกห้องเรียน  
และในห้องเรียนทั้ง 300 ตารางเมตร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลมูลนิธิสลามบ้านลาหงา จัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นการเรียนการสอน  
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 บูรณาการหลักสูตรให้สอดคล้องสภาพพื้นที่สิ่งแวดล้อม  
ปัญหาและเน้นการศึกษาในรูปแบบของอิสลามเพื่อให้เด็กได้มีความรู้คุณธรรม โดยการสอนวิธีการ  
ปฏิบัติศาสนกิจ(ละหมาด) การถือศีลอด การทักทาย(กล่าวสละม) การเป็นอยู่และมารยาทต่างๆตาม

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สอดคล้อง กับหลักสูตร  
การศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลมูลนิธิสลาม (บ้านลาหงา) หมู่ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

แบบอย่างของศาสนาอิสลาม รวมถึงการสอนคูอาร์ (บทขอพรของศาสนาอิสลาม)ที่ใช้เป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น คูอาร์ก่อนนอน – ตื่นนอน คูอาร์เช้า – ออกห้องน้ำ คูอาร์กินข้าว คูอาร์ดื่มน้ำ คูอาร์สวมใส่เสื้อผ้า คูอาร์ขานนาทานะ คูอาร์ให้กับพ่อแม่ เป็นต้น ซึ่งเป็นแบบอย่างของทำงานศาตาญฮัมมัด (ช.ล)ทั้งสิ้น

ที่ผ่านมาการจัดการเรียนการสอนครูเป็นผู้สอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว โดยการสอนแบบบทบาทสมมติ เช่น สอนเรื่องทะเลที่รูปภาพทะเลมาให้เด็กดู ถ้าสอนเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ก็นำรูปสัตว์มาให้เด็กดู เป็นต้น และผู้ปกครอง ชุมชน ไม่ค่อยรับรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนของครูและเด็ก รวมทั้งห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนมีพื้นที่แคบไม่เหมาะสมกับจำนวนของเด็กนักเรียน จากการเรียนการสอนดังกล่าวมีผลต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาการของเด็ก

ดังนั้นครูผู้ดูแลเด็กได้ร่วมกันคิดหาวิธีการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child center) โดยการนำเด็กไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จึงทำโครงการวิจัย ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ. ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลหุรุลอิสลาม (บ้านลาหงา) เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ – จิตใจด้านสังคม และด้านสติปัญญา รวมทั้งมีทักษะด้านต่างๆ เช่น การคิด การอ่าน การเขียน การพูด และการสังเกตที่ใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนขั้นที่สูงขึ้นไป

### วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา
2. เพื่อให้ ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ของเด็ก
3. เพื่อให้เด็กเกิดเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริงแล้วสามารถบูรณาการเรียนรู้นี้ได้ด้วยตนเอง

### คำถามวิจัย

#### หน่วยการเรียนรู้/วิธีการ

1. หน่วยการจัดการเรียนรู้มีอะไรบ้าง มีวิธีการอย่างไร
2. การจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ในห้องเรียนกับนอกห้องเรียนให้มีความสัมพันธ์กันได้อย่างไร
3. วิธีการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างไร

ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา

1. แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา มีอะไรบ้าง และสามารถนำมาจัดการเรียนรู้ได้อย่างไร
2. วิธีการอย่างไร ที่จะให้ ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

#### เด็กนักเรียน

1. เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร
  - ด้านกระบวนการคิด
  - ด้านการพูดและการแสดงออก
  - ด้านการบูรณาการเรียนรู้
  - ด้านทักษะการเรียนรู้ การอ่าน
  - ด้านศาสนาและวัฒนธรรม

#### กลุ่มเป้าหมาย

1. เด็กชั้นอนุบาล 3-4 ขวบ 4 ห้องเรียน จำนวน 86 คน
2. แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา 10 แห่ง
3. ชุมชน
4. ผู้ปกครองนักเรียน

ขอบเขตการศึกษา แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในตำบลสูง ตำบลปากน้ำ และตำบลกำแพง

#### วิธีการศึกษา

1. ศึกษาสำรวจข้อมูล
1. ประชุม/แลกเปลี่ยน
2. ทดลอง

#### ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กเกิดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริง
2. เด็กเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมการจัดการเรียนรู้ของเด็ก

บทที่ 2  
ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลพื้นฐานของศูนย์พัฒนาเด็กอนุบาลสุรสีดาลาม

(1.1) สถานที่ตั้ง / สภาพทั่วไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีชัยบ้านลาหาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล อยู่ใกล้กับวัดชัยบ้านลาหางและอยู่ใกล้กับชุมชน

(1.2) ประวัติความเป็นมา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีชัยบ้านลาหาง (อนุบาลสุรสีดาลาม) ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2543 โดยคณะกรรมการมีชัยบ้านลาหาง ทำโดยนายอาหารน หมดหยด ร่วมกับ นายเจ๊ะหมัดส่งบ้านโคก ครูสอนศาสนาอิสลามโรงเรียนแสงประทีปวิทยา ในขณะนั้นและข้าราชการประชาชนหมู่ที่ 6 ตำบลละงู มีเป้าหมายเพื่อสร้างศูนย์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่มุ่งเน้นหลักสูตร ทักษะ หลักการของศาสนาอิสลามและเห็นว่าการเน้นทักษะอิสลามเพื่อผลิตคนที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักการของศาสนาอิสลาม เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ของศาสนา ต่อมาด้วยโอนภารกิจให้องค์การบริหารส่วนตำบลละงูเป็นผู้ดูแล

(1.3) การบริหารจัดการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีชัยบ้านลาหางมีคณะกรรมการศูนย์ทั้งหมด 7 คน ดังนี้

|                 |            |                          |
|-----------------|------------|--------------------------|
| 1. นายอาหารน    | หมดหยด     | ประธานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก |
| 2. นายนุรุดดีน  | กาหา       | กรรมการ                  |
| 3. นายประเสริฐ  | โอมณี      | กรรมการ                  |
| 4. นายอดุลย์    | อุศมา      | กรรมการ                  |
| 5. นายเสรี      | นิสกุต     | กรรมการ                  |
| 6. นายสมหมาย    | เจริญฤทธิ์ | กรรมการ                  |
| 7. นางสาวสุกียะ | ต้าสู      | เลขานุการ                |

คณะกรรมการทั้ง 7 คน มีหน้าที่ในการให้คำแนะนำและชี้แนะทางการบริหารศูนย์ ในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้คำปรึกษา ในเรื่องต่าง ๆ และดูแลความเรียบร้อยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาศูนย์เป็นเงินบริจาค จากผู้ปกครอง เดือนละ 200 บาท ซึ่งจะเก็บทุกเดือน ๆ จนกว่าจะปิดเทอม เงินในส่วนนี้จะเอามาซ่อมแซมปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็ก

เล็ก และชื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนให้กับเด็ก เช่น สี ดินสอ หนังสือ และอุปกรณ์อื่น ๆ ส่วนอาหารกลางวันและอาหารเสริมนั้นเป็นงบประมาณจากกรมศาสนาที่จัดสรรผ่านองค์การบริหารส่วนตำบลละงู

ในปีงบประมาณ 2553 คณะกรรมการชุดนี้ได้หมดวาระลง และทางศูนย์ได้มีการคัดเลือก

คณะกรรมการชุดใหม่ จากเดิม 7 คน เป็น 15 คน ได้แก่

- |                  |            |                  |
|------------------|------------|------------------|
| 1. นายอาหารน     | หมดเขต     | ประธานศูนย์ฯ     |
| 2. นายสัน        | รักสัตย์   | รองประธานศูนย์ฯ  |
| 3. นายสมหมาย     | เจริญฤทธิ์ | กรรมการ          |
| 4. นายอตุลย์     | อุตมา      | กรรมการ          |
| 5. นางสาวอติปิยะ | ยานา       | กรรมการ          |
| 6. นายประเสริฐ   | โอมณี      | กรรมการ          |
| 7. นางสาวปัทมา   | เอียดดี    | กรรมการ          |
| 8. นายธีรยุทธ    | ติงหวัง    | กรรมการ          |
| 9. นายสินิจ      | สอหรีบ     | กรรมการ          |
| 10. นางจรีนันท์  | ลักเคบ     | กรรมการ          |
| 11. นายอนุส      | นุ้ยโສະ    | กรรมการ          |
| 12. นายวิฑิต     | เกษา       | กรรมการ          |
| 13. นางเจ๊มะ     | สันเหม็น   | กรรมการ          |
| 14. นางสาวสุไรษา | จะสัน      | กรรมการ          |
| 15. นางสาวสุกียะ | ต้าตุ      | กรรมการเลขานุการ |

ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำมัสยิดบ้านลาหงา มีผู้ดูแลเด็กจำนวน 6 คน ผู้ปรุงอาหาร 1 คน มีเด็กจำนวน 86 คน มีห้องเรียนทั้งหมด 4 ห้องเรียน ห้องน้ำ 2 ห้อง มีพื้นที่ตารางเมตร โดยผู้ดูแลเด็ก จัดการเรียนการสอนที่เน้นบริบทของชุมชนเป็นหลัก เน้นการเรียนการสอนตามหลักศาสนาอิสลาม จัดการศึกษาในรูปแบบงานวิจัย ซึ่งมีแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่ส่งเสริมให้เด็ก มีบทบาทในการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(1.4) บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมัสยิดบ้านลาหาง มีบุคลากรครูจำนวน 6 คน ซึ่งเมื่อก่อนมีเพียง 5 คน ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะจัดสรรมาให้อีก 1 คน เมื่อเดือนกันยายน 2550 ปัจจุบันมีครู 6 คน ตามรายละเอียดดังนี้

1. นางสาวสุกียะห์ คำสู รักษาการหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่อยู่ 191 หมู่ที่ 2 ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูล
- การศึกษา - อนุปริญญา สาขา เกษตรศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- จบการศึกษา ปริญญาตรี สาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- ปัจจุบันทำหน้าที่ศึกษการหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่ฝ่ายวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. นางสาวสุไรยา จะสมัน ที่อยู่ 87 หมู่ที่ 2 ต.ปากน้ำ อ.ละงู จ.สตูล
- การศึกษา - ปริญญาตรี สาขา เทคโนโลยีและนวัตกรรม การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- ปริญญาตรี สาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปัจจุบันทำหน้าที่ฝ่ายการเงินและกิจการนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. นางสาวสุนันทา อินทองมาก ที่อยู่ 218 หมู่ที่ 18 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล
- การศึกษา - ปริญญาตรี สาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- ปัจจุบันทำหน้าที่ฝ่ายกิจการนักเรียนและพัสดุของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. นางสาวนุชสารี๊ะ อูสมา ที่อยู่ 305 หมู่ 17 ต.ละงู อ.ละงู จ. สตูล
- การศึกษา - ปริญญาตรี สาขา ศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- ปัจจุบันทำหน้าที่ฝ่าย วิชาการและอนามัยและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. นางสาวรุยดา จิวจบ ที่อยู่ 305 หมู่ที่ 17 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล
- การศึกษา - ปริญญาตรี สาขา การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- ปัจจุบันทำหน้าที่ฝ่ายบุคลากร ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. นางสาวจรรยา หิยสือด ที่อยู่ 213 หมู่ที่ 12 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล
- ปริญญาตรี ศิลปะศาสตรบัณฑิต สาขา การจัดการทั่วไป (สาขาการบริหารทรัพยากรมนุษย์) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- ปัจจุบัน ทำหน้าที่ฝ่ายกิจการนักเรียน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

#### (1.5) ข้อมูลนักเรียน

ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสถิติบ้านละหางมีจำนวนนักเรียน ทั้งหมด 88 คน แบ่งเป็น

4 ห้องเรียน ดังนี้

ห้องอนุบาล 3 ขวบ จำนวน 2 ห้องเรียน  
ห้องอนุบาล 4 ขวบ จำนวน 2 ห้องเรียน

นักเรียนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม 100 % และเป็นเด็กที่อยู่ในพื้นที่ของบ้านละหางและ

พื้นที่ใกล้เคียง

#### (1.6) แนวทางการจัดการเรียนการสอน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสถิติบ้านละหาง ได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นตามหลักการของ

ศาสนาอิสลาม สอนให้เด็กสละมกับผู้ใหญ่ ครู พ่อแม่ และผู้ที่พบเห็น อ่านคุอาฮ์ต่าง ๆ เช่น คุอาฮ์กินข้าว คุอาฮ์ก่อนนอน – คั่นนอน คุอาฮ์เข้าห้องน้ำ ฯลฯ ซึ่งการอ่านคุอาฮ์นั้นเป็นแบบอย่างของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล) ศาสดาของศาสนาอิสลาม

นอกจากนี้ยังสอนในเรื่องต่าง ๆ ที่ตรงตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 มีทั้งหมด 6 กิจกรรม ได้แก่ 1. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ 2. เสริมประสบการณ์ 3. กิจกรรมสร้างสรรค์ 4. กิจกรรมกลางแจ้ง 5. เกมการศึกษา 6.

นำมาบูรณาการเข้ากับการสอนแบบอิสลามและสอนในเรื่องของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กเพื่อให้เด็กได้มีความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งจะสอนตามแผนการจัดประสบการณ์หรือแผนการสอนที่ได้จัดทำขึ้น เช่น เรื่องฝน ขยะ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว เป็นต้น และการสอนให้สอดคล้องกับวันสำคัญ เช่น วันพ่อ วันแม่ และวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม เช่น วันอีดิลฟิตรี – อีดิลอัฎฮา (วันขึ้นปีใหม่) ของคนอิสลาม และในการสอนแต่ละครั้งครูก็จะสอนแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กไปพร้อมกัน แต่การสอนแบบนี้พอนานเข้าเด็กจะรู้สึกเบื่อเนื่องจากการสอนที่อยู่แต่ในห้องเรียน บางครั้งเด็กก็เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ทำให้ความสนใจและแรงจูงใจในการทำกิจกรรมของเด็กลดลง ครูก็ต้องค้นหาวิธีการใหม่เพื่อจูงใจให้เด็กอยากเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

## หลักสูตรสถานศึกษาศูนย์การศึกษาปฐมวัย

### 1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด - 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้อบรมเลี้ยงดู-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

### 2. วิสัยทัศน์

เด็กปฐมวัยในท้องถิ่นทุกคนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพที่พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา โดยการนำเอาวัฒนธรรมท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้เด็กมีจิตสำนึกในความเป็นไทย รู้จักอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติกิจกรรม จริยธรรมและระเบียบวินัย สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้

### 3. ภารกิจ

1. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมความรักความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข
4. จัดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น
5. จัดกิจกรรมเสริมสร้างให้มีความรัก ศรัทธาในชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์
6. จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

### 4. เป้าหมาย

1. เด็กทุกคนมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เหมาะสมกับวัย
2. เด็กทุกคนมีสุขภาพร่างกายเจริญเติบโตและสุขนิสัยที่ดี
3. เด็กทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นไทย สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้
4. เด็กทุกคนมีนิสัยรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. ครูทุกคนจัดประสบการณ์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
6. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อม อาคารเรียน ห้องเรียน สื่ออุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

### 5. สารการเรียนรู้



## หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๔๖

### ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๕ ปี\* บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม \* ๕ ปี หมายถึง อายุ ๕ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน

### หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิตัมพัตที่สัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัย ทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่าง
3. ระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
4. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
5. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
6. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

### หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

#### สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี จัดขึ้นสำหรับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล

## จุดหมาย

การพัฒนาเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
2. ใช้อวัยวะของร่างกายได้คล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน
3. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
4. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
5. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
6. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
7. สนใจเรียนรู้สิ่งต่างจรรอบตัว

## คุณลักษณะตามวัย

ช่วง ๓ ปีแรกของชีวิตวัยเด็กเป็นช่วงระยะที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสมองของเด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็ว พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาโดยที่พัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดตามวุฒิภาวะหรือความพร้อมของเด็กและมีการพัฒนาเป็นลำดับขั้นอย่างต่อเนื่องตามวัยถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู จำเป็นต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์ทันที คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มีดังนี้

### เด็กแรกเกิด – ๒ เดือน

#### พัฒนาการด้านร่างกาย

1. ผงกหัวหันซ้ายขวาในท่าคว่ำได้
2. พลิกตัวตะแคงข้างได้เมื่อนอนหงาย
3. ชี้อมองได้ มองเห็นในระยะห่าง ๘-๑๒ นิ้ว
4. จับถือของได้นาน ๒-๓ นาที

#### พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

1. ตกใจง่าย เมื่อได้ยินเสียงดัง
2. ทำเสียงในคอเบาๆเมื่อรู้สึกพอใจ

#### พัฒนาการด้านสังคม

1. ตบตา จ้องหน้าแม่
2. ยิ้มได้
3. หยุดร้องไห้เมื่อมีคนอุ้ม
4. ชอบให้มีคนเล่นด้วย

#### พัฒนาการด้านสติปัญญา

1. หยุดฟังหันหาเสียง
2. ทำเสียงอ้อแอ้ ใช้เสียงร้องที่ต่างกันเมื่อหัวหรือเจ็บ
3. สนใจมองใบหน้าคนมากกว่าสิ่งของ

#### เด็กอายุ ๒-๔ เดือน

##### พัฒนาการด้านร่างกาย

1. ชันคอในท่าคว่ำได้
2. เขยิบขาขึ้นพื้นได้เมื่อจับยืน
3. เริ่มคว้าจับสิ่งของ
4. มองตามสิ่งที่เคลื่อนไปหัวซ้าย/ขวา บน/ล่าง ได้

##### พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

1. ยิ้มง่าย หัวเราะเสียงดังเมื่อพอใจ
2. แสดงอารมณ์ ความรู้สึกทางสีหน้า

##### พัฒนาการด้านสังคม

1. ร้องไห้เพื่อบอกความต้องการ เสียงเสียงเมื่อเห็นหน้าคน
2. ส่งเสียงโต้ตอบเสียงพูดและรอยยิ้มของแม่
3. สนใจมองและยิ้มให้กับตนเองในกระจก

##### พัฒนาการด้านสติปัญญา

1. จำหน้าแม่และคนในครอบครัวได้
2. ส่งเสียงอ้อแอ้ พยายามทำเสียงต่างๆ ในคอ
3. หยุดฟังเสียง หันตามเสียงเกาะ
4. สนใจจ้องมองสิ่งที่เคลื่อนไปหรือมีเสียง

#### เด็กอายุ ๔-๖ เดือน

##### พัฒนาการด้านร่างกาย

1. นอนคว่ำ ยกศีรษะ ยันหมอนก้นได้สูง
2. นั่งได้โดยพ้อมไม่ต้องประคอง
3. คืบ พลิกคว่ำพลิกหงาย
4. มองตามสิ่งที่ผ่านไปเร็วได้
5. ไขว่คว้า ไข้มือคว้าหยิบของได้มากขึ้น

#### พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

1. ส่งเสียงแสดงอารมณ์ต่าง ๆ
2. รู้จักแสดงปฏิกิริยาต่อต้านเมื่อไม่พอใจ

#### พัฒนาการด้านสังคม

1. หันหาเสียงเรียกชื่อ
2. ยิ้มให้คนอื่น

#### พัฒนาการด้านสติปัญญา

1. จำหน้าแม่และคนคุ้นเคยได้
2. ส่งเสียงตามเมื่อได้ยินเสียงพูดหรือมีใครมาพูดด้วย
3. ไขว่ใจคำเรียกชื่อคนหรือสิ่งของง่าย ๆ
4. ชอบมองสำรวจสิ่งของ สนใจรายละเอียดต่างๆ

#### เด็กอายุ ๖-๘ เดือน

##### พัฒนาการด้านร่างกาย

1. หันหน้าและเอี้ยวตัวไปมาได้ดี
2. นั่งทรงตัวได้เอง
3. กู้ก้นนั่งเองได้
4. ยกตัวในท่าคลาน
5. คลานได้
6. เอื้อมมือหยิบของด้วยมือข้างเดียว
7. เปลี่ยนมือถือของได้

##### พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

1. ผูกพันกับพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูใกล้ชิด
2. เริ่มกลัวคนแปลกหน้า
3. แสดงอารมณ์เปิดเผยตามความรู้สึก

1. รู้จักแสดงท่าทางตั้งใจ ห่วงระอา

#### พัฒนาการด้านสังคม

1. เขียนแบบกิจกรรมการทำทางของคน
2. แสดงออกถึงการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น

#### พัฒนาการด้านสติปัญญา

1. พยายามเขียนแบบเขียนต่างๆ ที่ได้ยิน
2. พูดคุยคนเดียว
3. ทำเสียงซ้ำ ๆ เช่น นานา หม่าหม่า
4. ชอบสำรวจสิ่งต่างๆ รอบตัวโดยเอื้อมเข้าไป
5. สนใจรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ของสิ่งของ

#### เด็กอายุ ๘-๑๒ เดือน

#### พัฒนาการด้านร่างกาย

1. คลานได้คล่อง คลานขึ้นบันไดได้
2. นั่งตัวตรงได้
3. เกาะยืนได้ช่วงสั้นๆ
4. เกาะเดินได้
5. ยืนได้ชั่วครู่ และนั่งลงจากทำยืนได้
6. หยิบของไว้ด้วยและหยิบออกได้
7. หยิบของขึ้นเล็กด้วยนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ได้
8. ตบมือ โบกมือได้
9. ใช้มือทั้งสองข้างทำงานคนละอย่างได้
10. มองตามของตก

#### พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

1. เริ่มรู้จักทำตามใจตนเอง
2. ผูกพันกับผู้เลี้ยงดูใกล้ชิด

#### พัฒนาการด้านสังคม

1. ติดแม่ กลัวการแยกจาก
2. เข้าใจท่าทางและสีหน้าคนอื่น
3. กลัวคนแปลกหน้าและสถานที่ใหม่ๆ

4. เขียนแบบสีหน้า ทำทางและเสียง
5. ชี้ออกความต้องการได้
6. ให้ความร่วมมือเมื่อแต่งตัว
7. แยกตัวเองและเงาในกระจกได้

#### พัฒนาการด้านสติปัญญา

1. รู้จักเชื่อมโยงคำพูดกับการกระทำ เช่น “ไม่” จะสั่นหัว
2. “บ๊าย บาย” จะโบกมือ
3. ชอบฟังคำซ้ำๆ เสียงสูงๆต่ำๆ
4. รู้ว่าคำต่างๆ เป็นสัญลักษณ์ของวัตถุนั้นๆ เช่น ถ้าพูดว่านกจะชี้ไปที่ห้องฟ้า
5. เริ่มพูดเป็นคำๆ ได้บ้าง เช่น พ่อ แม่
6. เรียนรู้คำใหม่เพิ่มขึ้น
7. ค้นหาของที่ปิดซ่อนจากสายตาได้

#### เด็กอายุ ๑๒-๑๘ เดือน

##### พัฒนาการด้านร่างกาย

1. ถูกขึ้นยืนเองได้
2. เดินได้เอง
3. ขึ้นบันไดโดยมีคนงู
4. เริ่มวิ่งได้
5. เล่นกลิ้งลูกบอลเบาๆ ได้
6. ถอดเสื้อผ้าง่ายๆ เองได้ เช่น กางเกงเอวรูศ ดึงเท้า
7. ก้มลงหยิบของที่พื้นได้โดยไม่หกถล่ม

##### พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

1. พยายามทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง ชัดใจจะโกรธ
2. แสดงท่าทางพอใจเมื่อได้ยินเสียงเพลง เช่น โยกตัวไปตามจังหวะเพลง
3. อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย ชอบขบขี้แงของเวลาโกรธ

##### พัฒนาการด้านสังคม

1. เข้าใจทำทางและสีหน้าคนอื่น
2. สนใจการกระทำของผู้ใหญ่
3. เริ่มช่วยเหลือตนเองได้

4. ชอบเล่นคนเดียว แต่มีผู้ใหญ่ในสายตา
5. หวังของ

#### พัฒนาการด้านสติปัญญา

1. รู้จักชื่อตนเอง
2. แสดงความคิดเห็นและจินตนาการ
3. เริ่มแบ่งเสียงหรือกล่าวคำพูดเกี่ยวกับการกระทำที่ทำอยู่
4. เข้าใจคำพูดง่าย ๆ ได้
5. พูดเป็นคำ ๆ ได้มากขึ้น
6. ทักทายโดยการใช้นิยมนำทักทายอย่างเหมาะสม
7. สนใจสำรวจสิ่งรอบตัว
8. ลองแสดงออกเพื่อแก้ปัญหา
9. ขีดเขียนเส้นยุ่ง ๆ ได้

#### เด็กอายุ ๑๘-๒๔ เดือน

##### พัฒนาการด้านร่างกาย

1. เดินไปข้างหน้าหรือด้านข้าง
2. เดินถอยหลัง
3. กระโดดสองขาอยู่กับที่ได้อึด
4. เดินขึ้นบันได โดยจับราว
5. คืบหรือคลานสิ่งของขณะเดิน
6. ใช้นิ้วมือ ๒ นิ้วมากขึ้น เช่น หมุนมือ หมุนสิ่งของ ฯลฯ

##### พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

1. กลัวความมืด กลัวเสียงดัง กลัวการถูกทิ้งให้อยู่คนเดียว
2. ใช้น้ำตาแสดงอารมณ์ เช่น โนอา ออกไป
3. ต้องการความเป็นตัวของตัวเองต่อต้านคำสั่ง

##### พัฒนาการด้านสังคม

1. ใช้นิ้วชี้บอกอาหารเองได้ แต่หลีกเลี่ยงที่จะแบ่ง
2. ดื่มน้ำจากแก้วได้เอง
3. ชอบมีส่วนร่วมในงานบ้าน
4. บอกสิ่งที่ต้องการด้วยคำพูดง่าย ๆ ได้

## 5. รู้จักการขอ

### พัฒนาการด้านสติปัญญา

1. พูดคำต่อกัน เช่น ไปเที่ยว กินข้าว ฯลฯ
2. เลียนแบบคำพูดที่ผู้ใหญ่พูด
3. ชอบฟังนิทานเรื่องสั้น ๆ
4. พยายามทำตามคำสั่ง
5. มีความเข้าใจเรื่องเวลาจำกัดมากขึ้น แต่เพียงเดี๋ยวนี้ เดี๋ยวก่อน
6. เรียกหรือชี้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้
7. เริ่มจำชื่อวัตถุสิ่งของที่พบเห็นบ่อยๆ ได้
8. ชิดเขียนเส้นต่างๆ แต่ยังไม่ชัดเจน
9. วางของซ้อนกันได้ ๓ ชั้น

## เด็กอายุ ๒๔-๓๖ เดือน

### พัฒนาการด้านร่างกาย

1. วิ่งคล่องขึ้นแต่ไม่สามารถหยุดได้ทันที
2. เดินถอยหลังได้
3. เดินขึ้นลงบันไดได้เองโดยวางเท้าทั้ง ๒ ข้างบนบันไดขั้นเดียว
4. สลับเท้าขึ้นบันไดได้เมื่ออายุอย่าง ๓ ปี
5. หยิบของชิ้นเล็กๆ ได้ แต่หลุดมือง่าย
6. จับดินสอแทงใหญ่ๆ ได้ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ

### พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

1. แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ด้วยคำพูด
2. มีความรู้สึกที่ชัดเจนตนเอง เมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย
3. มีความเป็นตัวของตัวเอง

### พัฒนาการด้านสังคม

1. เล่นรวมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น
2. เริ่มรู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น
3. พยายามช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัว
4. รู้จักขอและเริ่มรู้จักให้
5. เริ่มรู้จักรอคอย

## พัฒนาการด้านสติปัญญา

1. มีช่วงความสนใจกับของบางอย่างได้นาน ๓-๕ นาที
2. ชอบดูหนังสือภาพ
3. ชอบฟังบทกลอน นิทาน คำคล้องจอง
4. สนใจกันว่า สัตว์จริงสิ่งต่างๆ
5. เริ่มประโยคคำถาม “อะไร?”
6. สนใจอยากรู้ อยากเห็นสิ่งรอบตัว
7. ชัดเจนในโครงสร้างเป็นแนวตั้งได้
8. วางของซ้อนกันได้ ๔-๖ ชั้น

## สาระการเรียนรู้

เด็กอายุต่ำกว่า ๗ ปีสามารถรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว ได้ตั้งแต่เกิด พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูคือเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ โดยวางรากฐานการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆที่อยู่ใกล้ตัวและกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวในชีวิตประจำวัน ซึ่งเด็กจะรับรู้และเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ๕ และการเคลื่อนไหว จากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องที่ซับซ้อนมากขึ้น ตามความสามารถของวัย การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กให้เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจ พัฒนาการ และความสามารถของเด็กจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงประสบการณ์สำคัญและสาระที่เด็กในวัยนี้ควรเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงความคิดในระดับที่สูงขึ้นไป

## สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นในตัวเด็ก เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในระยะเริ่มชีวิตหรือช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของการพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิต บุคคลแต่ละคน ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจ ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ดี และความสามารถในการพัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจาก ช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญจะเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆรอบตัว ในวิถีชีวิตของเด็กและในสังคมภายนอก อันจะส่งสมเป็นทักษะ พื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา ประกอบด้วยการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูในการสนับสนุนให้เด็กได้มีประสบการณ์ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย การสร้างความรัก ความผูกพันกับ

คนใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และความรู้ที่ใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้นการฝึกทักษะต่างๆ ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมประจำวันและการเล่นเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบของสิ่งต่างๆ สว่าง ทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของบุคคล และธรรมชาติรอบตัวเด็กตามบริบทของสภาพแวดล้อมจำเป็นต่อการจัดประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวมที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ดังต่อไปนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (กล้ามเนื้อแขน-ขา-ลำตัว) กล้ามเนื้อเล็ก (กล้ามเนื้อมือ-นิ้วมือ) และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท (กล้ามเนื้อมือ-ประสาทตา) ในการทำกิจกรรมประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การเล่นออกกำลังกลางแจ้ง เป็นต้น ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การเคลื่อนไหว และการทรงตัว การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท เด็กควรมีโอกาสเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและการเล่นในสภาพแวดล้อมใกล้ชิดๆ ได้รับประสบการณ์การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างแขนกับขา มือกับปาก มือกับตา ไปด้วยกัน

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกรักตัวเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น เล่น ฟังนิทาน ท่องคำคล้องจอง ร้องเพลง เป็นต้นประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัยไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กสร้างความรู้สึกที่ติดต่อกับตนเองและผู้อื่นที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสนปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดลอมต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เช่น เล่นอย่างอิสระ เล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น แบ่งปันหรือให้ รู้จักรอคอย ใช้ภาษาบอกความต้องการ ช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ได้ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การช่วยเหลือตนเอง การปรับตัว อยู่ในสังคมเล็กควรมีโอกาสได้เล่นรวมกลุ่มหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นเด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัย เพศเดียวกันหรือต่างเพศ หรือผู้ใหญ่อย่างสมเสมอ ตลอดจนฝึกให้ช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัยที่เด็กสามารถทำได้

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้

และเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสบการณ์ทั้ง ๕ และการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง วิถีสัมผัสจัดจำชื่อเรียกสิ่งต่างๆรอบตัว มีการฝึกการใช้ถ้วยะรับสัมผัสต่างๆ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนังในการแยกแยะสิ่งที่รับรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับความเหมือน ความแตกต่าง และมีจิตสัมพันธ์ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การสังเกต การฟัง การคิด การแก้ปัญหา และภาษาเด็คควร ได้รับทวชีแนะให้รู้จักคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งต่างๆรอบตัว สังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสันและรูปทรงที่แตกต่างกัน เด็คควร ได้ฝึกการฟังเสียงต่างๆรอบตัว โดยเฉพาะเสียงพูดหยอกล้อ โต้ตอบของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู เพื่อกระตุ้นให้เด็กออกเสียงและเลียนเสียงจนพัฒนาเป็นคำพูดที่สื่อความหมายได้มากขึ้นเด็คควรมีโอกาสสำรวจ ค้นหา ทดสอบทดลองวัตถุสิ่งของที่เป็นของจริง สิ่งของที่เลียนแบบของจริง และสิ่งของที่ไม่มีรูปแบบชัดเจน ตลอดจนฝึกให้เด็กได้คิดวางแผน คิดตัดสินใจ หรือคิดแก้ปัญหาในเรื่องต่างๆด้วยตนเอง และให้เด็กได้แสดงออกถึงจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ต่างๆออกมาเป็นภาพวาดหรือบอกเล่าเรื่องราวต่างๆตามความสามารถของวัย

## ๒. ตารางการเรียนรู้

สาระที่จะให้เด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เรียนรู้ควรเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็กเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปถึงเรื่องที่อยู่ไกลตัวเด็ก ซึ่งข้อมูลที่ได้เรียนรู้มาจากการพูดคุยโต้ตอบ ชีชีชวนให้ดู สอนหรือพูดบอกโดยพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ให้เด็กรู้จักชื่อเรียกและคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ ใกล้ตัวเด็ก สาระที่ควรเรียนรู้มีดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็คควรจะได้รู้จักชื่อของตนเอง เริ่มต้นจาก ชื่อเล่น ได้รู้จักหน้าตาและชื่อเรียกส่วนต่างๆของร่างกาย ตลอดจนได้สำรวจความสามารถของตนเองในการทำสิ่งต่างๆได้ เช่น คลานได้ หยิบของได้ เป็นต้น

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็คควรจะมีโอกาสรู้จักชื่อของพ่อแม่พี่น้องและบุคคลต่างๆในครอบครัว ตลอดจนมีโอกาสได้พบปะ พูดคุย ทำความรู้จักกับชื่อเรียกหรือสรรพนามแทนตัวของญาติหรือผู้เลี้ยงดู รวมทั้งมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในครอบครัว ชุมชนและสังคม-วัฒนธรรมที่อยู่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน เช่น เล่นกับพี่น้องในบ้าน ไปตลาดกับแม่ เป็นต้น

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็คควรจะได้รู้จักชื่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตรอบตัว รวมทั้งมีการเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่ายของสิ่งต่างๆในธรรมชาติที่พบเห็นในชีวิตประจำวันจากการชี้แนะหรือสำรวจ

๒.๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้อะไรจากชื่อของวัตถุสิ่งของ เครื่องใช้หรือของเล่นที่อยู่รอบตัว รวมทั้งมีการเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่ายของสิ่งต่างๆที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สี รูปร่างรูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส เป็นต้น

### การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งสามารถจัดในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น ดังนี้

#### ๑. หลักการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

- ๑.๑ เลือกคู่เด็ก ให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัย
- ๑.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กด้วยวาจาและท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร
- ๑.๓ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการและพัฒนาการของเด็ก
- ๑.๔ จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก
- ๑.๕ ประเมินการเรียนรู้แบบโต้ตอบและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ๑.๖ ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

### ๒. แนวการจัดประสบการณ์

- ๒.๑ ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจของเด็ก
- ๒.๒ สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์
- ๒.๓ จัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสบการณ์สัมผัสทั้ง ๕ และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
- ๒.๔ เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย

- ๒.๕ จัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาด ปลอดภัย เหมาะสมกับเด็ก
- ๒.๖ ใช้การสังเกตและติดตามการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- ๒.๗ ให้ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็ก

### ๓. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานการเรียนรู้และการพัฒนาพื้นฐานของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดกิจกรรม

ควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็กตามวัย โดยบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันและการเล่นของเด็กตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัย ดังนี้

๓.๑ การฝึกนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดี เป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมคุณนิสัยที่ดีในเรื่องการรับประทานอาหาร การนอน การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย ตลอดจนปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพอนามัยและการแสดงมารยาทที่สุภาพ นุ่มนวลแบบไทย

๓.๒ การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ผ่าน ประสบการณ์สัมผัสทั้ง ๕ ในการมองเห็น การได้ยินเสียง การสัมผัส การได้กลิ่น และการสัมผัสกับสิ่งต่างๆ ที่แตกต่างกัน ในด้านขนาด รูปร่าง ความยาว สี น้ำหนัก และผิวสัมผัส เช่น การเล่นของตนเองกับกระดองเตา การเล่นของเล่นที่มีพื้นผิวแตกต่างกัน เป็นต้น

๓.๓ การฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ-ตา เป็นกิจกรรมที่ฝึกความ แข็งแรงของกล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ ให้พร้อมที่จะหยิบจับ ฝึกการทำงานอย่างสัมพันธ์กันระหว่างมือและตา รวมทั้งฝึกให้เด็กรู้จักคาดคะเน หรือกะระยะทางของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเทียบกับตัวเองในลักษณะใกล้เคียงกับโลก เช่น มองโมบายหมีสีและเสียง ร้อยลูกปัด เล่นพลาสติคสร้างสรรค์ เล่นหยอดบล็อกรูปทรงกลิ้งลงตอกลมุด โยนรับลูกบอลตีกันหรือทรายใส่ภาชนะ เป็นต้น

๓.๔ การเคลื่อนไหวและการทรงตัว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อแขนขา มือกับนิ้วมือ และส่วนต่างๆของร่างกายในการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายทุกส่วน โดยการจัดให้เด็กเคลื่อนไหวกลิ้งบนเนื้อใหญ่-เล็ก ตามความสามารถของวัย เช่น คืบ คลาน ยืน เดิน เล่นนิ้วมือ เลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายตามเสียงดนตรี ริงไม้จับ ปีนป่ายเครื่องเล่นสนาม เล่นชิงช้า ม้าโยก ลากจูงของเล่นมีล้อ ชิงก๋วยยานสามล้อ เป็นต้น

๓.๕ การส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเลียดูในการตอบสนองความต้องการของเด็กด้านจิตใจ โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกรับรู้คุณค่าและมีความสุข เช่น อุ้ม โอบกอด ตอบสนองต่อความรู้สึกที่เด็ก แสดงออก เป็นต้น

๓.๖ การส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับพ่อแม่ผู้เลี้ยงดู และบุคคลใกล้เคียง โดยการพูดคุยหยอกล้อหรือเล่นกับเด็กหรือ พาเด็กไปเดินเล่นนอกบ้าน พบปะเด็กอื่นหรือผู้ใหญ่ เช่น เล่นจะเอ้ พาไปบ้านญาติ เป็นต้น

๓.๗ การส่งเสริมทักษะทางภาษา เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้เปล่งเสียงเลียนเสียงพูดของผู้คน เสียงสัตว์ต่างๆ รู้จักชื่อเรียกของตนเอง ชื่อพ่อแม่หรือผู้คนใกล้เคียงและชื่อสิ่งต่างๆรอบตัว ตลอดจนรู้จักสื่อความหมายด้วยคำพูดและท่าทาง เช่น ชีชวนและสอนให้รู้จักชื่อเรียกสิ่งต่างๆจากของจริง เล่านิทานหรือร้องเพลงง่าย ๆ ให้ฟัง เป็นต้น

๓.๘ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดตามจินตนาการของตนเอง เช่น ขีดเขียนวาดรูป เล่นสมมติ ทำกิจกรรมศิลปะ เล่นของเล่นสร้างสรรค์ เป็นต้น

## การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอยู่ต่ำกว่า ๓ ปี ควรประเมินทุกช่วงอายุ เพราะ เด็กเล็กมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและสมองอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในช่วงขวบปีแรกและมีความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังและติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก ควรสังเกตพัฒนาการเด็กจากคุณสมบัติตามวัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กแต่ละคน หากพบความผิดปกติ ต้องรีบพาไปพบแพทย์ หรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เพื่อหาทางแก้ไขหรือบำบัดฟื้นฟูโดยเร็วที่สุด โดยมีหลักในการประเมินพัฒนาการ ดังนี้

๑. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน
๒. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง
๓. ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครอบคลุมการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในกิจกรรมต่างๆและกิจกรรมประจำวันหรือสัมภาษณ์ผู้ใกล้ชิดกับเด็ก
๔. บันทึกพัฒนาการลงในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่น
๕. นำผลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการ ไปพิจารณาจัดกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้ และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย

## การใช้หลักสูตร

สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก จะนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ที่มุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการเรียนรู้ ควรดำเนินการดังนี้

### ๑. การใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๓ ปีควร ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัว แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ประกอบกับครอบครัวส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวเดี่ยว พ่อแม่ต้องนำเด็ก ไปรับการเลี้ยงดูในสถานพัฒนาเด็ก

ปฐมวัยซึ่งเปรียบเสมือนบ้านที่สองของเด็ก ดังนั้นผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและผู้เกี่ยวข้องในการเลี้ยงดูเด็กควรคำนึงการใช้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ ครบตามปรัชญา และหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน รวมทั้งการประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ดังนั้นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรจัดให้มีการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

#### ๑.๑ การเตรียมการใช้หลักสูตร

๑.๑.๑ ศึกษารวบรวมข้อมูลด้านต่างๆ เช่น วิธีการอบรมเลี้ยงดูและความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครอง วัฒนธรรมและความเชื่อของท้องถิ่น ความพร้อมของสถาน-พัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ฯลฯ นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อกำหนด เป้าหมายการจัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาการเด็กแต่ละช่วงอายุ

๑.๑.๒ จัดหาผู้เลี้ยงดูเด็กหรือผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาเด็ก และจัดให้มีเอกสารหลักสูตรและคู่มือต่างๆอย่างเพียงพอที่จะใช้เป็นแนวทางดำเนินงาน ตลอดจนพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และมีความเข้าใจในเป้าหมายของการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน

๑.๒. การดำเนินการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามปรัชญา หลักการ และจุดหมาย มีแนวทางดำเนินงานดังนี้

#### ๑.๒.๑ การจัดทำสาระของหลักสูตร ควรคำนึงการดังต่อไปนี้

- ศึกษาอุทธหาญหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรระบุถึงความสามารถ หรือพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต้องเกิดขึ้นหลังจากเด็กได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสมในแต่ละช่วงอายุ
- กำหนดสาระที่ควรเรียนรู้ในแต่ละช่วงอายุอย่างกว้างๆให้ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน โดยผ่านประสบการณ์สำคัญและมีลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก หรือจากสิ่งใกล้ตัวไปไกลตัว

- จัดทำแผนการจัดประสบการณ์หรือแผนสื่อการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความยากง่ายต่อการรับรู้และเรียนรู้ตามความสามารถของเด็กแต่ละวัยและความแตกต่างทางสังคม-วัฒนธรรมโดยอาจประยุกต์ใช้สื่อที่ทำขึ้นเองได้

๑.๒.๒ การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กต้องมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม การจัดกิจกรรมต่างๆตามกิจวัตรประจำวันและการบูรณาการผ่านการเล่น

๑.๒.๓ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องจัดบรรยากาศที่

อบอุ่นด้วยบ้านหรือครอบครัว ตลอดจนดูแลความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งจัดให้มีสื่อและอุปกรณ์ต่างๆที่หลากหลายเหมาะสมกับเด็ก เพื่อสนับสนุนให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและเรียนรู้ด้วยความสุข

## ๒. การใช้หลักสู่ตรรกการศึกษาปฐมวัยสำหรับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู

พ่อแม่ทุกคนมีวิถีการและความเชื่อในการอบรมเลี้ยงดูลูกแตกต่างกันไปตาม แนวความคิด และสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่ตนเองอาศัย หลักสู่ตรรกการศึกษาปฐมวัย ฉบับนี้จะเน้นแนวทางให้พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้ในการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กให้เจริญเติบโตและพัฒนาเหมาะสมกับวัย ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการใช้ดังนี้

๒.๑ ศึกษาปรัชญา หลักการ และจุดหมายของหลักสูตร เพื่อทำความเข้าใจกับแนวทางการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพโดยยึดเด็กเป็นสำคัญ

๒.๒ ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพ การ อบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยและการเรียนรู้อย่างมีความสุข

๒.๓ อบรมเลี้ยงดูและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการได้อย่างเหมาะสมกับวัย โดยดูจากสาระการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์

๒.๔ ติดตามประเมินพัฒนาการทุกด้านของเด็ก โดยการสังเกตและบันทึก การ เจริญเติบโตและพัฒนาการตามช่วงอายุที่กำหนด รวมถึงการเฝ้าระวังปัญหาพัฒนาการที่ล่าช้าหรือ ความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นกับเด็ก ถ้าพบว่าเด็กมีพัฒนาการช้ากว่าปกติ ควรปรึกษาแพทย์หรือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อช่วยเหลือเด็กต่อไป

๒.๕ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการ เร็ว ช้า ต่างกัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูไม่ควรเปรียบเทียบกับเด็กอื่น หรือเลือกปฏิบัติต่อเด็กเฉพาะคน แต่ควรจัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านที่บกพร่องหรือด้านที่เด็กขาดโอกาสในการเรียนรู้

## การจัดการศึกษาปฐมวัย (เด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กที่มีความสามารถพิเศษ สามารถปรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของเด็กแต่ละประเภท โดยเฉพาะเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มีความเสี่ยงต่อสภาพความผิดปกติ พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด หากพบความผิดปกติต้องช่วยเหลือบำบัดฟื้นฟูโดยเร็วที่สุด การเชื่อมต่อของการศึกษาปฐมวัย (เด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี) กับการเรียนรู้ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ก่อนที่เด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปีจะเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการเตรียมตัว พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กในการสร้างรอยต่อการเรียนรู้ของเด็กที่ได้ประสบการณ์จากบ้านสู่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพราะเด็กจะต้องปรับตัวในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล สถานที่ และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันไปจากบ้าน การเชื่อมต่อซึ่งจะมีผลให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ครอบคลุมและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรปฏิบัติตามนี้

### ๑. ครอบคลุม

๑.๑ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก เป็นสิ่งสำคัญมากในการส่งต่อการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กได้แก่

๑.๑.๑ ข้อมูลด้านการเจริญเติบโตทางร่างกาย ได้แก่ ขนาด ความยาวเส้นรอบศีรษะ น้ำหนัก ส่วนสูงควรอยู่ในเกณฑ์ปกติ หากพบว่ามีความผิดปกติ เช่นน้ำหนักน้อยอยู่ในเกณฑ์อันตราย ต้องรีบแก้ปัญหาโดยปรึกษาแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

๑.๑.๒ ข้อมูลด้านพัฒนาการของเด็ก ได้แก่ ความสามารถด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๑.๑.๓ ข้อมูลด้านสุขภาพและประวัติการเจ็บป่วย ได้แก่ ภาวะโภชนาการ ประวัติการได้รับภูมิคุ้มกันโรค บันทึกการเจ็บป่วยในแต่ละช่วงวัย

๑.๒ บทบาทพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กมีดังนี้

๑.๒.๑ ต้องมีความพร้อมในการให้ข้อมูลพื้นฐานของเด็ก โดยให้รายละเอียดตามผล

การบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขหรือของหน่วยงานอื่น

๑.๒.๒ เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กในการใช้ชีวิตครอบครัวอย่างอบอุ่นมั่นคง มีการสื่อสารทางบวกระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีการปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยความรัก และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่างๆ และมีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต

๑.๒.๗ ต้องพิจารณาเลือกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

๑.๒.๘ ตระหนักถึงความสำคัญที่จะร่วมมือกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตามวัย

๑.๒.๙ ให้ความร่วมมือ ปฏิบัติตามคำแนะนำของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ถึงขุติการให้ความรัก ความอบอุ่น ความปลอดภัย และความสริรมให้เด็กมีอิสระในการทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๑.๒.๑๐ ประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๒.๑๑ สร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนที่จะให้เด็กเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

## ๒. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

### ๒.๑ บุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒.๑.๑ บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องตระหนักถึงการสร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น มีความเป็นมิตร มีความเมตตาต่อเด็กและ ช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความไว้วางใจผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานสคัญของการปรับตัวเข้ากับ สภาพแวดล้อมใหม่

๒.๑.๒ บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ

เด็ก เช่น มีความเมตตา มีการใช้ภาษาที่สร้างสรรค์ มีกิริยามารยาทสุภาพ ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ ฯลฯ

### ๒.๒ การจัดกิจกรรม

๒.๒.๑ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกับสื่งแวดล้อมใหม่ ทั้งใน ด้านบุคคล ได้แก่ ครู เด็ก และบุคลากรอื่น ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ให้ออกาสเด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง จัดเตรียมของเล่นและสื่งเพื่อการเล่น ให้เด็กได้สำรวจ ค้นหา ทดลอง สิ่งใหม่ๆ ตามล้าพียงและเป็นกลุ่มในสถานที่ปลอดภัย แต่ไม่ควรละทิ้งให้เด็กอยู่ตามลำพัง

๒.๒.๒ ให้คำชมเมื่อเด็กทำถูกต้อง แต่ไม่ลงโทษหรือดุว่าอย่างรุนแรงเมื่อทำไม่ถูกต้อง และควรอธิบายให้เด็กเข้าใจ

๒.๒.๓ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน และส่งเสริมให้เด็กรู้จักช่วยเหลือ

### ตนเองตามโอกาส

๒.๒.๔ จัดกิจกรรมที่สร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบ้านกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความรักสื่งระหว่างบ้านกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

## หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

### สำหรับเด็กอายุ ๓-๕ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ ๓ - ๕ ปีเป็นการจัดการศึกษา ในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

#### จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ ๓-๕ ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
๒. กล้าทำนั่นนี่ใหญ่และกล้ามีเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
๓. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
๔. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
๕. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ คนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
๖. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
๗. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
๘. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๙. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
๑๐. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
๑๑. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
๑๒. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

#### คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ ๓-๕ ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตและบันทึกซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะ

เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันทางที่

คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ ๓-๕ ปี มีดังนี้  
เด็กอายุ ๓ ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย

๑. กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้
๒. รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว
๓. เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้
๔. เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้
๕. ใช้กรรไกรบีบตัดยวได้

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

๑. แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก
๒. ชอบที่จะทำให้อุ๊ยใหญ่พอใจและได้คำชม
๓. กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม

๑. รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง
๒. ชอบเล่นแบบกลุ่มนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น)
๓. เล่นสมมติได้
๔. รู้จักรอคอย

พัฒนาการด้านสติปัญญา

๑. สำรวจสิ่งต่างๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้
๒. บอกชื่อของตนเองได้
๓. ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา
๔. สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ ได้
๕. สนใจนิทานและเรื่องราวต่างๆ
๖. ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองง่ายๆ และแสดงท่าทางเลียนแบบได้
๗. รู้จักใช้คำถาม “อะไร”
๘. สรร่างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ
๕. หยิบก้อนอิฐโยกเห็นทุกอย่างรอบตัว

## เด็กอายุ ๔ ปี

### พัฒนาการด้านร่างกาย

๑. กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้
๒. รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง
๓. เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้
๔. เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้
๕. ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้
๖. กระฉับกระเฉง ไม่หอบอยู่เฉย

### พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

๑. แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์
๒. เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถ และผลงานของตนเองและผู้อื่น
๓. ชอบท้าทายผู้อื่นอยู่
๔. ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

### พัฒนาการด้านสังคม

๑. แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง
๒. เล่นร่วมกับคนอื่นได้
๓. รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง
๔. แบ่งของให้คนอื่น
๕. เก็บของเล่นเข้าที่

### พัฒนาการด้านสติปัญญา

๑. จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าได้
๒. บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้
๓. พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำแนะนำ
๔. สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
๕. สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
๖. รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

## เด็กอายุ ๕ ปี

### พัฒนาการด้านร่างกาย

๑. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้

๒. รับถูกบอกลที่กระดอชนขึ้นจากพ่นได้ด้วยมือทั้งสอง
๓. เดินขึ้น ลงบันไดสลับททำได้อย่างคล่องแคล่ว
๔. เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้
๕. ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด
๖. ใช้กลัสน์เนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ดอกช่อกรองทำ ฯลฯ
๗. ชัดตัว คล่องแคล่ว

#### พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

๑. แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
๒. คุ้นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
๓. ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

#### พัฒนาการด้านสังคม

๑. ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยความเอง
๒. เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
๓. พบผู้ใหญ่ รู้จักไหว้ ทำความเคารพ
๔. รู้จักขอขอบคุณ เมื่อรับของขวัญจากผู้ใหญ่
๕. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

#### พัฒนาการด้านสติปัญญา

๑. บอกความแตกต่างของกลืน ติ เสีย รส รุป ร่าง จ้าแนก และจัดหมวดหมู่สิ่งของได้
๒. บอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้
๓. พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง
๔. สันทนาได้ตอบ / เล่าเป็นเรื่องราวได้
๕. สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลกใหม่
๖. รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร”
๗. เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม
๘. นับปากเปล่าได้ถึง ๒๐

#### ระยะเวลาเรียนรู้

ใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๑ - ๑ ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ

อายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

## สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นที่กลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมความรู้สำหรับเด็กอายุ ๓-๕ ปีจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคล และสถานที่ที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจจะไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ มีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา อาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วย การสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

### ๑. ประสพการณ์สำคัญ

ประสพการณ์สำคัญเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญาช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้าง องค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่างๆที่รอบรอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วย

### ประสพการณ์สำคัญ มีดังนี้

#### ๑.๑ ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่

##### ๑.๑.๑ การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่

- การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมวัตถุอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม

##### ๑.๑.๒ การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก

- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน แป้ง ไม้ เศษวัสดุ ฯลฯ
- การต่อของ บล็อก เท และแยกชิ้นส่วน

#### ๑.๑.๓ การรักษาสภาพ

- การปฏิบัติตามตามสุขอนามัย

#### ๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย

- การรักษาความปลอดภัยของภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน

#### ๑.๒ ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่

##### ๑.๒.๑ คนตรี

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
- การเต้นเครื่องดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ ประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง

##### ๑.๒.๒ สุนทรียภาพ

- การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราวเหตุการณ์ที่สนุกสนานต่าง ๆ

##### ๑.๒.๓ การเล่น

- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

##### ๑.๒.๔ คุณธรรม จริยธรรม

- การปฏิบัติตามหลักศาสนาที่นับถือ

#### ๑.๓ ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่

##### การเรียนรู้ทางสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ
- การมีโอกาสได้รับรู้ความรู้สึกล ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย

#### ๑.๔ ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่

## การจัดการศึกษาปฐมวัย (เด็กอายุ ๓-๕ ปี) สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กที่มีความสามารถพิเศษ สามารถปรับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เหมาะสมกับศักยภาพของเด็กแต่ละประเภท

### การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑

การสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความสำคัญอย่างยิ่งบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องให้ความสนใจต่อการช่วยเหลือช่วงว่างของความรู้ไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียน การสอน ตัวเด็ก ผู้สอน ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆทั้งระบบการสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ จะประสบผลสำเร็จได้ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

#### ๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการสร้างรอยเชื่อมต่อโดยเฉพาะระหว่างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในช่วงอายุ ๓-๕ ปีกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยต้องศึกษาหลักสูตรทั้งสองระดับ เพื่อทำความเข้าใจ จังหวะระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่จะเอื้อต่อการเชื่อมโยงการศึกษาโดยการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

๑.๑ จัดประชุมผู้สอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา ร่วมกันพัฒนารายรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสองระดับให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อผู้สอนทั้งสองระดับจะได้เตรียมการสอนให้สอดคล้องกับเด็กวัยนี้

๑.๒ จัดหาเอกสารด้านหลักสูตร และเอกสารทางวิชาการของทั้งสองระดับ มาไว้ให้ผู้สอนและบุคลากรอื่นๆได้ศึกษาทำความเข้าใจ อย่างสะดวกและเพียงพอ

๑.๓ จัดกิจกรรมให้ผู้สอนทั้งสองระดับมีโอกาสแลกเปลี่ยนเผยแพร่นวัตกรรมใหม่ๆที่ได้รับจากการอบรม ซึ่งไม่ควรจัดให้เฉพาะผู้สอนในระดับเดียวกันเท่านั้น

๑.๔ จัดเอกสารเผยแพร่ตลอดจนกิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

๑.๕ ระหว่างที่เด็กอยู่ในระดับปฐมวัย ผู้บริหารควรจัดให้มีการพบปะทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อผู้ปกครองจะได้สร้างความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนการสอนของบุตรหลานคนได้อย่างถูกต้อง

๑.๖ สถานศึกษาที่มีเด็กทั้งสองระดับควรจัดกิจกรรมที่ผู้สอน ผู้ปกครองและเด็ก ได้ทำ

## กิจกรรมร่วมกันในบางโอกาส

๑.๖ สถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ควรจัดปฐมนิเทศ ผู้ปกครอง ๒ครั้ง คือ ก่อนเด็กเข้าเรียนระดับปฐมวัย และก่อนเด็กจะเลื่อนชั้นขึ้นระดับประถมศึกษา ปีที่ ๑ เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจ การศึกษาทั้งสองระดับ และให้ความร่วมมือช่วยเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดียิ่งขึ้น

## ๒. ผู้สอนระดับปฐมวัย

ผู้สอนระดับปฐมวัย นอกจากจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กของตนเองแล้ว ควรศึกษาลักษณะหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองและบุคลากรอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อนเลื่อนชั้นขึ้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดย ผู้สอนอาจจัดกิจกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

๒.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อส่งต่อผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งจะทำให้ผู้สอนระดับประถมศึกษาสามารถให้ข้อมูลนั้นช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ต่อไป

๒.๒ พูดคุยกับเด็กถึงประสบการณ์ที่ดี ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

๒.๓ จัดให้เด็กได้มีโอกาสทำความรู้จักกับผู้สอนตลอดจนสภาพแวดล้อม บรรยากาศของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกันหรือ สถานศึกษาอื่น

## ๓. ผู้สอนระดับประถมศึกษา

ผู้สอนระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการ จัดประสบการณ์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อนำมาเป็นอย่างมุลในการพัฒนา จัดการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ของตนให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

๓.๑ จัดกิจกรรมให้เด็กและผู้ปกครองมีโอกาสได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับ ผู้สอนและห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ก่อนเปิดภาคเรียน

๓.๒ จัดสภาพห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยจัดให้มี มุมประสบการณ์ภายในห้องเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ เช่น มุมหนังสือ มุมเกมการศึกษามุมของเล่น เพื่อช่วยให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๓.๓ จัดกิจกรรมสร้างข้อตกลงที่เกิดจากเด็กร่วมกันเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

๓.๔ เผยแพร่ข่าวสารด้านการศึกษาและสร้างความสัมพันธ์กับเด็กผู้ปกครอง และชุมชน

## ๔. ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษา

ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาต้องทำความเข้าใจหลักสูตรของ การศึกษาทั้งสองระดับ และเข้าใจว่าสิ่งแม่แต่จะอยู่ในระดับประถมศึกษาแล้วแต่เด็กยังต้องการความรัก ความเอาใจใส่ การดูแลและการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ได้แตกต่างไปจากระดับปฐมวัยและควรให้ความร่วมมือกับผู้สอนและ สถานศึกษาในการช่วยเหลือตัวเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวได้เร็วยิ่งขึ้น

## การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้นเพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัย มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตามประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน การวางแผน และดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่ง คุณภาพอย่างแท้จริงการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการบริหารการศึกษาและระบบการประกันคุณภาพที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบหรือช่วยครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก ตั้งแต่ระดับชาติ เขต พื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจาก บุคคลทุกระดับและทุกอาชีพ การกำกับดูแลและประเมินผลต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุก ฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

### บทที่ 3 รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

#### ก่อนที่จะเป็นงานวิจัย

คณะครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านลาหงา ได้คุยกันว่าจะทำอย่างไรที่จะพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ ทีมได้พูดคุยกันในหลาย ๆ เรื่อง และคิดหากระบวนการสอนที่จะทำให้เด็กได้เรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ จุดประสงค์ที่สำคัญที่ทำให้ทีมได้คิดที่จะเปลี่ยนแนวการสอนก็คือ ตัวเด็ก เพราะเริ่มเห็นว่าเด็กจะเบื่อกับวิธีการสอนแบบเดิมๆ เช่น ครูอธิบายให้ฟัง ให้ดูรูปภาพจากหนังสือ ซึ่งเด็กในวัยอนุบาลจะมีสมาธิอย่างมากที่สุด 15 นาที เด็กในวัยนี้จะชอบทำกิจกรรม เช่น เล่นเกมส์ ร้องเพลง และที่สำคัญสื่อที่นำมาใช้ไม่เป็นของจริง(ถ้าเป็นของจริงจะดีที่สุด)และอีกอย่างหนึ่งก็คือบริเวณ ภายในศูนย์ค่อนข้างคับแคบไม่เหมาะสำหรับเด็ก ทำให้เด็กมีพื้นที่ในการเล่น ไม่เพียงพอ

วันหนึ่ง คุณวิมาท หมดสา<sup>1</sup> ได้ถามทีมครูคนหนึ่งว่าสนใจที่จะทำวิจัยบ้างไหมเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และบอกว่าหากสนใจให้ไปถามเพื่อนครูด้วยกันว่าคิดอย่างไร อยากทำหรือไม่ ถ้าตกลงที่จะทำก็ให้บอกแล้วจะชวนบ้างพียงย่นำทำความเข้าใจกัน ทีมจึงตกลงกันว่าจะทำ

“ศูนย์ฯของรามาครบมากเลย” และ“สื่อการสอนก็มีน้อย”คำพูดนี้ได้เอ่อบมาจากครูพี่เลี้ยง ในครั้งแรกที่เจอหน้ากัน บังพียงของเราได้พูดขึ้นว่า “ที่แคบไม่เป็นไรหรอก อยู่ที่ใจครูแคบก็แล้วกัน” บอกว่าอย่ามองแต่พื้นที่ภายในศูนย์เพียงอย่างเดียว มองข้างรั้วออกไป ข้างๆศูนย์ว่านั่นอะไร อีกเยอะแยะมากมายที่จะทำให้เด็กการเรียนรู้ได้ และให้การบ้านกลับไปคิด เรื่องที่จะทำ ทำอะไร ทำอย่างไร พร้อมทั้งชื่อโครงการ หลังจากนั้น คุณวิมาท ก็นัดทีมมาร่วมกันเขียนเอกสารเชิงหลักการ (เขียนโครงการวิจัย) ให้กับทีมหลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งโครงการได้รับการอนุมัติ

ความต้องการของงานวิจัยครั้งนี้คือการหาวิธีการเรียนการสอนแบบนั้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child center) โดยต้องการนำเด็กไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในเขตพื้นที่ใกล้เคียง และอยากให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง “ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลนุรุลอิสลาม (บ้านลาหงา)”

ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ด้วยและเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ – จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา รวมทั้งมี

<sup>1</sup> พี่เลี้ยงศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล

<sup>2</sup> คุณสมพงษ์ หลิตระนะห์ ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล

ทักษะด้านต่างๆ เช่น การคิด การอ่าน การเขียน การพูด และการสังเกตที่ใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้  
ขั้นที่สูงขึ้นต่อไป ซึ่งมี วัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กจากแหล่งเรียนรู้  
และภูมิปัญญาท้องถิ่น (2) เพื่อให้ ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของเด็ก และ

(3) เพื่อให้เด็กเกิดเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริงแล้วสามารถบูรณาการเรียนรู้อยู่ได้ด้วยตนเอง  
เมื่อโครงการ ได้ดำเนินงานตามที่ร่ำทำก็คือ ทำความเข้าใจกับตัวหนังสือ ใญ่ญญาโครงการ

เอกสารการเงิน และก็แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบรวมทั้งวางแผนขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ ดังนี้

- |                  |             |                         |
|------------------|-------------|-------------------------|
| 1. นางสาวสุกัญญา | คำสู่       | หัวหน้าโครงการ          |
| 2. นางสาวสุไรยา  | งะสนัน      | รองหัวหน้าโครงการ, เลขา |
| 3. นางสาวสุนันทา | อินทรทองมาก | ฝ่ายการเงิน             |
| 4. นางสาวนุชสารี | อุธมา       | ฝ่ายประสานงาน           |
| 5. นางสาววิยดา   | จิ๋วจวน     | ฝ่ายประชาสัมพันธ์       |
- หลังจากนั้นทีมก็ได้วางแผนทำกิจกรรมตามแผน ตามที่เขียนไว้ในโครงการ

## กิจกรรมตามแผน

### กิจกรรมที่ 1 เวทีนำเสนอโครงการ

ในวันศุกร์ที่ 3 สิงหาคม 2544 เวลา 13.00 น. ณ อาคารมัธยมบ้านลาหาฯ ทีมวิจัยได้จัดให้มี  
เวทีนำเสนอโครงการวิจัยต่อชาวบ้านลาหาฯ , ผู้ปกครองเด็ก, กรรมการ, สมาชิก อบต. เพื่อบอกเล่าถึง  
ที่มาของโครงการและเพื่อขอความร่วมมือจากพี่น้องชาวบ้านและผู้ปกครองในการร่วมกิจกรรมใน  
โอกาสต่อไป มีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 55 คน และมีนายวรเหม ทองสีสัน ทำหน้าที่เป็นพิธีกร

เวลา 13.30 น. คุณสมพงศ์ หลีภระห์ ผู้ประสานงานหน่วยประสานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัด  
สตูล ได้ขึ้นมาให้คำแนะนำและความหมายของงานวิจัย ผลของงานวิจัยที่จะนำมาพัฒนาการเรียนรู้  
วิธีการเรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงเข้ากับงานวิจัย

เวลา 13.45 น. คุณสุกัญญา คำสู่ หัวหน้าโครงการ ได้บอกเล่าถึงความเป็นมาของโครงการวิจัย  
ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ได้บอกเล่าถึงสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การจัดการ  
เรียนการสอนของครู รวมถึงปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กและต่อการเรียนการ  
สอนที่เป็นสื่อประจักษ์ไม่ใช่ของจริงว่ามีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กอย่างไร

เวลา 14.00 น. คุณสุนันทา อินทรทองมาก ทีมวิจัย ได้บอกเล่าถึงวัตถุประสงค์ของ  
โครงการวิจัย ผลที่คาดว่าจะได้ของโครงการและได้บอกเล่าถึงความสำคัญของการร่วมมือกัน  
ระหว่าง ครู ผู้ปกครองและชุมชน รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ที่จะนำเด็กไปศึกษาและเรียนรู้ที่อยู่ในพื้นที่

และพื้นที่ใกล้เคียงและได้ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการและชาวบ้านที่จะร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอนของลูกหลานต่อไป

เวลา 14.20 น. คุณนุชสาระ อุสม่า ได้บอกเล่าถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการวิจัยตลอดจนค่าใช้จ่ายที่ได้วางแผนไว้ในการใช้จ่ายในกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้อนุมัติโครงการจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

เวลา 14.30 น. คุณสุพธิ สายสุณีย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะโละไสมเป็นวิทยากรได้เล่าถึงการทำวิจัยที่โรงเรียนบ้านตะโละไสมและได้พูดในเรื่องของการศึกษา ปัญหาของการศึกษาของเด็กในปัจจุบัน ความสำคัญของการเรียนของเด็กในวัยอนุบาล รวมไปถึงการจัดการพัฒนาเด็กตั้งพัฒนาตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา เมื่อออกมาอยู่นอกครรภ์มารดาแล้วสิ่งมากมายที่เราไม่ต้องการก็สามารถเลือกได้ คุณสุพธิ สายสุณีย์ ได้พูดถึง พรบ. การศึกษาที่ขัดผู้เรียนเป็นสำคัญและปัญหาในตอนนี่คือการขาดคนคิด สิ่งที่จะทำได้จริงนี่คือการจัดการศึกษาให้ดีที่สุดเพื่อนลูกหลานของเรา

เวลา 15.00 น. นายจรัส ช่อสาย นายกองกำกับการบริหารส่วนตำบลสูง ได้พูดถึงการทำวิจัยว่าเป็นสิ่งที่ดี ทำให้สามารถรู้ปัญหาที่จะนำมาแก้ไข เช่น การทำนา ทำสวน พูดถึงการจัดการศึกษาของแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะไม่เหมือนกัน เช่น ศูนย์สวัสดิการณัฏฐาร์และการละหมาด จะแยกเป็นวิชาเหมือนกับประถม มัธยม ไม่ได้เพราะเด็กวัย 3-5 ปี เป็นช่วงวัยที่นั้นในเรื่องของการพัฒนาการเป็นส่วนใหญ่และได้พูดถึงงบประมาณที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษามี 12 ล้านกว่า และถ้าหากงบการศึกษาไม่พอก็จะเอาเงินในส่วนอื่นเข้ามาจัดสรรให้กับส่วนการศึกษา รวมไปถึงการที่จะจัดการศึกษาให้ดีขึ้นนั้นผู้ปกครองจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาที่สมบูรณ์และต้องให้ความร่วมมือทุกคลัง

### ผลที่ได้รับ

1. ผู้ปกครอง ชาวบ้านและหน่วยงานของรัฐให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมรับฟังและให้ความสำคัญกับงานวิจัยซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เคยได้ยิน ได้ฟังและพบเห็นมาก่อน
2. ผู้ปกครอง ชาวบ้านและหน่วยงานของรัฐ เข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของลูกหลานวัย และเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็ก
3. ผู้ปกครอง ชาวบ้าน ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะจัดขึ้นในครั้งต่อไป

### ผลต่อทมิวิจัย

1. สมาชิกในทีม ได้มีการพัฒนา โดยเฉพาะด้านการพูด เพราะไม่เคยพูดบนเวทีมาก่อนก็ได้พูด

2. ได้เรียนรู้กระบวนการทำงานเป็นทีม และวางแผนการทำงานในกิจกรรม
3. ได้เรียนรู้กระบวนการคิด ทำให้เกิดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และสามารถนำไปพัฒนาต่อไป
4. มีความสามัคคีกันมากขึ้น

#### ปัญหาและอุปสรรค

1. สถานที่จัดประชุมไม่กว้างขวางพอ
2. คอมพิวเตอร์ที่จะมานำเสนอข้อมูลมีปัญหา
3. การติดตั้งโปรเจกเตอร์ไม่สามารถทำได้
4. สถานที่จัดการประชุมไม่แสงสว่างมากเกินไปทำให้การนำเสนอข้อมูลไม่ค่อยชัดเจนจากจอโปรเจกเตอร์

#### ข้อเสนอแนะ

ควรตรวจสอบเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะมานำเสนอให้พร้อมเพื่อที่จะไม่มีปัญหาระหว่างการ

#### ประชุม

#### กิจกรรมที่ 2 ศึกษาสถานที่หลังเรียนรู้และปฏิบัติ

หัวหน้าวิจัยได้แนะนำทีมวิจัยที่เพิ่มเข้ามาอีก 1 คน เพื่อร่วมในการวิจัย คือ นางสาวรชยา หิรัญสวัสดิ์ ให้กับตัวแทนผู้ปกครองได้ทราบ และทีมวิจัยได้เชิญตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 10 คน มาปรึกษาเพื่อวางแผนการไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้ง 14 แหล่ง ได้แก่

1. มัสยิด
2. สถานีตำรวจ
3. สถานีอนามัย
4. สถานที่ท่องเที่ยว
5. ที่ว่าการ อบต.
6. โรงเรียน
7. ชาวสวน
8. หัตถกรรม (จักสาน)
9. ห้างขาย
10. ทำผ้าบาติก
11. ชาวประมง

12. ชาวนา
13. ลอกใบจาก
14. บัว

หลังจากที่กำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาแล้วทีมวิจัยและตัวแทนผู้ปกครองตกลงและกำหนดวันเวลาที่จะไปติดต่อสถานที่แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา

วันที่ 18 ตุลาคม 2550 ทีมวิจัยได้ประชุมเรื่อง การวางแผนติดต่อแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา และแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

เช้า ทีมแหล่งเรียนรู้ คือ ทีมงาน, สถานที่ท่องเที่ยว (เขตรว), ลอกใบจาก, ประมง, หัตถกรรม (จักรสาน, มัสยิด,

บ่าย ทีมแหล่งเรียนรู้ คือ บ้าน, ชาวสวน, โรงเรือน, อบต, สถานีตำรวจ, อนามัย, บาติก วันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 การนัดวันและเวลาไปติดต่อแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ทีมวิจัยได้ตกลงวันและเวลา คือ 17 พฤศจิกายน 2550 สถานที่ที่ไปติดต่อ คือ มัสยิด, ทีมงาน, สถานที่ท่องเที่ยว, ชาวประมง, ลอกใบจาก, หัตถกรรม (จักรสาน), ทำผ้าบาติก, บ้าน

วันที่ 17 พฤศจิกายน 2550 ทีมวิจัยพร้อมกันเวลา 09.00 น. ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาล นบุรีสถาน ไปออกเดินทางในเวลา 09.30 น.

แหล่งเรียนรู้ที่ 1 มัสยิดบ้านลาหงา พบ นายอาหฺรณ หมาดเหยด อีหม่ามประจำมัสยิดบ้านลาหงา ทีมวิจัยได้บอกเล่าถึงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้กับนายอาหฺรณ หมาดเหยด ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

แหล่งเรียนรู้ที่ 2 ที่ทำขนม ไปพบ โต๊ะสุหนี่ เจ้าของร้านทำขนมที่ลาหงา ทีมวิจัยได้บอกเล่าถึงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้กับ โต๊ะสุหนี่ฟัง และโต๊ะสุหนี่เองก็ได้เล่าถึงความเป็นมาในการทำงานมาให้กับทีมวิจัยฟังและบอกว่าจะให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ด้วย

แหล่งเรียนรู้ที่ 3 สถานที่ท่องเที่ยว (เขตรว) ในเขตของตำบลปากน้ำ วันนั้นหัวหน้าอุทยานไม่ได้อยู่แต่เจ้าหน้าที่รับหนังสือและให้ทีมวิจัยแจ้งไปยังหัวหน้าอุทยานอีกครั้ง

แหล่งเรียนรู้ที่ 4 ประมง ได้ติดต่อกับ นางมัสเ องศรา เจ้าของร้านส้มตำทายาง ซึ่งอยู่ในเขตของตำบลปากน้ำ และทางคุณมัสเเองก็บอกว่าจะให้ความร่วมมือและให้ความรู้กับเด็ก

แหล่งเรียนรู้ที่ 5 ลอกใบจาก ได้ติดต่อนางฟองรัตน์ ทุมมาลี ทางทีมวิจัยได้บอกเล่าถึงการมาศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้กับนางฟองรัตน์ฟัง ซึ่งนางฟองรัตน์ก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

แหล่งเรียนรู้ที่ 6 หัตถกรรม ( จักรสาน ) ได้ติดต่อกับทมิฬจึงได้บอกเล่าถึงการมาศึกษาแหล่ง  
รู้ในครั้งนี้ ส่วนทางคุณก็ได้แจ้งการจัดกระสานอย่างคร่าว ๆ ให้กับทมิฬฟัง และบอกว่าจะให้  
ร่วมมือในครั้งนี้

แหล่งเรียนรู้ที่ 7 บ้าน ได้ติดต่อกับ นายสาหรี่ กุลสิน และทมิฬจึงได้บอกเล่าถึงการศึกษา  
แหล่งเรียนรู้ในครั้งนี้ ทางนายสาหรี่ กุลสิน ก็ตอบรับและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

แหล่งเรียนรู้ที่ 8 ได้ติดต่อกับ คุณบุหงา ซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มหัวหินบดิก ทมิฬจึงได้บอกเล่าถึง  
การมาศึกษาแหล่งเรียนรู้ ส่วนคุณบุหงาเองก็บอกว่า จะบอกให้หัวหน้ากลุ่มบดิกทราบอีกครั้ง  
พร้อมกับบอกว่าจะให้ความร่วมมือในครั้งนี้

แหล่งเรียนรู้ที่ยังไม่ได้ไปติดต่อกับ 4 แหล่งเรียนรู้คือ โรงเรียน, อบต, สถานีตำรวจ, เพราะ  
เป็นวันหยุดราชการแล้วได้กำหนดวันและเวลาในการ ไปติดต่อกับแหล่งเรียนรู้ทั้ง 4 แหล่งในวันที่ 16  
มกราคม 2551

วันที่ 16 มกราคม 2551 ทมิฬจึงพร้อมกันเวลา 09.00 น. ณ. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลบุรี  
อิสลาม เพื่อประสานวางแผนการ ไปติดต่อกับแหล่งเรียนรู้ในสถานที่เหลืออีก 4 แหล่ง

แหล่งเรียนรู้ที่ 1 สถานีตำรวจ พบเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ ทางทมิฬจึงได้บอกเล่าถึงการมาศึกษา  
แหล่งเรียนรู้ในครั้งนี้ ทางเจ้าหน้าที่ได้รับหนังสือและบอกว่าจะแจ้งให้กับตำรวจทราบอีกครั้ง และ  
คิดว่าไม่มีปัญหาอะไรในการให้ความร่วมมือ

แหล่งเรียนรู้ที่ 2 ที่ทำการ อบต. ทางทมิฬจึงได้บอกเล่าถึงการมาศึกษาแหล่งเรียนรู้ให้กับทาง  
เจ้าหน้าที่ทราบ และได้รับหนังสือและบอกว่าจะแจ้งกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอีกครั้ง  
แหล่งเรียนรู้ที่ 3 สถานีอนามัยบ้านในเมือง คุณก็จะหาเป็นเจ้าหน้าที่อยู่ที่สถานีอนามัย ทาง  
ทมิฬจึงได้ไปติดต่อกับผลและบอกเล่าถึงการมาศึกษาแหล่งเรียนรู้ในครั้งนี้ก็จะหาบอกว่า  
โครงการที่ติดมาก ยินดีให้ความร่วมมือและแจ้งให้กับหัวหน้าสถานีอนามัยทราบอีกครั้ง

เนื่องจากวันที่ 16 มกราคม เป็นวันครู แหล่งเรียนรู้ที่ 1 แหล่งที่คือ โรงเรียนไม่สามารถไป  
เนื่องจากโรงเรียนหยุดทำการเรียนการสอนทางทมิฬจึงได้ไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในวันที่ 17 มกราคม  
2551 ในช่วงตอนเย็นเวลาประมาณ 15.00 น. หลังจากที่ได้ศึกษาเรียบร้อยแล้วทางทมิฬจึงได้  
ไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการและให้หนังสือพร้อมทั้งบอกเล่าถึงการมาศึกษาแหล่งเรียนรู้ในครั้งนี้  
ทางเจ้าหน้าที่ก็บอกว่ายินดีให้ความร่วมมือและจะแจ้งให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนทราบอีกครั้ง

## ผลที่ได้จากการทำกิจกรรม

1. ได้รู้จักหน่วยงานต่างๆที่ไปติดต่อกับมา

## ผลต่อทมิฬ

รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สอดคล้อง กับหลักสูตร  
การศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลบุรีอิสลาม (บ้านตาหงา) หมู่ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

1. ทีมวิจัยได้เรียนรู้กระบวนการวางแผนในการทำงาน

### ปัญหาและอุปสรรค

1. แหล่งเรียนรู้บางแห่งเป็นสถานที่ราชการต้องไปในช่วงวันจันทร์-ศุกร์ ซึ่งบางทีทีมวิจัยก็ไม่สามารถเพราะต้องรอให้โรงเรียนเลิกก่อนจึงไม่ทัน
2. แหล่งเรียนรู้บางแห่งไม่พบเจ้าของแหล่งเรียนรู้ทำให้เสียเวลาไปหลายครั้ง

### ข้อเสนอแนะ

1. สถานที่ราชการควรจะไปวันจันทร์-ศุกร์ เพื่อประหยัดเวลาในการไป

### กิจกรรมที่ 3 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีส่วนประกอบ

ก่อนที่จะมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีส่วนประกอบในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2551 ทีมได้มาร่วมกันประชุมหลายครั้ง เพื่อเตรียมวางแผนการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อที่จะนำเสนอในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีส่วนประกอบ ตัวแทนผู้ปกครอง แหล่งเรียนรู้ และวิทยากร ทีมได้มีการประชุมกันหลายครั้งดังนี้

วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2551 ทีมวิจัยได้ประชุมกันในเรื่องของแหล่งเรียนรู้ที่จะเชิญเข้าร่วมประชุมในเวที เมื่อได้แหล่งเรียนรู้ที่แน่นอนแล้วได้มีการร่างหนังสือเชิญเข้าร่วมประชุมในทุกๆ แหล่งเรียนรู้และร่วมกันกำหนดวันที่จะจัดเวทีแลกเปลี่ยน ซึ่งได้ลงมติร่วมกันว่าเป็นวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2551 ในการประชุมครั้งนี้ก็ได้มีเจ้าหน้าที่ ศกว. 2 คน ก็คือ คุณสมพงษ์ หลีคราะห์ และ คุณวิมาท หมายสา ซึ่งก็ได้มาให้ความคิดเห็นว่าข้อมูลที่จะนำมาเสนอกับผู้ที่เข้าร่วมประชุมต้องสามารถเข้าใจได้ง่ายความแม่นยำและชัดเจนของข้อมูล ถ้าหากถามเราต้องสามารถตอบคำถามนั้นได้โดยไม่บกพร่อง

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 16.00 น. ทีมวิจัยได้ประชุมในเรื่องของสถานที่ที่จะจัดการประชุมซึ่งตอนแรกทีมลงความเห็นว่าจะขอใช้ห้องประชุมสภาขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงและจัดเตรียมหนังสือที่จะเชิญแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาประชุม

วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 16.00 น. ทีมได้ไปติดต่อขอใช้ห้องประชุมขององค์การบริหารส่วนตำบลสูง แต่ปรากฏว่าไม่ว่างเพราะเขาใช้ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลยต้องเปลี่ยนสถานที่ประชุมไปเป็นโรงเรียนละงูพิทยาคมแทน

วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2551 ตัวแทนทีมวิจัยได้ไปส่งหนังสือเชิญผู้ปกครอง แหล่งเรียนรู้ และไปติดต่อวิทยากร ซึ่งตรงกับวันเปิดเรียนทีมที่เหลือต้องอยู่ดูแลเด็กก็เลยต้องส่งตัวแทนออกไป

วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 13.00 น. ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขึ้นที่ห้องประชุม  
โรงเรียนละงูพิทยาคม การจัดกิจกรรมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 30 คน

เวลา 13.30 น. นางสาวสุกัญญา คำสู กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุมและแนะนำศูนย์พัฒนา  
เด็กเล็กมีชีวิตบ้านลาหงา ความเป็นมา สภาพปัญหาและเล่าถึงกิจกรรมที่ผ่านมาได้แก่

- กิจกรรมที่ 1 การจัดเวทีนำเสนอโครงการวิจัย
- กิจกรรมที่ 2 ศึกษาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา

คุณสุกัญญา คำสู ก็ได้บอกจุดประสงค์ของการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขึ้นในครั้งนี้ก็คือ เพื่อ  
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของฝ่ายต่างๆ ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ ตัวแทนผู้ปกครอง และผู้รู้ร่วมกัน  
เสนอแนะแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

เวลา 13.45 น. แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ก็ได้แนะนำตัวเองว่าเป็นแหล่งเรียนรู้อะไร มาจากที่ไหน  
ซึ่งแหล่งเรียนรู้ที่มาในวันนี้ได้แก่

|               |            |           |                                                            |
|---------------|------------|-----------|------------------------------------------------------------|
| 1 คุณณัฐเดช   | เกตุขู     | ตัวแทนจาก | หัวหินมาติก                                                |
| 2 คุณจรัส     | อ่องสาย    | ตัวแทนจาก | อบต. ละงู                                                  |
| 3 คุณเจษฎา    | สุวหัตถ์   | ตัวแทนจาก | สอ. บ้านโนนเมือง                                           |
| 4 คุณสุมาลี   | โอมณี      | ตัวแทนจาก | อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำเคืองเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง |
| 5 คุณศรีสมพร  | เจริญฤทธิ์ | ตัวแทนจาก | โรงเรียนบ้านลาหงา                                          |
| 6 คุณนุสรา    | กาดพล      | ตัวแทนจาก | ทำนบ                                                       |
| 7 คุณพองรัตน์ | ทุมมาลี    | ตัวแทนจาก | ภูมิปัญญาท้องถิ่นจาก                                       |
| 8 คุณมิตะ     | องสวรา     | ตัวแทนจาก | หัตถกรรมจักสาน                                             |
| 9 คุณสมหมาย   | เจริญฤทธิ์ | ตัวแทนจาก | มัสยิด                                                     |

เวลา 14.00 น. อ.สุทธิ สายสุณีย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะโกละได้ได้พูดถึงการสอนว่า  
การสอนอย่างไรที่จะไปพื้นฐานหรือวางรากฐานให้เด็กได้มีการเรียนรู้ที่ดี การพาเด็กออกไปนอก  
โรงเรียนก็เป็นสิ่งที่ดี เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆที่ไม่เคยพบ ไม่เคยเห็น เด็กก็จะสนุกและไม่เบื่อ

เวลา 14.30 น. นายหรรณ หัสมา ศึกษาพิเศษ ได้พูดถึงการจัดหน่วยการเรียนรู้ของการสอนของ  
เด็กปฐมวัยว่าในการจัดกิจกรรมในแต่ละวันต้องจัดทั้งหมด 6 กิจกรรมให้สอดคล้องกัน และในที่จะ  
พาเด็กออกไปศึกษานอกห้องเรียนก็ต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมในห้องเรียน  
และได้พูดถึงการเรียนของเด็กปฐมวัยว่าให้เด็กเรียนรู้ในสิ่งใกล้ตัวก่อนไม่ต้องให้รายละเอียดเยอะ

สอนสิ่งที่ยากเด็กเข้าใจง่ายก็พอแล้ว และครูต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กในเรื่องที่จะนำเด็กออกไป ซึ่งได้แนะนำให้ครูกลับไปคิดถึงที่อยู่ใกล้ตัวใกล้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาเป็นหลังเรียน

เวลา 15.00 น. คุณสมพงษ์ หลีกระหะห์ ก็ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องของความจำเป็น ไปได้ และความยั่งยืนของแหล่งเรียนรู้ที่จะไปศึกษาว่า แหล่งเรียนรู้ที่จะไปใกล้หรือ ใกล้ชุมชนควรอะไรบ้าง พาเด็กออกไปเพราะต่อไปในอนาคตหลังจากเสร็จโครงการวิจัยแล้วจะทำให้กิจกรรมต่อไปต้องใช้งบประมาณจากไหน และในการพาเด็กออกไปเราต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ ถ้าเกิดเกิดอาจเป็นปัญหาได้

เวลา 15.30 น. ได้เปิดโอกาสให้ตัวแทนแหล่งเรียนรู้และผู้ปกครองร่วมแสดงความคิดเห็น

1. ตัวแทนแหล่งเรียนรู้จาก อบต. นายจรัส ช้องสาย นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลสูงใต้พูดถึงสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กว่ามีพื้นที่กับแคบ ไม่สามารถช่วยเหลือในเรื่องสถานที่ได้

2. ตัวแทนจากสถานีอนามัย คุณเกษรา สุวาล้า หัวหน้าสถานีอนามัยบ้านในเมืองใต้พูดถึงการพาเด็กออกไปนอกสถานที่ว่า เป็นสิ่งที่ลำบากที่จะทำให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ใหม่ๆ ให้เด็กได้แสดงออก เด็กจะได้รู้จักว่าสถานีอนามัยใช้ทำอะไร

3. คุณศุภาลี โอบณ ตัวแทนจากแหล่งท่องเที่ยวเกษตรฯ ได้แสดงความเห็นว่าถ้าจะพาเด็กไปยืนสีให้ความร่วมมือเพราะก่อนหน้านี้มีหลายโรงเรียนที่พาเด็กไปทัศนศึกษาในเรื่องของต้นไม้ พืชต่างๆ และสัตว์ที่มีอยู่ในอุทยาน

4. คุณณัฐชัญ เกตุชู ตัวแทนจากกลุ่มบาคิได้บอกว่ายืนสีที่จะสอนให้เด็กและบอกว่าเด็กเล็กและเด็กโตจะเรียนรู้ต่างกันเด็กวัยอนุบาลจะให้รู้จักว่าสีอะไรบ้างและจะให้ทดลองทำแบบง่ายๆ ที่เด็กทำได้

5. คุณศรีสมพร เจริญฤทธิ์ ตัวแทนจากโรงเรียนบ้านลาหะซึ่งเป็นครูสอนชั้นอนุบาลได้พูดถึงแผนการจัดกิจกรรมของเด็กปฐมวัยและบอกเด็กก่อนวันเรียน ในช่วง 3-5 ขวบ เป็นวัยที่ต้องการพื้นฐานในพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และในโรงเรียนประถมก็ต้องรับเด็กที่จบจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กออกมาก็ให้ครูอนุบาลและครูในโรงเรียนชั้นประถมมีการเชื่อมสัมพันธ์ในด้านการจัดการเรียนการสอนของเด็กเพราะครูจะได้รู้พื้นฐานของเด็กแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร

6. คุณมิตะ ongsara ตัวแทนจากกลุ่มประมงได้มีความเห็นว่าถ้าจะให้สอนก็จะสอนในเรื่องของปลาว่ามีปลาอะไรบ้าง กินอาหารอะไร เวลาไหน การดูแลรักษาเป็นอย่างดี

7. คุณฟองรัตน์ ทุมมาลี ตัวแทนจากผู้ประกอบการและกลุ่มลูกไบจากใต้มีความเห็นว่าอยาก  
ให้เด็กได้รู้จักภูมิปัญญาและร่วมกันอนุรักษ์ เพราะในปัจจุบันเด็กไม่ค่อยสนใจในเรื่อง  
ของภูมิปัญญามากนัก

8. คุณอศุทธ์ อูสมมา ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องของงบประมาณที่จะนำมาก่อสร้าง  
งบประมาณที่จะนำมาก่อสร้างอาคาร ถ้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งมีพื้นที่คับแคบไม่สามารถ  
ที่จะขยายได้ก็ให้มีการจ้างงานขึ้นมาเพื่อขอรับบริจาคเพื่อนำมาซื้อที่ดินเอาไว้สร้างอาคาร  
เรียนก็ได้และได้ยกตัวอย่างโรงเรียนที่เขาได้ทำแล้ว

9. คุณอาบดิน นิลสกุล ได้สนับสนุนความคิดเห็นของคุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ ในเรื่องของ  
ความเป็นไปได้ความยั่งยืนของแหล่งเรียนรู้และเสริมในเรื่องของความปลอดภัยในขณะ  
เดินทางไปแหล่งเรียนรู้ของเด็ก

เวลา 16.00 น. คุณสุกัญเะ ลำสู สรุปประเด็นที่สำคัญที่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อนำไป  
ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมต่อไป ขอขอบคุณแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่นำมาให้ความรู้และ  
ความร่วมมือและ คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ ได้เสนอแนวคิดเสริมในเรื่องของแหล่งเรียนรู้ และภูมิ  
ปัญญา ให้ทีมวิจัยกลับไปทำการบ้าน ที่คุณพรน หัสนา ได้ให้กลับไปดูแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่อยู่  
ใกล้ศูนย์ฯ เพื่อความปลอดภัยของเด็ก ส่วนในเรื่องของสถานที่ของศูนย์ฯ จะคับแคบสักแค่ไหน แต่ใจ  
ของทีมนักวิจัยอย่าคับแคบ ขอให้ทีมวิจัยมีความพร้อมที่จะให้ความรู้แก่เด็ก “คับแคบแต่ที่ แต่ใจไม่คับ  
แคบ” งานของเราจะก้าวหน้า

#### ผลที่ได้จากการทำกิจกรรม

1. ได้รับรู้ถึงความคิดเห็นของแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
2. ได้รู้ข้อเท็จจริงปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น

#### ผลต่อทีมวิจัย

1. ทีมวิจัยได้รู้ข้อมูลที่ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข

#### ปัญหาและอุปสรรค

1. แหล่งเรียนรู้บางแห่งไม่ได้เข้าร่วมประชุมทำให้ยังไม่ทราบข้อมูลที่แน่ชัด
2. แหล่งเรียนรู้บางแห่งไม่ได้เข้าร่วมประชุมเพราะลืมจึงควรมีการติดต่อเพื่อข้เชิญครั้งก่อน  
วันการจัดเวที

#### ข้อเสนอแนะ

1. ก่อนมีการจัดเวที 1 วัน ควรข้กำกับแหล่งเรียนรู้อีกครั้งเพื่อป้องกันการลืม

#### กิจกรรมที่ 4 ระดมความคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ในกิจกรรมครั้งนี้มีผู้ที่มีเสียงคนใหม่คือผู้หลักผู้ใหญ่ได้เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือกันหลายครั้งในเรื่องการเขียนแผนและในกิจกรรมครั้งนี้ทีมวิจัยได้วางแผนการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ใหม่ ซึ่งจากการจัดเวทีในกิจกรรมที่ 3 ทีมวิจัยได้รับการแนะนำจากหลายท่าน ได้แก่ วิทยากรเจ้าหน้าที่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ว่าให้ศึกษาแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใกล้โรงเรียนดูก่อนว่าอะไรบ้างที่สามารถนำมาจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กได้ เพราะจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กด้วย ทีมวิจัยจึงได้สำรวจแหล่งเรียนรู้ใหม่ซึ่งได้มา 7 แหล่ง ที่อยู่ใกล้โรงเรียน ได้แก่

- |                   |                |
|-------------------|----------------|
| 1. มัสยิด         | 5. ต้นจาก      |
| 2. ระบบเครือข่าย  | 6. เสวียนหม้อ  |
| 3. แหล่งกลุ่มเด็ก | 7. ของเล่นเด็ก |
| 4. ชนบท           |                |

ในระหว่างที่ทำการระดมความคิดการจัดการเรียนการสอน วันนั้นผู้ใหญ่เหล่านั้นร่วมทำด้วยคุณครูผู้ที่ได้เล่าให้ฟังเกี่ยวกับทางเลือกนอกสถานที่ที่เขานำมา และได้เก็บลูกยางพาราที่หั่นได้โคนต้นยางกลับมาถวายแล้วครูก็นำมาผ่าแล้วให้เด็กจุ่มสีเล่นกันอย่างสนุกสนาน เด็กๆก็บอกว่าคุณครูพาออกไปอีก พี่หนูเล่นก็เสริมขึ้นว่าถ้าอย่างนั้นลองพาไปอีกสิแล้วลองบันทึกการพาออกไปด้วยว่าเด็กพูดว่าอย่างไร เห็นอะไร

แล้วความคิดก็พุ่งพรูออกมามากมายได้เสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนอีกรูปแบบหนึ่งก็คือ ให้เด็กได้ออกสำรวจพื้นที่บริเวณใกล้ศาสนสถานเด็กเล็ก หลังจากนั้นก็ให้เด็กกลับมาที่ศูนย์เพื่อระดมความคิดว่าเด็กได้เจอหรือพบเห็นอะไรมาบ้างจากการได้ออกไปสำรวจแล้วให้เด็กแต่ละคนเจออะไร โดยครูจะนำสิ่งที่เด็กบอกมาวาดเป็นรูป เช่น เด็กบอกว่าเจอแมวกี่ให้ครูวาดแมว เจอนกก็ให้ครูวาดนก เพราะว่าเด็กในวัยนี้จะใช้วิธีการอ่านจากภาพ เนื่องจากเด็กยังอ่านเป็นตัวหนังสือไม่ได้จึงต้องใช้วิธีการวาดภาพแทนการเขียนหลังจากนั้นก็ให้เด็กร่วมโหวตกันว่าต้องการเรียนเรื่องอะไร โดยให้วิธีการให้เด็กไปติดสติ๊กเกอร์รูปนั้น รูปไหนเด็กติดสติ๊กเกอร์มากกว่ากันก็เรียนเรื่องนั้นต่อไป

หลังจากนั้นทีมก็มาประชุมสรุป ซึ่งก็ได้วิธีการจัดการเรียนการสอนมา 2 รูปแบบ คือ

**วิธีที่ 1** ครูเป็นคนกำหนดเรื่องให้เด็กออกไปเรียนรู้

**วิธีที่ 2** เด็กเป็นคนเลือกเรื่องที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง

**1. วิธีการจัดการเรียนรู้** ซึ่งก็ได้วิธีการจัดการเรียนรู้อย่างไร

**วิธีที่ 1** ครูเป็นคนกำหนดเรื่องให้เด็กออกไปเรียนรู้ ทีมทั้งหมด 7 เรื่อง

1. มัสยิด
2. ต้นจาก
3. เกรือญาติ
4. เสวียนหม้อ
5. เพลงกล่อมเด็ก
6. ของเด็กเล่น
7. ขนมน

วิธีที่ 2 เด็กเป็นคนเลือกร่องที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง

โดยครูจะพาเด็กออกไปสำรวจแล้วให้เด็กกลับมาระดมความคิดเลือกร่องที่เด็กสนใจมากที่สุด

2. การจัดประสบการณ์ ทิมวิชัยได้ร่วมกันเขียนการจัดประสบการณ์โดยจะนำร่องที่จะเรียนรู้ในวิธีที่ 1 ทั้ง 7 เรื่องมาเขียนแผนการจัดประสบการณ์ให้ครอบคลุมทั้ง 6 กิจกรรมในแต่ละวัน โดยกำหนดให้ 1 เรื่องเรียน 5 วัน และในแต่ละวันก็ได้กำหนดกิจกรรมที่ต้องทำว่ามีอะไรบ้าง ดังนี้ เช่น เรียนเรื่องขนม กำหนดกิจกรรมดังนี้

วันที่ 1 เรียนเรื่องมารยาทและข้อตกลงต่างๆ ก่อนที่จะออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ได้แก่

- ไม่ส่งเสียงดัง
  - ให้เดินเป็นแถว
  - หิ้วถังขยะ
  - ให้กล่าวสละม (การทักทายแบบอิสลาม) เมื่อพบผู้ใหญ่
  - ไม่ขวางปาลิ่งของ
- ฯลฯ

วันที่ 2 พาออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้การทำงาน

ไปเรียนรู้วิธีการทำงานที่บ้านบุญญา โดยจะให้เด็กเรียนรู้วิธีการทำงาน อุปกรณ์ในการทำงานว่ามีอะไรบ้าง ให้เด็กได้สังเกตและซักถามในสิ่งที่สงสัยและอยากรู้ ในกิจกรรมที่ครูเป็นผู้สังเกตการณ์ พฤติกรรมการแสดงของเด็กแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร ครูจะบันทึกไว้เป็นภาพรวมคนที่มีความพากับเด็กมากที่สุดคือคนทำงาน

วันที่ 3 - 4 เด็กทำกิจกรรมในห้องเรียน โดยครูจะเป็นคนทบทวนสิ่งต่าง ๆ

ที่เด็กได้ไปพบเห็นมาจากการทำขนม ให้เด็กได้จินตนาการและย้อนภาพเหตุการณ์จากการไปสังเกตเรียนรู้การทำขนม โดยการให้เด็กได้ออกมาเล่นเหตุการณ์ว่าเป็นอย่างไร มีอุปกรณ์อะไรบ้าง มีวิธีอย่างไร เป็นการให้เด็กได้ฝึกการจินตนาการ และใช้ความคิด

วันที่ 5 สรุปการทำกิจกรรมในวันที่ 1-4 ว่าผลที่ได้เป็นอย่างไรเพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

ส่วนในวิธีการที่ 2 จะไม่มีการเขียนแผนการการสอนส่วนนี้แต่จะมีการบันทึกหลักจากที่เด็กออกไปสำรวจว่ามีวิธีการหรือกระบวนการอย่างไรในการทำกิจกรรม

### 3. การจัดทำตารางการเรียนรู้

ทีมวิจัยและพี่เลี้ยงได้ประชุมเพื่อจัดทำตารางในการโดยกำหนดไว้ว่า

วิธีที่ 1 จะทดลองการจัดประสบการณ์เป็นเวลาประมาณ 2 เดือน โดยจะพาเด็กออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ตัวต่อแต่ละ 1 วัน และกลับมาจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน 4 วัน จะเริ่มการจัดการเรียนการสอนในตอน มกราคม-กุมภาพันธ์

วิธีที่ 2 จะพาเด็กออกไปสำรวจแหล่งเรียนรู้คนละวันกับวิธีที่ 1 และเมื่อพาเด็กออกไปเรียนรู้สำรวจแล้วก็จะนำเรื่องที่เด็กอยากเรียนรู้มาจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงต่อไปจนกว่าจะหมดเรื่องที่ย่อยากเรียนแล้วจึงค่อยให้เด็กออกไปสำรวจอีกครั้งซึ่งวิธีที่ 2 ไม่สามารถกำหนดวันหรือเวลาได้ขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็ก กิจกรรมที่จะจัดขึ้นในเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ 2552

### ผลที่ได้จากการทำกิจกรรม

1. ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพิ่มมาอีก 1 รูปแบบ

### ผลต่อทีมวิจัย

1. ได้เรียนรู้การวางแผนการทำกิจกรรม
2. ได้แนวคิดใหม่เพิ่มขึ้น

### ปัญหาและอุปสรรค

1. ในการประชุมแต่ละครั้งมีเวลาจำกัดเนื่องจากทีมต้องทำงานภายในศูนย์ไปด้วย
2. บางครั้งทีมวิจัยต้องไปช่วยงานของ อบต. ด้วย ทำให้ไม่มีเวลา

### ข้อเสนอแนะ

ทีมควรจะประชุมปรึกษากันทุกวันหลังเลิกเรียนเพื่อจะได้มีเวลามากขึ้น

## กิจกรรมที่ ร ประชุมผู้ปกครอง

ทีมวิจัยได้จัดเวทีการประชุมผู้ปกครองเพื่ออนุญาตพาดำเนินการออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ในวันที่ 3 ธันวาคม 2551 เวลา 13.00 น. อาจารย์ณัฐณิชาพัฒนาเด็กเล็กมีสภักดิ์บ้านลาหงา โดยมีคุณสุกัญญา คำสุข หัวหน้าโครงการทำหน้าที่เป็นพิธีกร มีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 59 คน

เวลา 13.30 น. นายอาหรรณ หมาดเหยด โต๊ะอิหม่าม ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กล่าวเปิดเวทีประชุม นายอาหรรณก็ได้พูดในเรื่องการจัดการเรียนการสอนให้กับลูกหลานว่า ปัจจุบันลูกหลานของเราห่างไกลจากการดำเนินชีวิตแบบอิสลาม ไม่มาก การสอนจะปลูกฝังให้เด็กรู้หนังสือและมีแบบอย่างที่ดีของอิสลามจะช่วยให้เด็กปลอดภัยในเรื่องที่ไม่ดีต่าง ๆ ที่พบเห็นในปัจจุบัน ให้เด็กมีศานาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจไม่ให้หลงไปกับสิ่งชั่วร้ายที่ไม่ดี

เวลา 14.00 น. นายอาบีดิน นิลสกุล ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาได้มาพูดในเรื่องของเงินที่ผู้ปกครองได้บริจาคมาว่าเงินทั้งหมดได้นำมาพัฒนาศูนย์ ปรับปรุง ตกแต่ง ภูมิทัศน์ ภายในศูนย์ให้สวยงามขึ้น และขอให้ผู้ปกครองสบายใจได้ว่า ครูทุกคนจะดูแลเด็กๆ ของปกครองที่มากไว้อย่างดีที่สุด

เวลา 14.30 น. คุณสุกัญญา คำสุข หัวหน้าโครงการก็ได้มาชี้แจง ทำความเข้าใจ และเล่าถึงการทำวิจัยกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ทำผ่านมาแล้วให้กับผู้ปกครอง ได้รับรู้และเข้าใจ รวมไปถึงชี้แจงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่ได้ทำผ่านมาแล้วให้กับผู้ปกครอง ได้รับรู้และเข้าใจ รวมไปถึงชี้แจงแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่จะพาเด็กออกไปว่า มีอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน เพื่อให้ผู้ปกครองสบายใจ ได้ว่าเด็กมีแหล่งเรียนรู้ อยู่ที่ไหน เพื่อให้ผู้ปกครองสบายใจ ได้ว่าเด็กมีแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใกล้โรงเรียนและมีความปลอดภัย

เวลา 15.30 ทีมวิจัยก็ได้ให้ผู้ปกครองของเด็กแต่ละคนลงชื่อในช่องยินยอม หรือ ไม่ยินยอมให้ลูกของตนเองออกไปศึกษานอกห้องเรียน เพื่อเป็นหลักฐานว่า มีใครยินยอมและ ไม่ยินยอมเพื่อที่จะได้พาเด็กไปตามที่ผู้ปกครองเข้าใจลงชื่อมา

เวลา 16.00 น. คุณสุกัญญา คำสุข ก็ได้สรุปการประชุมอีกครั้งในเรื่องต่างๆ ที่ได้ชี้แจงและรวมถึงหนังสือของอนุญาตของผู้ปกครองของเด็กแต่ละคน

### ผลจากการทำกิจกรรม

1. ผู้ปกครองเข้าใจและยินยอมให้ลูกออกไปศึกษาแหล่งเรียนรู้
2. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการปกครองเป็นอย่างดี

### ผลต่อทีมวิจัย

1. ทีมวิจัยได้เรียนรู้วิธีการวางแผนการทำกิจกรรม

2. ทีมวิจัยได้เรียนรู้วิถีแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

## ปัญหาและอุปสรรค

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่คับแคบ ไม่เพียงพอกับการประชุม

## ข้อเสนอแนะ

ขอฝากให้ผู้ปกครองทุกคนมาพร้อมกันตามเวลาที่กำหนดเพราะถ้ามาช้าเกินไปก็จะได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วน

กิจกรรมที่ 6 จัดกระบวนการการเรียนรู้การสอนจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้

ทีมวิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ทั้งรูป 2 แบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 จะจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนที่ได้วางไว้ ซึ่งมีทั้งหมด 7 เรื่อง คือ

1. มัสยิด
2. ต้นจาก
3. เกรือญาติ
4. เสวียนหม้อ
5. เพลงกล่อมเด็ก
6. ของเด็กเล่น
7. ขนมนิโค

ใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแบ่งเป็น 2 เทอม ดังนี้ เทอมที่ 1 ตั้งแต่เดือน มกราคม 2552-เดือน กุมภาพันธ์ 2552 ได้จัด 5 เรื่อง คือ มัสยิด ขนมนิโค เกรือญาติ ของเล่นเด็ก เสวียนหม้อ ในเทอมที่ 2 ในเดือน สิงหาคม 2552 มี 2 เรื่อง คือ ต้นจากและเพลงกล่อมเด็ก

รูปแบบที่ 2 จะให้เด็กเลือกเรื่องตามความสนใจซึ่งมีทั้งหมด 3 เรื่อง คือ

1. เรื่องแมว
2. เรื่องนก
3. เรื่องไก่

ใช้ระยะเวลาในเทอม 1 เดือนพฤศจิกายน 2551 เรื่องแมว ในเดือนมกราคมเรื่องนก ในเดือนธันวาคม 2551 ในเดือนสิงหาคม 2552 เรื่องไก่

ทั้ง 2 รูปแบบหลังจากที่ได้เรียนรู้นอกห้องเรียนแล้วครูก็ได้นำจัดกิจกรรมในห้องเรียนซึ่งมีทั้งหมด 6 กิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 นั้นก็คือ

1. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
2. กิจกรรมเสริมประสบการณ์
3. กิจกรรมสร้างสรรค์
4. กิจกรรมเสรี
5. กิจกรรมกลางแจ้ง
6. กิจกรรมเกมการศึกษา

## กิจกรรมที่ 7 เวทีนำเสนอผลงานเด็ก

จัดขึ้นในวันที่ 31 มีนาคม 2552 หลังจากเสร็จสิ้นในกิจกรรมการเรียนการสอนแบบงานวิจัยแล้วก็ได้จัดเวทีประชุมครู ผู้ปกครอง แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา เพื่อรับทราบการเรียนรู้ของเด็กทั้งหมดที่ได้เรียนมา และเวทีนำเสนอผลงานเด็ก หลังจากที่ได้ทำกิจกรรมมาทั้งหมด เพื่อฝึกให้เด็กกล้าแสดงออกในด้านทักษะการพูด ซึ่งทีมวิจัยก็ได้เชิญผู้เข้าร่วมจากแหล่งเรียนรู้ ผู้ปกครอง สมาชิก อบต. ตัวแทนจากส่วนการศึกษาและประชาชนใกล้เคียง

เพื่อนำเสนอผลการจัดการเรียนการสอนในช่วงที่ผ่านมาแล้ว โดยที่ทีมวิจัยออกเล่าถึงที่มาที่ไป การจัดทำโครงการ มอกถึงกิจกรรมที่ทำทั้งหมด ผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก และหลังจากนั้นก็ให้เป็นหน้าที่ของเด็กในการโชว์ความรู้ความสามารถ เช่น ร้องนาเชศ การลอกใบจาก นับคำนำหน้าของพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน 10 ลำดับด้วยกัน

จากการแสดงของเด็กทำให้ผู้ปกครองหลายท่านก็ไม่ถึงจริงอย่างเช่น การลอกใบจากของเด็กหญิงทีรณัฐ ลีอัมและเด็กหญิงรุจธรา จินปาน ที่ดูเชี่ยวชาญมาก และการนับลำดับชื่อเรียกพี่น้องนั้นตั้งแต่คนที่ 1 จนถึงคนที่ 10 เพราะว่าผู้ใหญ่เองก็ยังไม่หมดเองมาจากพี่น้องไม่ถึง 10 คน จึงไม่คุ้นกับการเรียกกัน

หลังจากนั้นก็ได้เชิญภูมิปัญญามาย่อยถึงความรู้ที่เด็กได้ไปศึกษาที่บ้าน และผู้ปกครองที่มีการจัดการสอนแบบนี้ว่ารู้สึ้อย่างไรกับบ้างและมีความคิดเห็นอย่างไร

นับได้ว่าเป็นความแปลกใหม่ของศูนย์ฯ ที่ไม่เพียงแต่แสดงการเต้น แสง สี เสียง ก็สามารถสะกดคนดูให้ติดตามจนเสร็จสิ้นกระบวนการได้ โดยที่ทุกคนต่างก็มีความภาคภูมิใจ ตื่นเต้น และสนุกไปด้วย

## กิจกรรมที่ 8 ศึกษาดูงาน

ทีมวิจัยมีโอกาสดูไปร่วมเวที ชวนกันอ่านหนังสือให้เด็กฟังที่ จ.ยโสธร ในวันที่ 25-26 พฤศจิกายน 2552 ซึ่งเป็นเครือข่ายงานวิจัยภาคอีสาน โดยกลุ่มเป้าหมายที่ไปครั้งนี้ประกอบไปด้วยทีมวิจัยและพี่เลี้ยงหนึ่งคนรอผู้ ซึ่งจากการที่ได้ไปศึกษางานนอกสถานที่ทำให้ทีมวิจัยมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลกว่าเดิม จากที่ตัวเองทำงานแค่คนใกล้ชิด ไม่เคยเห็นความสำคัญและยังมองเป็นเรื่องที่มีสาระน้อย หากเมื่อเห็นคนอื่นที่เขาทำแล้วมีคนให้ความสนใจเป็นเหมือนแรงเสริมให้กำลังใจที่จะก้าวต่อไป

แล้วยังตอบคำถามสิ่งที่ทำนั้นมันเดินมาถูกทางแล้วเพราะว่าการที่จะพัฒนาคนได้ต้องมาเริ่มที่พัฒนาการศึกษา แล้วกลุ่มเป้าหมายต้องเริ่มที่เด็กก่อนใคร ไม่ใช่เริ่มที่ผู้ใหญ่ หากแต่เป็นการต่อยอดมากกว่าในเรื่องของผู้ใหญ่

หลายคนให้ความสนใจกับกระบวนการที่ทำให้เด็กเกิดการอ่านมากยิ่งขึ้น มองว่าเป็นเรื่องระดับชาติเลยหากมาช่วยกันดูแลในเรื่องราวเหล่านี้ สำหรับทีมวิจัยก็ได้วิถีคิดในการจัดการการอ่านหนังสือของเด็กในศูนย์มาด้วยโดยคิดว่าจะชวนผู้ปกครองมาช่วยกันหาหนังสือให้กับลูกคนละเล่มเมื่ออ่านเสร็จแล้วก็พามาไว้ที่โรงเรียนแล้วแลกกันอ่านกับเพื่อนเวียนกันจนครบทุกคนก็มาเริ่มหาหนังสือกันใหม่

คิดว่าน่าจะเป็นวิธีที่สนุกเพื่อให้เด็กเกิดการอยากหนังสือกันมากขึ้น

เวทีครั้งนี้ทำให้ครูเพิ่มพูนความรู้กันมากกว่าเดิมในเรื่องการจัดการเรียนรู้และยังได้สื่อการสอนกลับมาเยอะมากมาย

## กิจกรรมที่ 9 เวิร์กช็อปช่วยเหลือเพื่อจัดทำหลักสูตร

จัดขึ้นในวันที่ 12 ธันวาคม 2552 เริ่มเวลา 08.30 น ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลนุรุลลิตลาม ผู้ที่เข้าร่วมในเวที ก็มี อาจารย์สมจินดา อาจารย์หุสดีน ทีมวิจัยทั้ง 6 คน และพี่เลี้ยง คือ บังพวงศกะบุหลัน และครูอาสา ในวันที่นี้ได้มีการนำข้อมูลที่ได้ทำกิจกรรมมาทั้งหมดนำมาวิเคราะห์กันว่าในแต่ละกิจกรรมที่ทำผลออกมาเป็นอย่างไร เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร และครูเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เด็กและครูได้อะไรจากการทำวิจัยในครั้งนี้โดยอาจารย์สมจินดาได้ตั้งข้อสงสัยในเรื่องการเรียนของเด็กว่าปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว

ก่อนที่จะพูดคุยกันทีมวิจัยได้สรุปการจัดการเรียนทั้ง 2 แบบ โดยมีประเด็นหลักๆด้วยกันคือ กระบวนการทำอย่างไรกันตั้งแต่วันแรกจนถึงวันสุดท้ายของการเรียน ผลที่ได้ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงของเด็กเป็นอย่างไร ในช่วงเรียน และสามารถตอบจุดประสงค์ตามหลักสูตรปฐมวัยอย่างไรบ้าง

อาจารย์ทั้งสองท่านก็นำถึงการสังเคราะห์ความรู้ให้เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการจัดการเรียนรู้การสอน เช่น

- เรืองศาสนา-การให้ความสำคัญ(สอนคุณาให้ในสถานที่ต่างๆ,ชุมชน,พบกับผู้อื่น)
- วิฒนธรรม-การเชื่อมโยงมาจากของจริง (เพลงกล่อมเด็ก,ขนมใบจาก)
- ธรรมชาติ-การใช้ประโยชน์ (ต้นจาก ลอกใบจาก เสวียนหม้อ ของเล่นเด็ก แมว)
- ทางสังคม-การสร้างความสัมพันธ์(เครือญาติ ผู้นำทางสังคม ครูผู้สอน)
- คู่มือช่วยสอน-รูปแบบใหม่ (เปรียบเทียบกับสิ่งที่เป็กลางๆ,ภาษา)
- กระบวนการเรียนรู้(บริบทของการเรียนรู้/การหาเหตุ หาผล)-ขั้นตอนการเชื่อมโยงจากเรื่องหนึ่งไปสู่อีกเรื่อง

และก็ได้ร่วมกันยกวางแผนการสอนที่จะทำในอนาคต ว่าเป็นรูปแบบใด ซึ่งก็สรุปได้ว่า จะนำรูปแบบการสอนที่ 1 และ ที่ 2 มาบูรณาการร่วมกัน โดยการทำหนดเรื่องให้เด็ก ซึ่งเป็นหน่วยใหญ่ๆ และมีเรื่องย่อยๆที่เด็กเลือกเองโดยไม่กำหนดเวลาขึ้นอยู่กับความต้องการของเด็กและจะนำแนวคิดนี้เสนอไปยังต้นสังกัดเพื่อเป็นต้นแบบให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆต่อไป

### กิจกรรมที่ 10 เวทีนำเสนอผลงานวิจัย( เวทีเปลี่ยนความคิดสร้างสรรค์ แห่งการเรียนรู้)

วันที่ 12 ธันวาคม 2552 ร่วมกันวางแผนการจัดเวทีนำเสนองานวิจัยในวันที่ 24 ธันวาคม 2552 ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลสูง ซึ่งได้กำหนดไว้ก่อนหน้านี้ ประเด็นที่คุยคือ

1. การนำเสนองานวิจัยโดยทีมวิจัยใช้พาเวอร์พอยท์เป็นสื่อ ซึ่งมีข้อป้ลิกย่อยเกี่ยวกับงานวิจัย,วิธีการทำงาน,ผลที่เกิดขึ้น(ผลการเรียนรู้,การเปลี่ยนแปลง,องค์ความรู้)
2. ปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะ,
3. แนวทางการทำงานต่อ(หน้วยการเรียนรู้,กระบวนการ,ตัวอย่างแผน)
4. ข้อเสนอต่อนโยบาย(สนับสนุนงบประมาณ,การสร้างการเรียนรู้ระหว่างศูนย์)
5. การจัดนิทรรศการผลงานที่มีอยู่(ที่เป็นผลงานเด็ก,สื่อต่างๆ,ที่เด็กสาธิต (ลอกใบจาก,เพลงกล่อมเด็ก, ไข่จอมไข่ลอย)
6. เติ้กนำเสนอผลงาน
7. เอกสารที่จะแจก
8. การจัดทำ VCD กระบวนการ
9. ใ้วินิต(จากหลัง,นิทรรศการ
10. เขียนเป็นโครงการ/หนังสือออกโดยนายขอบต.ละสูง
11. พิธีกรประจำงาน (ป้ละละห้หัวทาง)

## 12. กลุ่มเป้าหมาย ที่มาในงาน ก็ได้แบ่งภารกิจไปจัดการ

ในวันที่ 16 ธันวาคม 2552 ก็มีการนัดประชุมเพื่อเตรียมงานอีกรอบวันนี้มี อาจารย์สุทธิ  
อาจารย์หุศดิน นายพรน อัสมา อติศศึกษาเนเทศก์ ซึ่งทั้ง 3 ท่าน เป็นที่ปรึกษาของศูนย์ประสานงาน  
วิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรีเห็นเพิ่มกลุ่มเป้าหมายที่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอื่นๆ  
โรงเรียนที่มีระดับปฐมวัย

ชื่อโครงการก็เป็นอีกรื่องที่ต้องใช้เวลาในการตั้งชื่อเรื่อง เพื่อให้ตรงกับกระบวนการ  
เป้าหมายของงานที่ทำ นอกจากนั้นประเด็นคุยที่สำคัญคือหัวข้อเสวนาที่ต้องมี เพื่อประสานความ  
ร่วมมือในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในอนาคต

ก็จะมาวิเคราะห์ถึงผู้ร่วมเสวนา คือ ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนครูพี่เลี้ยง ตัวแทนจากสกว.ฝ่าย  
วิจัยเพื่อท้องถิ่น ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล

ที่สำคัญผู้ดำเนินการเสวนาก็มีบทบาทในการเดินเรื่องเสวนาด้วย ที่ประชุมมีมติเสนอให้  
อาจารย์สุทธิ สายสุณีย์ เป็นผู้ดำเนินการ

ในสำนวนรายละเอียดอื่นที่ลึกซึ้งก็จะมีประมาณนี้ไม่เป็นการกล่าวหาและให้ทรัพย์สินที่ติดต่อกัน  
ตลอดระหว่างพี่เลี้ยงกับทีมวิจัย

วันที่ 22 ธันวาคม 2552 ได้นัดดูความพร้อมกันรอบสุดท้ายพร้อมด้วยผู้ปกครอง และนักมาจัด  
สถานที่ในค่ำวันที่ 23 ธันวาคม 2552

ในวันที่ 24 ธันวาคม 2552 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลละงู ก็ได้เชิญผู้เข้าร่วมมาจาก  
โรงเรียนต่าง อบต. ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองเด็ก สมาชิกสภาอบต. นายกอบต.และผู้ที่ไม่เข้าร่วม ใน  
เวทีนี้ก็จะเป็นการนำเสนอภาพรวมของการทำกิจกรรมทั้งหมดตั้งแต่เริ่มทำ โครงการ ซึ่งก็ได้มี  
กำหนดการดังต่อไปนี้

เวลา 09.00 น -09.30 น นายกองคำกรบริหารส่วนตำบลกล่าวต้อนรับผู้ที่เข้าร่วมในเวทีและ  
ได้พูดถึงภารกิจหลักของ อบต. ว่า การสนับสนุนเรื่องการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญ ที่ อบต. จะส่งเสริม  
และสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ ได้แก่ อาหารกลางวันเด็ก ค่าตอบแทนครู อาหารเสริมนม  
และการสนับสนุนสื่อการเรียนและอุปกรณ์ต่างๆ อบต. ได้เข้ามาโดยตลอดและการที่ศูนย์พัฒนาเด็ก  
เต็กมูลูอิสลามได้ทำโครงการวิจัยในครั้งนี้เป็นการดีที่จะได้พัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เวลา 09.30 -09.45 น ชมวีซีดี

เวลา 09.45 น-10.30 น เป็นการบอกเล่าของทีมวิจัยถึงกิจกรรมต่างๆที่ทำมาทั้งหมด รวม  
ไปถึงผลการเปลี่ยนแปลงของเด็กและรวมไปถึงโครงการที่จะทำในอนาคตด้วย ก็คือโครงการ อ่าน  
หนังสือให้เด็กฟังหลังจากนั้นก็เป็นการสาธิตการทำกิจกรรมในรูปแบบของการทำวิจัยโดยทีมวิจัยทั้ง

6. คนโดยจะเป็นการสาคูตถึงกระบวนการของการทำกิจกรรมโดยยกตัวอย่างเรื่องแนวมาสาธิต และทางที่มีวิสัยทัศน์นำสืบย่นกว่านั้นที่ ๒ ของการทำวิจัย มาสาธิตการดำเนินการ ซึ่งก็เป้นผลมาจากการทำวิจัยเช่นกัน

เวลา 10.30-11.30 น. เวทีเสวนา โดยมีตัวแทนผู้ปกครอง นายค อดต.ละงู อ.อุตุล ตาเม็ง อ. ทรน หัสมา และอ. อาวรณ์ โอภาสพัฒนกิจ ได้ร่วมกันเสวนาในประเด็นเรื่องการศึกษาศาและ ประโยชน์ของการทำวิจัยว่าส่งผลให้เกิดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรและก็ได้ฝากเรื่องงานวิจัยไว้กับ นายค อดต.ละงูว่าช่วยส่งเสริมให้งานวิจัยได้เข้าไปอยู่ในศูนย์เด็กเล็กอีก 6 แห่ง ของอบต. ด้วย

เวลา 11.30-11.45 ทางโครงการได้เชิญผู้เข้าร่วมอบรมประธานอาพรวิสามัญและปิตุชาติ

บทที่ 4  
ผลที่เกิดขึ้น

รายละเอียดการจัดการเรียนรู้การสอนรูปแบบที่ 1  
เด็กนักเรียนรุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2552

หน่วยมัลติด

วัน จันทร์ ที่ 19 เดือนมกราคม 2552

ครู ได้สอนให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับมารยาทและข้อตกลงที่ควรปฏิบัติเมื่อตอนที่จะไปเรียนรู้  
นอกสถานที่ว่าเด็กควรปฏิบัติตนเองอย่างไรถึงจะเรียกว่าเป็นเด็กดีครู ได้สอนให้เด็กๆ เรียนรู้  
เกี่ยวกับการทักทายตามแบบอย่างของหลักอิสลามคือการ “สลาม

ครู : การสลามควรทำกับใครบ้าง

น้องนา : สลามกับโต๊ะ

อัคนิณ : สลามกับชาย

น้องดา : สลามกับปะมะ

อัสรี : สลามกับจะ

เนย์ : สลามกับทุกคนที่พบกับครูด้วย

ครู : เด็กๆ เก่ง จังเลย “เอ้า! เด็กทุกคนนั่งเป็นคู่ และหันหน้าเข้าหากันนะครูจะสอน

เพลง

“สลาม” และเด็กๆ ร้องตามนะค่ะ และยืนมือสลามให้กันด้วย

เด็ก : เย้!

ครู : “สลาม สลาม สลาม น้องเคยสลามหรือเปล่า สลามมีค่าไม่เบา เมื่อเราพบกันก็สลาม  
เมื่อเราจากกันก็สลาม เพราะเราทำตามท่านนบี”

ฟาลึก : ครูร้องเลยแต่

ครู : เด็กๆ จ้า ร้องเพลงสลามแล้ว สลามกับเพื่อนแล้ว เมื่อครูพาเด็ก ๆ ไปเรียนรู้นอก  
สถานที่

จะต้องทำอย่างไรบ้างค่ะ

จิน่า : เข้าแถว

อัสรี : เดินหม้อนรอไป

มุกฟ้า : เดินไปข้างทาง เคี้ยวขนมขบเคี้ยว  
เนย์ : เวลาเรียนครูบอกเองแหละ

ครู : เมื่อครูพาออกไปเรียนรู้นอกสถานที่ต่างๆ ต้องเดินเข้ามาแถวให้เรียบร้อยเหมือนที่จิน่าบอก และเดินเหมือนรถไฟเหมือนอีตัวด้วย เมื่อเวลาพบใครๆ เราต้องทำอย่างไรล่ะ

ติว : ให้سلام

ฟ้าซาน : “อัสลามูออลัยกุม”

มุกฟ้า : ยืนมือแล้วให้سلام

ครู : ทุกคนเก่งจังเลยล่ะ ตบมือให้ตัวเองหน่อย เมื่อเราเจอใครๆ เราก็ต้องให้สวัสดีและกล่าวว่

“อัสลามูออลัยกุม” เหมือนที่ฟ้าซานบอก เด็กๆ จำได้ไหมล่ะ

ฟ้ออีก : จำได้ครับ / ล่ะ

ครู : วันพรุ่งนี้ครูจะพาเด็กๆ ไปเรียนรู้อีกเกี่ยวกับสัตว์ ครูจะสอนคุณอ้อเข้า — ออ ออ มัธยมให้

เด็กๆ ท่องจำนะล่ะ

ฟ้ออีก : ว่าพร้อล่ะครู

ครู : “อัสลามุมมัสลิ อับบาบา เราะมาติกา” โอ้อัลลอฮูขอพระองค์ทางบิดาประดุจแห่ง

ความ

เมตตาให้แก่ฉันด้วยเถิด” นั่นคือคุณอ้อเข้ามามัธยมล่ะ

เด็ก : ทุกคนกล่าวตามครู

คอตีย๊ะ : ไปสุเหร่าหะครู

ครู : ใจแล้ว คอตีย๊ะไปไหนล่ะ

คอตีย๊ะ : ยืม พักหน้า

เด็กๆ ทุกคนชอบใจเมื่อครูบอกว่าวันพรุ่งนี้จะพาไปเรียนที่มัธยม เด็กต่างๆ คนต่างแย่ง พูดกันว่า “เฮ้! คอตียะเราไปสุเหร่าแหละ” เป็นเสียงเดียวกันหมดเลย  
ครู : แต่วันนี้ครูมีอะไรให้เด็กๆ ดู “นี่คือรูปอะไรเอ่ย”

น้องนา : รูปม่าย

ซุหลิมย์, ติว : ไม่ใช่ รูปจับมือสละม

ครู : เขาได้พูดอะไรล่ะ

อัสรี : พูดสุเหร่า

มุกฟ้า : เลื้อยโต๊ะหาหงา

---

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 7 ปี พ.ศ. 2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครภูเก็ต (บ้านลาหงา) หมู่ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.ภูเก็ต

ครู : เก่งจังเลย เป็นภาพสละม ครูจะให้เด็กๆ ระบายสีภาพสละมให้สวยงามในกระบายสีภาพให้สวยงามให้สวยงามเลย

เด็กทุกคนต่างก็ทำงานของตนเองอย่างขยัน ในระหว่างที่ระบายสีกันอยู่ ต่างก็พูด “ของเรานะบายสีสวย” ของเราก็น่ารัก” พูดกันหลายคน ต่างคนต่างพูดต่างทำงานของตนเองจนเสร็จเรียบร้อย

เมื่อครูดูผลงานของเด็กๆ แล้วครูก็ให้คำชมเชย แก่เด็กทุกคนที่ขยันทำงาน

ครู : ครูให้สัมภาษณ์ทุกคนเลย ค่ะใจให้ผมล่ะเด็กๆ

เด็ก : หัวเราะชอบใจ และตอบพร้อมกัน

ครู : ครูจะนำผลงานของเด็กๆ ทุกคนมาติดไว้หน้าห้องนะค่ะ ค่ะ

เด็ก : ค่ะ

คิม : ครูติดของเราแล้วน่ะ

แนบ : ติดไปก่อนแหละ เค้าว่าครูติดของเราแล้ว

จิน่า : อ๋อใช่ ครูทำงานนี้

ครู : ใช่ เค้าอย่างหนู ครูทำงานอยู่

เอียะซาน : นอนนานของเราระบายเสร็จแล้ว

น้องนา : สวัสดีเลย

ครู : เอาเด็กๆ ครูติดผลงานของเด็กๆ ให้ครบทุกคนแล้ว ดูซิค่ะสวยไหม

เด็ก : ตอบพร้อมกัน สวยมากเลย

ครู : วันนี้ก่อนจะจบเด็กลองมาทบทวนดูเอาที่ทุกคนรู้สอนซิค่ะ

อัสริ : ดูเอาเข้ามั้งสิคะ ว่าเหลือไหม

เมื่ออัสริพูดนำให้เพื่อนกล่าวพร้อมกัน ทุกคนงอกล่าวดูเอาเข้ามั้งสิคะพร้อมกันเป็นเสียง

เดี๋ยว

ครู : เด็กๆ ทุกคนเก่งจังเลยล่ะ

ดูเอาเข้ามั้งสิคะและออกมั้งสิคะ เด็กกล่าวเป็นกันทุกคน เด็กไม่สอนอะไรให้จะกล่าว

เป็นได้อย่างเร็วและคล่อง วันนี้ทุกคนดูมีความสุขกับการเรียนมากเลยทีเดีย

วัน อังคาร ที่ 20 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552

หลังจากที่เด็กเสร็จจากการทำกิจกรรมหน้าเสาธงเรียบร้อยแล้วต่างก็แยกย้ายกันไปประจำห้องเรียนของตนเอง

ครู : วันนี้ครูจะพาเด็กๆ ไปเรียนรู้เรื่องมัลติมีเดีย ที่มัลติมีเดียบ้านตาหงด้วย แต่ก่อนทีจะไปเราลองมาทบทวนข้อตกลงและมารยาทกันก่อนอีกสักครั้งนะคะ

อิสริ : นั่งเรียบร้อย

คิว : เติมน้ำแก้ว

มุกฟ้า : ว่าคู่อะไรด้วย

เมย์ : อย่าเบ่หุ พอไปสุหร่า

ครู : เด็กๆ ทุกคนเข้าใจข้อตกลงและมารยาทแล้วนะคะ ถ้าอย่างนั้น เด็กทุกคนให้สวัสดีและเข้าแถวพร้อมกันหน้าห้องนะคะ

เด็ก : ครับ / ค่ะ

ครูนำเด็กออกไปเรียนรู้เรื่องมัลติมีเดียที่บ้านตาหง เพราะเป็นมัลติมีเดียที่อยู่ใกล้ชุมชนฯ และในการเดินทางก็ไม่ต้องเดินทางไปไหนด้วยคนเดียว และครูก็สามารถควบคุมดูแลเด็กได้อย่างเป็นระเบียบด้วย โดยครูเชิญโตะอิหม่ามมาแนะนำตัวความเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้เด็กๆ

ครู : เด็กๆ จ้า เราถึงมัลติมีเดียแล้ว ก่อนที่จะเข้ามาสวัสดีเราต้องอ่านคู่อะไรมัลติมีเดียก่อนนะคะเดี๋ยวกล่าวตามครูนะคะ

เด็ก : กล่าวคู่อะไรมัลติมีเดียตามครูพร้อมกัน

ครู : ครูมีบุคคลหนึ่งที่ถ้าจะแนะนำให้เด็กๆ รู้จักกับโตะอิหม่ามมาแนะนำตัวเป็นตาหงาโตะอิหม่าม : โตะอิหม่ามแนะนำตัวเองให้เด็กๆ ฟัง

เมื่อโตะอิหม่ามแนะนำตัวเองให้เด็กๆ ฟัง เด็กๆ ก็ต่างเข้ามาทักโตะอิหม่าม

โตะอิหม่าม : ตอนที่ถูกเข้ามัลติมีเดียนี้ อ่านคู่อะไร

อิสริ : คู่อะไรมัลติมีเดีย

โตะอิหม่าม : ลูกๆ ทุกคนต้องให้สวัสดีและกล่าวคู่อะไรมัลติมีเดีย พอเข้ามาสวัสดีต้องทักว่า

ก่อน

ลูกๆ ทุกคนจำไว้นะคะ

เด็ก : ครับ / ค่ะ

โตะอิหม่าม : กล่าวสวัสดี “อัสลามูอลัยกุม”

เด็ก : วาออลัยกุมมุสลาม”” เด็กได้รับสวัสดี และอ่านคู่อะไรมัลติมีเดีย

โตะอิหม่าม : มัลติมีเดียทำอะไร

น้องนา : เมาไว้มาหยัง (ละหมาด)

โตะอิหม่าม : นั่นอะไรอยู่ในตู้

มุกฟ้า : นั่นหนังสือ

โตะอิหม่าม : เมาเรียกว่า “อัลกรุอาน”

---

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลมุสลิม (บ้านตาหง) หมู่ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

ในขณะที่ที่โต๊ะอิหม่ามอธิบายเกี่ยวกับเรื่องหนังสือที่มุกฟาตอบและโต๊ะอิหม่ามคือ อัลกรุอาน มีคัมภีร์บางส่วนที่หนวกหูผู้คนเสียงดัง  
โต๊ะอิหม่าม : เวลาเข้ามาในมัสยิดอย่าบ่นหูและอย่าตะโกนห้ามเสียงดังเด็ดขาด แล้วแต่ก็ฯ จำได้ไหม

#### มารยาทในมัสยิด

- มุกฟา : ให้สละน
- เนย์ : ให้สละน
- มุกฟา : เวลาเข้าแถวก้าวเท้าวกก่อน
- โต๊ะอิหม่าม : ทำอะไรเลย
- คิม : อ่านคูอาร์, อ่านกร้อ่าน
- เด็ก : ร่วมกันนับพิศลมที่อยู่ในมัสยิดและสิ่งมงคลรอบๆ ในมัสยิด
- อะนาม : ที่บ้านอะนามมีหลายประตู
- โต๊ะอิหม่าม : เวลาละหมาด ผู้ใหญ่ ผู้ชายอยู่ท่าไหน
- เนย์ : โบชาอยู่ท่านี้ โบหญิงอยู่ท่านี้ เราเคยมาแล้วกับมะ
- เอียะชาน : มีรูปมัสกะฮ์ด้วย
- โต๊ะอิหม่าม : ในมัสยิดมีอะไรบ้าง
- เด็ก : มีประตู หน้าต่าง ตู้เก็บหนังสือ นาฬิกา เก้าอี้ คอกไม้ ห้อยละหมาดชาย / หญิง
- ครูกี : ให้เล็กๆ ไปวาดในสิ่งที่เด็กพบเห็น
- โต๊ะอิหม่าม : นี้อะไร
- นุชชา : เขาไว้บัง
- อะนาม : เขาไว้ปิดเพลง
- โต๊ะอิหม่าม : เขาไว้อ่านสุตอะนะห์, ที่โต๊ะอิหม่ามนำละหมาด
- ครูกี : เด็กๆ นี่เขาเรียกลูกอะไร
- โต๊ะอิหม่าม : ลูกตัสบียะ
- ครูกี : กล่าวคำขอบคุณแก่โต๊ะอิหม่ามที่ให้ความรู้แก่เด็กๆ ในวันนี้
- โต๊ะอิหม่าม : ไม่เป็นไร อินศ์หะให้ความรู้แก่เด็กทุกคน
- เด็ก : กล่าวสละนกับโต๊ะอิหม่าม
- ครูกี : กล่าวดูอา้ออกจากมัสยิดให้เด็กอ่านตาม พร้อมกับบอกกับเด็กๆ ให้ก้าวเท้าซ้ายออกก่อน
- ครูกี : เมื่อตอนที่ไปเรียนกับ โต๊ะอิหม่ามที่มัสยิดเด็ก เห็นอะไร ให้เด็กๆ วาดภาพที่ตนเองพบเห็น

---

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลบุรีรัมย์ (บ้านตาหนง) หมู่ที่ 6 ค.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

เด็กๆ ทุกคนต่างวาดภาพสิ่งที่ทุกคนเห็นไม่ว่าจะเป็นประตู หน้าต่าง ไม้ค้ำ คอกไก่ ที่  
อาบนํ้าคนตาย ตู้ใส่ผ้า ตู้ใส่หนังสือ พัดลม ฯลฯ

วันพุธ ที่ 21 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552

วันนี้ครูได้นำเด็กๆ ออกไปเรียนที่มีสถิติออกวันหนึ่งก่อนที่ครูจะนำเด็กต่างๆ ก็สร้าง  
ข้อตกลงร่วมกัน

ครูชัย : เด็กๆ จัดแถวให้เป็นระเบียบ ครูจะพาไปมีสถิติออกวันนี้ ออกไปไหน  
ล่ะ

เด็ก : ยายกไปครับ / ล่ะ

ครูชัย : เด็กว่าสถิตินี้เป็นของใคร

อัสรี : เป็นของโตะอีมาม

ครูชัย : ไม่ใช่เป็นของโตะอีมาม แต่เป็นของทุกคน ก่อนที่เด็กจะเข้ามีสถิติเราต้องทำ  
อะไร

เด็ก : กล่าวอุอาอ์เข้ามีสถิติ

ครูชัย : นั่นหมายความว่าอุอาอ์เข้ามีสถิติพร้อมๆ กันนะล่ะ

ครูและเด็กนักเรียนต่างกล่าวอุอาอ์เข้ามีสถิติพร้อมกัน และเด็กๆ เข้ามีสถิติอย่างเป็นทางการ

ระเบียบและทุกคนก้าวเท้าเข้ามีสถิติทุกคน

ครูชัย : เด็กเข้ามาในมัสยิดแล้วครูจะอธิบายการยืนแถวในการละหมาด เด็กอยากรู้ไหมล่ะ

เด็ก : อยากรู้ครับ / ล่ะ

ครูชัย : เด็กรู้ไหมล่ะ ก่อนที่จะละหมาดเราต้องทำอะไรก่อน

อัสรี : เข้าแถว

อะนาม : อาบนํ้ามายัง

ครูชัย : ถูกต้องล่ะ ต้องอาบนํ้าละหมาดก่อน การอาบนํ้าละหมาดคือเริ่มด้วยการล้างมือ  
ขว้างปาก ล้างหน้า ล้างสอก เอานํ้าลูบศีรษะ ล้างหูและล้างเท้า เด็กๆ ทำได้ไหมล่ะ

เด็ก : ทำได้ครับ / ล่ะ

ครูชัย : ต่อไปครูจะสาธิตการละหมาด ครูจะสาธิตการละหมาดซุบฮิ มี 2 รอกาอัต หรือที่เข  
เรียกว่าละหมาดสุไบะ เด็กๆ เคยได้ยินไหมล่ะ

อะนาม : มะโตะทำมายังสุไบะทุกคน

ครูชัย : ตอนเด็กตั้งแต่วัยน การเรียนรู้จะ การสูญเสีย การนั่งระหว่างสองรอกาอัต การนั่งตะ  
ยาค

การสละน ซ้าย — ขวา โครพอทำไปได้บ้าง

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่  
สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลบุรีรัมย์ (บ้านลาหงา) หมู่  
ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

อิสริ : เราทำเป็น  
อะนาม : ทำเป็น  
ฟ้อก : ทำง่ายๆ หรือก (พร้อมกับกินข้าว)  
ครูกี๋ : การละหมาดต้องมีอิหม่ามทำละหมาดอยู่ข้างหน้า ครูอาศัมคร 1 คน  
อิสริ : ครูเราสมัครเอง  
ครูกี๋ : เออเต้กาๆ ทุกคนยืนขึ้นเตรียมตัวละหมาด เตี้ยวอิหม่ามอิสริจะทำละหมาด อิหม่ามกับมะมูมละหมาดพร้อมกัน

หลังจากที่ครูกี๋ให้เด็กสาธิตการละหมาดพร้อมกัน เสร็จเรียบร้อยแล้วครูกี๋ได้ชักถาม

เต้กาๆ ในทำทางของการละหมาดว่าใครจะทำได้นั่ง เต้กาๆ ต่างก็ตอบกันไปคนละทำ มีบางคนตอบไม่ถูก ไม่รู้ว่าเรียกทำอะไร

ครูกี๋ : ครูขอตัวแทน 1 คน ในการสาธิตการละหมาด  
น้องฟาซาน : ยกมือและละหมาดให้เพื่อนๆ ดู

มุกฟา : ทำท่าละหมาด เช่น รอยเกาะ และให้เพื่อนตอบว่าเป็นทำอะไร

นุชชา : นั่นคือท่ารอยเกาะ

ฟาซาน : ทำท่าสูยุดให้ดูบ้าง

คิม : เขเรียกว่าทำสูยุดแล่น

ฟาซาน : ทำท่าตาขาดให้ดู

เอียะห์ซาน : เขนั่นตะขาด

ครูกี๋ : เต้กาๆ เก่งมากเลยทุกคน ได้รู้จักการละหมาดแล้วอย่าลืมกลับไปปฏิบัติด้วย กลับไปที่ทำที่

บ้านด้วยนะค่ะ

เต้ก : ครับ / ค่ะ

ผู้ประสานงานวิจัย (สกว.) ต่างก็ให้ทำข้อตกลงร่วมกับเด็กในการเดินทางกลับสู่ศูนย์ฯ โดยให้เต้กาๆ เดินเป็นแถว และอย่าส่งเสียงดัง เดินเป็นแถว ห้ามวิ่ง และเต้กาๆ ทุกคนก็ต่างรับคำครับ / ค่ะ

วัน พุธที่สิบตี ที่ 22 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552

ครูกี๋ : เมื่อวานเต้กาๆ ต่างก็อาบน้ำละหมาด และละหมาดกันเรียบร้อยแล้วเป็นยังง่บ้าง

คิม : มายังเป็น

มุกฟา : ทำท่ารอยเกาะเป็น

อิสริ : เขาอาบน้ำมายังด้วย

---

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนนบาลอนุบาลลิสาณ (บ้านลาหงา) หมู่ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

ครูเกีย : เก่งมากเลยทุกคนจ้าได้ คะแนน เต็มวุดครูให้ทดสอบ เด็กๆ ในการอาบน้ำและหมาด  
ว่าเริ่ม จากทำไต่ก่อน โดยการอาบน้ำและหมาดตามลำดับขั้นตอน แล้วจะให้ครูสร้อยตุ

เต้ๆ

ปฏิบัติ

เต็ก : ครับ / สะ

อัสรี : ง่ายหรอกหนอ มุกฟา

มุกฟา : ใช่แล้ว

ครูเกีย : ทุกคนพร้อมหรือยัง

เต็ก : พร้อมแล้วครับ / สะ

ครูเกีย : ครูสร้อยพร้อมหรือยัง

ครูสร้อย : พร้อมแล้วค่ะ

ครูสร้อยให้เต้ๆ อยู่ประจำก้นน้ำ โดยเริ่มการอาบน้ำและหมาดและคอยสอนเต้ๆ ที่  
อาบน้ำและหมาดผิด หรือสลับก่อนหลังกันอยู่จนเต้ๆอาบน้ำและหมาดครบทุกคน

ครูเกีย : เต้ๆอาบน้ำและหมาดแล้ว เป็นอย่างไรบ้าง

จิน่า : ครูสร้อยสอนทำเป็นแล้ว

น้องนา : ครูน้องนาก็ทำเป็นแล้ว

เต็ก : เราทำเป็นครู เราทำได้แล้วครู

ครูเกีย : เวลาที่เราไปมีสิด เมื่ออาบน้ำและหมาดแล้ว แต่เชิยว่าในระหว่างที่รอเวลาและหมาด  
เกิด

ตดขึ้นมาน้ำและหมาดใช้ได้ไหม

ร้อฟาอ์ : ไม่ได้ อาบใหม่

ครูเกีย : เก่งมากร้อฟาอ์ หากเราตดน้ำและหมาดก็เสียจะต้องไปอาบน้ำและหมาดใหม่

คิว : คนหญิงถูกคนชายก็ไม่ได้

ครูเกีย : ใช่แล้วผู้หญิงที่มีน้ำและหมาดถูกผู้ชายก็เสียน้ำและหมาดคืออาบใหม่แล้วครูจะให้เต้ๆ  
เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังของการอาบน้ำและหมาด

เต้ๆๆ ทุกคนต่างก็เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังของการอาบน้ำและหมาด บางคนถูกบ้าง  
สลับกันบ้าง แต่ว่าใครจะจำได้

วัน สุกร์ ที่ 23 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552

ครูเกีย : เราเรียนเรื่องละหมาดมาเกือบครบอาทิตย์แล้ว เต้ๆๆ จ้าได้ไหมค่ะ

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนต้น  
สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลบุรีรัมย์ (บ้านลำพอง) หมู่  
ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

เต็ก : จำได้ครับ / ค่ะ

ครูกีธ : เด็กๆ จะให้เด็กแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม โดยครูจะให้เด็กๆ หยิบกระดาษสีที่ครูสุ่มย่อยเตรียมไว้ให้ หากใครได้สีเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน

เต็ก : ครูให้หยิบกระดาษคนละแผ่น

ครูกีธ : ใครได้สีเหมือนกันจับกลุ่มนั่งด้วยกันเลย นั่งหากลุ่มได้แล้ว ขอตัวแทนมากลุ่มละ 1 คน

มาหยิบสลาก หมายเลขในการรายงานกลุ่ม

กลุ่มที่ 1 : คูอาอ์ซำมัสยิด

เนย์ คิว นา จีน่า มุกฟา ฟาอิ๊ก อัสรี

กลุ่มที่ 2 : คูอาอ์ออกมัสยิด

อิดนิน อะนาม เอียะซาน นังมี นังญดา ลา ฟาเลียร์

กลุ่มที่ 3 : อาบนัละหมาด, การละหมาด

คิม ฟาซาน ญันดูชี ร่อฟาอ์ ซิลมัย วาซิล

ในแต่ละกลุ่มได้เลือกตัวแทนในการสอนให้เพื่อนปฏิบัติได้ทุกคนโดย กลุ่มที่ 1 เลือกเนย์ และคิว สอนเพื่อนๆ ในการท่องคูอาอ์ซำมัสยิด

เนย์ : เอาทุกคนมาขอมือของคูอาอ์

คิว : ฮา! ฟาอิ๊กนั่งโย้เลย เนย์บอกว่ายกมือ

เนย์ : คูอาอ์ซำมัสยิด “อัลลอฮุมม็ฟตาลี อับวาบะเราะห์มัตเกา”

คิว : นนละ แค่นี้ได้แล้ว

เนย์ : ว่าหนังสือเลยดีกว่าไปว่าให้ครูและเพื่อนฟังหนอ

อัสรี : เออ! เราไปก่อนเลยหนอเนย์ ไปเราท่องหนอ

คิว : ฮา! อย่าเพิ่งเลยแล้วไปได้แล้ว

ทุกคนต่างกันซ้อมกล่าวพร้อมกันจนจบและไปกล่าวให้ครูและเพื่อนฟัง

กลุ่มที่ 2 ได้คัดเลือก ฟาเลียร์ นังลา อิดนิน มาสอนเพื่อนในการกล่าวคูอาอ์ออกมัสยิด

ฟาเลียร์ : ใครว่าไม่ได้มัน

นังมี : ยกมือ

อิดนิน : ว่าตามเรานี้เลยเราสอนให้

นังมี : พยัคหน้า

ลา : เรามาว่าพร้อมกันเลย คูอาอ์ออกมัสยิด

เต็กฯ ในกลุ่มนี้ก็มีเหมือนกันซ้อมจนล่องทุกคนมากล่าวให้ครูและเพื่อนฟัง

กลุ่มที่ 3 เติบโตเกิดความสงสัยว่าทำไมใครอยู่ก่อนอยู่หลัง บางคนยังจำผิดๆ ถูกๆ ครูก็เลยสอนให้  
เด็ก

ทำตาม

ครูก็ย : เอาเด็ก ๆ ครูจะเดี๋ยวครูจะสอนให้เด็กดู

เด็ก : ครับ / ค่ะ

ครูก็ยก็สอนการอ่านน้ำละหมดทั้ง 7 ท่า ของการอ่านน้ำละหมด จนเด็ก ๆ ทุกคนทำได้  
และสามารถมาสอนให้เพื่อนทำตามได้ด้วย

ในหน่วยของมัลติมีเดียๆ ก็ได้รับความรู้มากมาแต่การปฏิบัติเด็กสามารถปฏิบัติได้เร็วกว่า  
แต่เด็ก ๆ ทุกคนก็มีความสนใจออกไปเรียนรู้ในสิ่งที่ครูเป็นคนสอนให้ ทุกคนตั้งใจที่จะเรียนรู้  
มากเลย

## หน่วยขนมโค

วันจันทร์ ที่ 26 มกราคม 2552

|            |                                                                                                                          |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ครูเกีย :  | สัปดาห์นี้ครูจะสอนนักเรียนรู้ในเรื่องของการทำขนมโค เด็กๆ รู้จักไหม                                                       |
| เด็ก :     | รู้จักครับ /ค่ะ                                                                                                          |
| มุกฟา :    | ใ้สำเืองด้วย                                                                                                             |
| ฟ้อัก :    | กินหรอยบายมุกฟา                                                                                                          |
| มุกฟา :    | หรอยนั้ดแล                                                                                                               |
| ครูเกีย :  | แต่ก่อนที่นักเรียน เรื่องขนมโค เราลองมาทบทวนเรื่องของมันสักทีกันหน่อย ลองกล่าวดูอาอีเข้มสิยิด / ออกจากมันสิยิด ดูสิคะ    |
| เด็ก :     | ต่างคนกล่าวดูอาอีกันพร้อมเพรียงกัน                                                                                       |
| ครูเกีย :  | เก่งมากๆ เลย สัปดาห์นี้ครูจะสอนเรื่องขนมโค แต่ก่อนทีจะเรียนเราต้องมาตกลงกันก่อน ว่าเมื่อไปเรียนศึกฯ ต้องทำตัวอย่างไรบ้าง |
| ติว :      | เขือฟังครู                                                                                                               |
| อะนาม :    | เข้แฉวรถไฟ                                                                                                               |
| เอียะซาน : | อย่าบ่หู                                                                                                                 |
| ติม :      | ครูสอนต้องทำตามด้วย                                                                                                      |
| ครูเกีย :  | คบบมือให้ตัวเองหน่อย เก่งมากเลย ในการออกไปเรียนรู้ข้างนอกศึกฯ ต้องเขืออธิบายให้ฟังศึกฯ ทำใ้ใ้ห้หมดคะ                     |
| เด็กฯ :    | ทำใ้ได้ครับ / ค่ะ                                                                                                        |
| ฟ้อัก :    | เราก้ทำเป็นหนอครู                                                                                                        |
| ครูเกีย :  | หากศึกฯ เขือฟังครู ไม่ชน เด็กฯจะได้บุญมาก อัลลอฮ์รัก และจะเป็นคนที่ฉลาดและ เก่ง มีแต่คนรัก                               |
| อีตี่รี :  | มะเรากี้รักเรา                                                                                                           |
| ฟาเคียร์ : | มะเรากี้รักชื่อของให้ด้วย                                                                                                |
| อีคนิน :   | มะเรากี้มีแหละ                                                                                                           |
| อะนาม :    | มีมะโตะมะ มะโตะรักนามด้วยกัน                                                                                             |
| ครูเกีย :  | เด็กฯ มีแต่คนรัก เพราะเด็กฯ เขืออะมะมะ เขือฟังโตะมะ เขือฟังครูและเป็นเด็กที่ทุกคนก็เลยรัก ใครอยากมีคนรักบ้าง             |

|          |                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| เด็ก :   | ต่างพากันยกมือทุกคนเลย                                                                                                                                                                                                                                |
| ครูเก๋ : | แล้วหากมีระหว่างเดินไปเรียนข้างนอกแล้วเจอคนอื่นที่ไม่ใช่ครูในศูนย์ฯ เราทำ<br>ยังไง                                                                                                                                                                    |
| น้องนา : | ยกมือ                                                                                                                                                                                                                                                 |
| น้องลา : | ให้สละม และซื่อลัลลอส                                                                                                                                                                                                                                 |
| ครูเก๋ : | ใช่แล้วต้องให้สละมและซื่อลัลลอสด้วย เก่งจังเลย                                                                                                                                                                                                        |
| อัสรี :  | ยกมือสวัสดีครับ ได้ไหมครู                                                                                                                                                                                                                             |
| ครูเก๋ : | ยกมือสวัสดีได้ค่ะ เด็กทุกคนเข้าใจข้อตกลงและมารยาทแล้วนะคะเพราะจะ<br>ออกไปเรียนนอกโมดข้างนอกกัน ใครอยากไปบ้าง                                                                                                                                          |
| เด็ก :   | ยกมือพร้อมกัน                                                                                                                                                                                                                                         |
| ครูเก๋ : | นั่งประจำที่ของตัวเอง เดี่ยวครูจะให้สื่อระบายสีภาพเกี่ยวกับการเป็นเด็กดี<br>เต๋ๆ เมื่อได้รับผลงานของตนเองมาแล้วต่างๆ ก็ขยันกันทำงาน และต่างก็<br>พูดของตนเองว่าสวัสดีกว่า เมื่อทุกคนทำเสร็จเรียบร้อยแล้วครูก็ให้เด็กไปล้าง<br>มือเตรียมรับประทานอาหาร |

วันอังคาร ที่ 27 เดือนมกราคม 2552

|          |                                                                            |
|----------|----------------------------------------------------------------------------|
| ครูภัย : | "อัสลามูอัสลาม" ครูภัยกล่าวสละนามกับเตี๊ยก                                 |
| เตี๊ยก : | วาอาลัยกูมูสลาม เตี๊ยกกล่าวรับสละนามครูภัย                                 |
| ครูภัย : | วันนี่เตี๊ยกฯ จำได้ไหมว่าครูจะพาเตี๊ยกไปไหนคะ                              |
| ฟาล็อก : | ไปกินขนมโค                                                                 |
| ครูภัย : | จะพาเตี๊ยกฯ ไปเรียนและรู้จักการทำขนมโค ครูภัยชี้เชิญให้มะ                  |
|          | ของคานามาสอนให้เตี๊ยกฯ ดูและกินขนมโคด้วยกัน แต่ใน                          |
|          | การไปเรียนเตี๊ยกฯ ต้องทำอะไรบ้างคะ                                         |
| มุกฟา :  | และมะคานาทำพร้อ                                                            |
| ติว :    | นั่งเรียนร้อย                                                              |
| จัน่า :  | อย่าเบหนู                                                                  |
| เนย์ :   | เดินเข้าแถว                                                                |
| ครูภัย : | เก่งมากเลย เวลาที่กูมีปัญหามาต้องอย่าหนากนู อย่างเช่น อย่างเตี๊ย เวลาครู   |
|          | พูดต้องฟัง และตั้งสติวิธีการทำขนมโคด้วย เตี๊ยกฯ พร้อมหรือยังที่จะไปทุกคน   |
|          | ไปใส่รองเท้าและออกไปเข้าแถวหน้าห้องเมื่อเตี๊ยกทุกคนเข้าแถวเรียบร้อยแล้วครู |
|          | ภัยฯในเรื่องของมารยาทและข้อศกกลงอีกครั้งในระหว่างเดินทางออกไปข้างนอก       |

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี ปี ๒๕๖๒  
 สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลบุรีรัมย์ (บ้านตาสา) หมู่ ๖ ต. ประจักษ์ อ. ประจักษ์ จ. ประจักษ์

|                |                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| เด็ก :         | เด็กทุกคนตื่นตื่นและสนุกกับการไปเรียนซึ่งนอกรมาก เมื่อเด็กไปถึง                                                                                                                                                                           |
| ภูมิปัญญา :    | กล่าวสละมกับภูมิปัญญา “อัสลามูออลียุม”<br>รับสละม “วาออลียุมุสสละม”                                                                                                                                                                       |
| ครูก็ย :       | เด็กๆ ถอดรองเท้าให้เป็นระเบียบและนั่งเป็นวงกลมจะได้เห็นวิธีการทำงาน                                                                                                                                                                       |
| ฟาก็ :         | นั่นอะไร                                                                                                                                                                                                                                  |
| ภูมิปัญญา :    | แป้ง เคียวห้จะป๊ะจะบอกอุปกรณ์ในการทำงานบอกกันว่ามิ<br>อะไบบ้าง ลูกฟังให้คินะ มีแป้งขาวเหนียว แป้งขาวจ๋า น้ำตาลแวน หม้อ เต่า                                                                                                               |
| ฟาก็ :         | ฟ๊า กระละมั่ง กระซอมนะพรวาซูด จาวัก เกลือ ชาติ อุปกรณ์ก็บอกหมดแล้ว ต่อไปมอวิธีการ<br>ทำงานมอคณะที่จะในการทำงาน เออแป้งขาวเหนียวตกลงไปในกระละมั่งให้หมดเลย 1 ถุง และ<br>เทพแป้งขาวเจ้าลงไปลึกก้นเห้งไม่ต้องหมด จากนั้นก็เติมน้ำลงไปและคลุก |
| ฟาก็ :         | นั่นแล้วเอาไปทอด เฮ้อ!                                                                                                                                                                                                                    |
| ฟาเคयर :       | ไม่ใช่ว่าเอาไปต้ม                                                                                                                                                                                                                         |
| ภูมิปัญญา :    | ใช่แล้วละ เอาไปต้ม เก่งจิงเลย เมื่อปั้นแล้วใส่ไม้ตาลแวนแล้วนำไปใส่ในหม้อที่<br>น้ำเดือด ทำไปก็ดูแล้วนับหรือยัง                                                                                                                            |
| เอะห้จ่าน :    | 3-4 หน่วยแล้ว                                                                                                                                                                                                                             |
| ครูก็ย :       | นี่อะไรเด็กๆ รู้จักไหม                                                                                                                                                                                                                    |
| ฟาก็ :         | ไม่ครับท่าน                                                                                                                                                                                                                               |
| ครูก็ย :       | เก่งจิงเลย ฟาก็                                                                                                                                                                                                                           |
| ภูมิปัญญา :    | เวลาที่เขานั่นนั้นเขาลงห้เป็นเป็นรูปอะไร                                                                                                                                                                                                  |
| เด็ก :         | วงกลม                                                                                                                                                                                                                                     |
| ภูมิปัญญา :    | เด็กๆ ออกลินใหม่                                                                                                                                                                                                                          |
| เด็ก :         | ชอบกิน                                                                                                                                                                                                                                    |
| ภูมิปัญญา :    | เขารียกว่าขนมอะไรเอ่ย                                                                                                                                                                                                                     |
| เนอ์, อัดนิน : | ขนมโค                                                                                                                                                                                                                                     |
| ครูก็ย :       | ใส่ขนมโคที่ปั้นแล้วไปในน้ำคั้นนั้นมันจะจบก่อน                                                                                                                                                                                             |
| ฟาก็ :         | นานไปหมที่มันสุก                                                                                                                                                                                                                          |
| อัดนิน :       | กว่าจะสุกนาน แห่ด้วย                                                                                                                                                                                                                      |
| บุหลิน :       | ใช่แป้งอะไร                                                                                                                                                                                                                               |
| อัดนิน :       | แป้งเหนียว                                                                                                                                                                                                                                |
| บุหลิน :       | ใส่อะไรอีก                                                                                                                                                                                                                                |
| ฟาเคयर :       | น้ำผึ้งแวน                                                                                                                                                                                                                                |

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของศึกษปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิ ปัญญาที่  
สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลบุรีรัมย์ (บ้านตาพงา) หมู่  
ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

|             |                                                                                                                                                                                                        |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ครูสร้อย :  | ถ้าหากผมขอแปลว่า.....                                                                                                                                                                                  |
| นุกฟา :     | มันสุดแล้ว                                                                                                                                                                                             |
| ครูก๊วย :   | อันที่สุกกับอันที่ไม่สุกอันไหนเม็ดใหญ่กว่า                                                                                                                                                             |
| นุกฟา :     | อันครูสร้อยทำ (ผมที่ครูสร้อยทำลูกจะใหญ่กว่าผมที่ก๊วย<br>ปฎิญาทำ)                                                                                                                                       |
| ครูสร้อย :  | ตั้งผมใส่กระชอนทำไม                                                                                                                                                                                    |
| นุกฟา :     | ให้มันมันย่อย                                                                                                                                                                                          |
| ครูสร้อย :  | ให้มันมันละเอียด                                                                                                                                                                                       |
| ก๊วยปฎิญา : | เมื่อเราป็นขนมได้หม้อองขนมสุกและคักให้มันละเอียดน้ำ และ<br>นำมะพร้าวชูดลูกกับเกล็ดเล็กน้อย แล้วใส่ลงในถาด และ<br>นำขนมที่ละเอียดนี้มาลูกลกับมะพร้าว จัดใส่จานพร้อมทาน<br>ได้เลย ตอนนี้เค็กๆ หิวหรือยัง |
| เค็ก :      | อยากกินแล้ว                                                                                                                                                                                            |
| อาหาร :     | เมื่อทำขนมโคเสร็จเรียบร้อยแล้ว เค็กๆ นั่งพร้อมพริยกันอ่านคู่มือก่อนรับประทาน                                                                                                                           |
| นุกฟา :     | อยากกินแล้วเค้ อลลอลูมา บาริกลามา ฟีมา รอซึกตนา<br>นา ว่าเกีนา อาชบาันนาช “ขนมโคเอ่ชมนมโค เม็ดโครส<br>หวาน ก่อนจะรับประทาน ต้องกล่าวนามอัลลอฮ์ช่วย”                                                    |
| ครูสร้อย :  | ลูกที่สุกกับลูกที่ไม่สุกเหมือนกันไหม                                                                                                                                                                   |
| เค็ก :      | ไม่เหมือนกัน                                                                                                                                                                                           |
| นุกฟา :     | ลูกที่ไม่สุกสีขาว ลูกที่สุกสีม่วง                                                                                                                                                                      |
| ครูสร้อย :  | ลูกที่ไม่สุกสีขาว ลูกที่สุกสีขาวป่น                                                                                                                                                                    |
| ครูก๊วย :   | เอ้า เค็กๆ นี่เป็นรูปสี่เหลี่ยม ครูจะให้ทานขนมโคแล้ว<br>เมื่อเค็กๆ นี่เป็นสี่เหลี่ยมเรียบร้อยแล้วครูให้เค็กชิมขนม<br>คนละเม็ด 2 เม็ด                                                                   |
| ครูก๊วย :   | เป็นไงบ้างอร่อยไหม                                                                                                                                                                                     |
| เค็ก :      | อร่อย                                                                                                                                                                                                  |
| ครูก๊วย :   | เค็มไหม                                                                                                                                                                                                |
| เค็ก :      | ไม่เค็ม                                                                                                                                                                                                |
| ครูก๊วย :   | เปรี้ยวไหม                                                                                                                                                                                             |
| เค็ก :      | ไม่เปรี้ยว                                                                                                                                                                                             |

ทำให้มันกระเด็นถึงคอว่าเตาแก๊ส

ผู้สมัคร : เพราะผมมีของแปลก

ประโยชน์ : ๒

หน้า : ๑๗

คน : คน

ความรู้ : เกี่ยวกับผลกระทบของสาร

มี ๒

๒๕ : ๒๕

၀၈၄ : ၂၂၁

การ : ผมเรียนคิดว่าเขาเรียกอะไรล่ะ เขาเรียก ต้า

นางละ : ตาเอ๋ยเตาเล่มนี้มาดีดอกเอ๋ย

ทำไม่เช่นนั้นได้ของตา

အိမ်ထောင်ရေးနှင့် လူမှုရေး

อนันตอวสาร (อรรถกถา)

คิม : หมู

อนันต์ (อนันต์)

หน้า : ๑๖๖

$\frac{d}{dt} \left( \int_{\Omega(t)} u^k dx \right) = - \int_{\partial \Omega(t)} u^k v_n dS$

ច្បាប់ស្តីពីការកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ប្រាក់

๓๖๖

งานแปลหรือตีพิมพ์

ในหนังสือท่านบอกผมว่า...แต่จุดสำคัญ ๆ ของการเขียนได้อะไร

แต่ได้รู้สึว่าบด กัดจะรุนแรงตามองกลลล

นางอุบลรัตน์

[illegible]

การวางภาพบนโต๊ะทศกเส้า แล้ววางภาพลงในตู้กระจกเพื่อจัด

๒๒

**การดำเนินงานพิเศษ**

[illegible]

๖๕  
๖๔  
๖๓  
๖๒  
๖๑  
๖๐  
๕๙  
๕๘  
๕๗  
๕๖  
๕๕  
๕๔  
๕๓  
๕๒  
๕๑  
๕๐  
๔๙  
๔๘  
๔๗  
๔๖  
๔๕  
๔๔  
๔๓  
๔๒  
๔๑  
๔๐  
๓๙  
๓๘  
๓๗  
๓๖  
๓๕  
๓๔  
๓๓  
๓๒  
๓๑  
๓๐  
๒๙  
๒๘  
๒๗  
๒๖  
๒๕  
๒๔  
๒๓  
๒๒  
๒๑  
๒๐  
๑๙  
๑๘  
๑๗  
๑๖  
๑๕  
๑๔  
๑๓  
๑๒  
๑๑  
๑๐  
๐๙  
๐๘  
๐๗  
๐๖  
๐๕  
๐๔  
๐๓  
๐๒  
๐๑

รวมพลที่สนามกีฬา 29 มกราคม 2552

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท พ.ศ. 2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลบุรีรัมย์ (บ้านตาหลา) หมู่ที่ 6 ต.ละงะ อ.ละงะ จ.สตูล

หน้า ๖

หลังจากทำกิจกรรมหน้าเสาธงเรียบร้อยแล้ว ครูให้เด็กๆ เข้าห้อง

ครู : วันนี้ครูจะให้เด็กทำขนมโศดด้วยตนเอง ครูเตรียมอุปกรณ์  
มาให้เด็กเรียบร้อยแล้ว มีอะไรบ้างคะ

เด็ก : หน้อย เตาไฟ แป้งข้าวเหนียว แป้งข้าวเจ้า ถ่าน น้ำผสมแวน  
ใบเตย น้ำ กะละมัง จั๊ก  
ครู : แล้วอันนี้คืออะไร  
เด็ก : ดอกอัญชัน

ครู : ตบมือให้ตัวหน่อย  
เด็ก : ตบมือ

ครู : ครูจะใส่แป้งในกะละมัง ครูจะใส่แป้งข้าวเหนียว และข้าวเจ้า  
ผสมกัน นวดจนแป้งเข้ากัน และครูจะแจกให้เด็กๆ ไปทำ  
ขนมโศดเองนะคะทำได้เลย

เด็ก : ทำได้

ครู : แบ่งแป้งให้ผสมเรียบร้อยแล้วให้เด็กคนละก้อนใหญ่ และน้ำตาล  
แวนคนละก้อน

เด็ก : ปั่นวงกลม ใส่น้ำตาลแวนด้วยครู

เมื่อเด็กได้แป้งเรียบร้อยแล้ว เด็กปั้นขนมโศดใส่น้ำตาลแวนเรียบร้อยแล้วในระหว่างที่ปั้น  
เด็กบางคนก็บอกว่าเขาได้กลิ่นค

ครู : ใครทำเสร็จแล้วมาใส่ลงในหม้อที่น้ำเดือดอยู่นะคะ เกล้ง  
เลยครูไม่ต้องบอกเลยว่าทำอย่างไร เด็กจำได้ไหมคะ

จิน่า : มะคานาตอนแล้ว

ติว : เพาเรียกภูมิปัญญา

ครู : เนื้อใส่ ในหม้อจนขนมโศดสุกแล้วทำอย่างไรต่อคะ

กิม : คือกพรวัว

ครู : เอามาสุกตามะพรวัวให้ ไอรลลูกมะพรวัวแล้ว อย่่าฟัง  
ทานก่อน รอเพื่อนด้วยนะคะ

เด็ก : ครับ / ค่ะ

เมื่อทุกคนได้ขนมโศดที่ลูกมะพรวัวเรียบร้อยแล้ว ต่างๆ ก็นั่งรับประทานและอ่านคู่มือ  
ก่อนรับประทานพร้อมกัน เมื่อทานเสร็จแล้วเด็กๆ ต่าง ช่วยครูเก็บอุปกรณ์ต่างๆ ไว้ในครัวจน  
เรียบร้อย

วันศุกร์ที่ 30 มกราคม 2552

หลังจากเสร็จกิจกรรมหน้าเสาธงเรียบร้อยแล้ว ครูให้เด็กเข้าห้องและเล่นเกมเสือกินวัว และมอบของขวัญ โดยสลับกันเล่นจนครบทุกคน

ครู : วันนี้ครูจะให้เด็กมานำเสนอหน้าห้องในเรื่องขนบโคที่เรียนมาแล้วว่ามีอะไรบ้าง โดยครูจะให้เด็กหยิบกระดาษสี ใครได้สีอะไรก็อยู่กลุ่มเดียวกัน โดยครูจะให้สรุปเรื่องมารยาท และข้อตกลง ทบทวนวันไปเรียนขนบโคข้างนอก อุปกรณ์ทำขนบโค การทำขนบโคในองเรียน เมื่อครูให้เด็กหยิบกระดาษสี แบ่งกลุ่มแล้วครูให้เวลาเด็กเตรียมตัว และ ออกมานำเสนอ

กลุ่มที่ 1 ออกมาแล้วให้สละม มีตัวแทน 2 คน คือ คิว จิน่า

ครู : กลุ่มที่ 1 ข้อตกลงมารยาทเป็นอย่างดี

จิน่า : นั่งให้เรียบร้อย

คิว : ให้สละม เข้าแถว ตั้งใจฟัง เชื้อฟังครู

จิน่า : หมาแล้วควรว้องเพลงสละมให้ฟัง

คิว, จิน่า : สละม สละม สละม น้อยเลยสละมหรืเปล่า สละมมีค่าไม่เบา เมื่อเราพากันก็สละม เมื่อเราจากกันก็สละม เพราะเราทำตามท่านนี่

ครู : ตบมือให้กลุ่มที่ 1 น้อย เอาต่อไปกลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 2 อะนามกับคิม การทำขนบโคกับภูมิปัญญา

อะนาม : มะคานา สอนทำงานมโค เขาใช้แข็งข้างเหนียว

คิม : ได้แป้งเจ้าด้วย ใส่น้ำกัน

อะนาม : เขาหย่าให้เข้ากัน แล้วก็ใส่ใส่

คิม : น้ำผึ้งแวน

อะนาม : ใส่นมหมอนี่นี่นี่นี่นี่ สุกแล้วตักใส่ในพร้าว

คิม : ให้นำเตีตก่อน แล้วใส่ในพร้าว กินได้เลย

ครู : ตบมือให้กลุ่มที่ 2 น้อย ค่อยไปกลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 3 มุกฟา เนย์ ส่วนผสมอุปกรณ์

ครู : มีอะไรบ้างล่ะกลุ่มนี้

มุกฟา : มีเตาไฟ แป้ง น้ำผึ้งแวน กะละมัง น้ำ

เนย์ : พรวัว ถ่าน จาวัก ใบเตย ดอก.....

มุกฟา : เขาเรียกว่าดอกอัญชัน

เนย์ : มีมีดควยผ่าน้ำผึ้ง หมาแล้ว ครบแล้ว

บุกฟ้า : ว่ากลอนด้วยแล  
บุกฟ้า เน้ : ขนมอ้ย ขนมโค เม็ดโตๆ รสหวานๆ ก่อนรับประทานต้องกลั่นานมอัลลอฮ์  
อ้อย

ครู : คบมื่อให้กลุ่มที่ 3 หย่อ ค่อไปกลุ่มที่ 4 กลุ่มสุดท้าย

กลุ่มที่ 4 น้องนา รอฟาอ์ เอื้อะซาน ตัวแทน ทำขนมโคในห้องเรียน

ครู : เป็นอย่างไรคะทำขนมโคในห้องเรียน

น้องนา : สนมโคได้ทำเองด้วย

รอฟาอ์ : กินหรือขนมโคสิมีวงและสีเขียว

ครู : สีม่วงกับสีเขียวได้มาจากอะไร

เอื้อะซาน: สีม่วงคอกอัญชัน สีเขียวใบเตยหอม

น้องนา : ทำขนมโคในห้องทำเองกินเองเลย ได้กินทุกคน

ร่อฟาอ์ : อยากทำเลยครู สนม

เอื้อะซาน: หลบไปทำที่บ้านเป็นแล้ว มะบอกว่างั่ง

ครู : มีอะไรอีกไหม

น้องนา : ไม่มีแล้ว

ครู : เอาคบบมื่อให้กลุ่มที่ 4 หย่อ เต็กๆ ทุกคนแก่งจึงเลยบางคนไม่ยอมมาก็ยังเข้าใจ  
และคนเป็นตัวแทนมานำเสนอก็เข้าใจ ค่อไปครูจะมีงานให้เต็กๆทำเป็นการกาบาทพาทูเกรณ

การทำขนมโค

เต็ก : อยากทำ

เมื่อเต็กๆ ได้รับงานไปถนและแ่มแล้ว เต็กต่างตั้งใจทำงานจนเสร็จและนำมาส่งครูเก็บ

เข้าเพิ่มผลงาน

ก่อนกลับบ้านครูให้เต็กๆ เล่นเกมกรรเรียนภาพขนมโค โดยเต็กๆ นั่งเล่นกัน เป็นกลุ่ม  
และสามารถเรียงได้ถูกต้องเพราะเต็กๆ ได้ผ่านการทำขนมโคมาด้วยตัวเอง

## หน่วยเสวยนมหม้อ

วันจันทร์ ที่ 2 กุมภาพันธ์ 2552

ครูชวนเต็กๆ เล่นเกมมอญซ่อนผ้า และเกมคอกไข่หุบ/บาน วันนี้ครูสอนเรื่องข้อตกลง  
และมารยาทในการออกไปเรียนข้างนอก โดยที่ครูและเต็กสร้างข้อตกลงร่วมกัน

ครูก็ย : เมื่อออกไปข้างนอกต้องทำยังงี้

ติวจิน่า : นั่งให้เรียบร้อย วางรองเท้าให้เป็นแถว

เอี๊ยะชาน : อ๋อ!แหล่งเสียงดัง

กิม : อ๋อ!เบหุ

ครูเกีย : เก่งจังเลยล่ะ เมื่อเราออกไปเรียนข้างนอกเราต้องนั่งให้เป็นระเบียบและอย่าเสียงดัง เวลาที่กิมมีปัญญาสอน หากใครไม่เชื่อฟังจะเรียนไม่รู้เรื่อง ไม่เก่ง พงษ์นี่ครูจะนำเด็กๆ ออกไปเรียนข้างนอกไปเรียนเรื่องสวนหม้อ มีใครอยากไปบ้าง

เด็ก : ยกมือ

ครู : เด็กๆ รู้จักไหมสวนหม้อ

ติว : ปรึ้นหรือสวนหม้อ

ครู : เด็กๆ ยังไม่รู้จักสวนหม้อหรือบางคนอาจรู้จักแต่เรียกแม่หมั่นกิน อันนี้ก็จะสวนหม้อ (ครูชูสวนหม้อให้เด็กๆ ดู)

ติว : รากันหม้อ บ้านติวก็ไว้รองหม้อ แต่ดำแล้ว

จิน่า : บ้านเรากันไว้รองหม้อ สีดำกัน

ครู : ที่บ้านเรีกรากันหม้อ แต่กลางกลางเรียกสวนหม้อ แล้วทำไมที่บ้านติวกับจิน่าสีดำล่ะคะ  
ติว จิน่า : ตั้งหม้อจึงดำ

ครู : พงษ์นี่เราไปรู้จักสวนหม้อกันที่บ้านกิมมีปัญญา แต่เด็กๆ อย่าลืมช็อคกลังและมารยาทที่เราตกลงกันนะ

เด็ก : ไม่ลืมครับ / ค่ะ

ครู : นั่นพงษ์นี่เราไปกัน แต่ตอนนี้ครูจะให้เด็กคิดรูปจากแต่ตาเลือกแล้วมาแสดงบนกระดานให้สวยงาม

กิม : ตัดด้วยปากครู

น้องนา : ใช้กรรไกรแต่

ครู : ใช้ตะลุมจะแฉกกระดากแฉกเลือกและกรรไกรให้คนละอัน ให้คิดรูปที่ตนเองชอบและอยากตัด เข้าใจไหมล่ะ

เด็ก : เข้าใจครับ / ค่ะ

หลังจากที่ครูแจกอุปกรณ์ให้เด็กเรียบร้อยแล้ว เด็กๆ ก็เริ่มทำงานของตนเองจนเสร็จเรียบร้อยแล้วนำมาส่งให้ครูเก็บเข้าแฟ้มผลงาน

วัน อังคาร ที่ 3 กุมภาพันธ์ 2552

ครู : วันนี้ครูจะพาเด็กๆ ไปไหนล่ะ จำได้ไหม

ติว : ไปเรียนรากันหม้อที่บ้านกิมมีปัญญา

ครู : เด็กพร้อมที่จะไปหรือยัง

เด็ก : พร้อมแล้ว

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลบุรีดิศตคาม (บ้านตาหาง) หมู่ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

ครู : เวลาที่ไปเรียนที่บ้านภูมิปัญญาเล็กๆ อย่าลืมซื้อคดกลองและมรยาบทที่ติดนะค่ะ  
เด็ก : ไม่ลืมครับ / ค่ะ

ครู : เด็กๆ ทุกคนเตรียมตัวเข้าแถวและไปขึ้นรถนะค่ะ กล่าวคำอธิษฐานพร้อมกัน  
วันนี้ไปเรียนเรื่องช่วยเหลือกันที่บ้านภูมิปัญญาโดยไปช่วยรถของเจ้าหน้าที่ ศกว. และใน  
ระหว่างที่เดินทางเล็กๆ ก็เล่นทางกัน

เด็กๆ : นันครูสวัสดีตอนบน

ฟาลึก : กันตายเลย

น้องลา : นันเพื่อนๆ บ้านน้องลา

อัสริ : นันบ้านเราเลี้ยวไปทางนั้นแล

ฟาลึก : นันทางไปท้ายาง

ร่อฟ้อ : ที่นั่นแลเราแลนั้นองกับมะ

เมย์ : นันโบ้นันรู้จักมาบอกกำช้า

มุกฟา : สำ นันถึงบ้านลิซ่านแล้ว

เมื่อรถหยุดจอดหน้าบ้านของภูมิปัญญาเด็กมีความตื่นตัวมากในการออกไปเรียนข้างนอก

ครู : มาถึงบ้านภูมิปัญญาแล้ว ทำอะไรล่ะ

เด็ก : ให้สละมกับภูมิปัญญา (อัสลามูอาลียุม) พร้อมกับรับสละมเองเลย

ภูมิปัญญา: รับสละมเล็ก (วาอาลียุมมุสลาม) แล้วจะพาไปเรียนที่อาคารด้านในนั้น เติ้นตาม  
มานะค่ะ

ครู : เอาเค้กเดินแถวลงไฟตามภูมิปัญญา

เมื่อเด็กไปถึงอาคารที่เรียน ทุกคนต่างเห็นหนังสือและไปดูหนังสือคนละเล่ม

ภูมิปัญญา: เคียวโต๊ะดูทำสวียนหม้อให้ดู

เอียะซาน : ทำจากอะไรนัน

โต๊ะดู : ทำจากก้านจากนี้มาจากต้นจาก ลิขัอยู่บ้านเหลงมาก พอมาพร้อมครูไม่เหลงเลย

ครู : โต๊ะดูนับแปดก่อนแล้วแบ่ง 3 เคียวๆ พับตามคูชิตะ

เด็ก : 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

ครู : เคียวดูจากไม้เป็นซี่โต๊ะดูสถานเป็นรากันหม้อเลย

โต๊ะดู : เคียวโต๊ะดูจะเล่าให้ฟังที่เคียวทำสวียนหม้อนี้ขาย

ครู : เด็กๆ รู้จักไหมนทาน นทานก็คือเรื่องเล่าความเป็นมา

โต๊ะดู : ที่เคียวทำรากันหม้อ โต๊ะดู ได้เรียนจากคนข้างบ้านเห็นเขาทำเลยลองทำแลก็ทำเป็น  
และทำขายจนก็ครวยได้ และได้สร้างอะไรมามากมายเลย นักเรียนแลโต๊ะดูแล้วทำเป็น หม้าย

ฟาลือร์ : ทำเป็น

ครู : โต๊ะดูทำอะไรนั้น  
 อัสรี : ตีไม้ ทำไม้เคาะ  
 เอียะซาน : ช่วยนอนน้อย  
 เด็กๆ : โต๊ะดูทำเก่งมากเลย  
 ครู : ที่โต๊ะดูมานมาเป็นแฉกเงาไว้ใส่อะไร  
 นองนา : คอกไก่  
 อัสรี : คล้ายที่จับปลาเลย  
 ครู : เขาเรียกอะไรลองถามโต๊ะดู  
 โต๊ะดู : ที่ตลาดนั้นเขาเรียกว่า ไข่

ในระหว่างที่ โต๊ะดูหาวิธีการทำเสวียนหม้อให้ดูอยู่นั้นมีบางคนที่ยืนใจข้างนอกมีลิ้ม  
 และอัสรี มองไปทางกุโบร์

ครู : โต๊ะดูทำเกือบเสร็จแล้วนะเด็กๆ  
 โต๊ะดู : เอาโต๊ะดูทำให้และจนเสร็จแล้ว ที่บ้านใครมีบ้าง  
 เด็ก : ยกมือ  
 โต๊ะดู : ที่บ้านนี้ใครมีเอาไว้ทำอะไร  
 คิม : ใส่ตุ๊กตุนุ่น  
 นองนา : แรกเที่ยว โต๊ะดูซื้ชดก้านจากจนเป็นเลยน่องน่วย  
 เด็ก : ตบมือให้ โต๊ะดูพร้อมกัน  
 ครู : อันแบบนี้เขาไว้ทำอะไร  
 โต๊ะดู : ใส่ผลไม้  
 อัคนิน : ขนุน  
 ครู : อันแบบนี้ใครรู้ไหมเขาเรียกว่าอะไร มีที่ลือด้วย  
 โต๊ะดู : กระเช้า  
 ฟาอิก : ใส่ผัก  
 โต๊ะดู : เขาเอาเวลาไปขอมือแต่งงาน มีคนมาสั่งให้ทำหลายอันด้วย  
 อัสรี : ที่บ้านก็มี  
 โต๊ะดู : เมื่อเสร็จแล้วเอาไปตากแดดก่อนปิ้งกินอย่าให้ขึ้นรา  
 ครู : ส่องอันนี้ของเสวียนหม้อ เหมือนกันไหมคะ  
 เด็ก : ไม่เหมือน  
 คิม : เขาทำพริ่อนุ่น  
 โต๊ะดู : พาเสวียนถึงจะสวย

ครู : วันนี้เด็กๆ ทุกคนก็ได้รู้จักสวียบนหม้อที่โต๊ะดูทำแล้ว และโต๊ะดูก็สอนพวกเราทุกคนจนเหนื่อยแล้ว ถึงเวลาแล้วที่พวกเราจะกลับศูนย์ฯ

เด็ก : ขอบคุณครับ / ค่ะ โต๊ะดู อัสลาบูอัลยุม

โต๊ะดู : วาออลัยกุมมุสลาม

ครู : เด็กๆ ขึ้นรถไปแล้วค่ะ และอย่าลืมกล่าวดูอาฮ์ดูว

เด็ก : กล่าวดูอาฮ์ซนรต “ซุบฮันัลลาฮี ซิกคอรอลานา ฮาซาวามกูนนะ ลาฮุมลลอฮีนว่า อินนาอิลารือบบีนาลาบูคอรึบบูน”

เมื่อกลับมาถึงศูนย์ เด็กๆขอบขอบคุณเจ้าหน้าที่ สวก. ที่พาไปเรียนเรื่องสวียบนหม้อ

เด็ก : ขอบคุณครับ / ค่ะ

เจ้าหน้าที่: อินติที่พาเด็กไปเรียน

ครู : เด็กทุกคนนั่งประจำที่ของตนเองค่ะ ต่อไปครูจะให้กิจกรรมสร้างสรรค์ อันนี้อะไรค่ะ เด็กๆ

กิม : ที่ตักปลา

จิน่า : ไม่ใช่ แงกันคอกไม้

ครู : ครูจะให้เด็กๆ วาดภาพแ่งกันคอกไม้มีไม้ค่ะ ทำได้ไม๊คะ

เด็ก : ทำได้เด็กๆ ต่างก็วาดรูปแ่งกันของตนเองตามที่ครูให้ดูและนำมาส่งให้ครูเก็บเข้าแฟ้ม

สะสมงาน

#### วันพุธ ที่ 4 เดือน กุมภาพันธ์ 2552

ครูเตรียมเด็กด้วยการเล่านิทานเรื่องข่าวกักตักยักษ์ให้เด็กๆ ฟัง เด็กตั้งใจฟังและสนใจ

กันระหว่างเล่านิทาน

อัสรี : ผักกาดใหญ่จะว่า

เนย์ : เราเห็นแล้วแต่ฉันไม่รู้ว่ามี

ครู : เอาเด็กๆ ครูจะให้ฟังว่าทำไมผักกาดนี้ใหญ่จัง มีคนคนหนึ่งเอาหัวผักกาดมาปลูก และขอให้โตวันโตคืนและขอให้ใหญ่ จนผักกาดใหญ่ยักษ์ ตาจึงไปถอน แต่ถอนไม่ได้อ จึงให้ยายช่วย

เอียะชาน : ทำไม่ให้ยุ่งแรงนั้น

ครู : ตายายช่วยกันตักแต่ตักไม่ออก ยายจึงไปตามหลานมาช่วย แต่ยังไม่ออก หลานจึงไปตามหมามาช่วย แต่ก็ยังไม่ออก หมาก็ไปตามแมวมาช่วยแต่ยังไม่ออก ทำไปละเล็กละน้อยให้ใครช่วยอีก

คิว : ขวบนหนูมาช่วย

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลบุรีดิศตลบ (บ้านลาหงา) หมู่ที่ 6 ค.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

ครู : ไข่แล้ว ไปชวนหนูมาช่วยจน หัวผักกาดหลุดออกมา  
 เด็กๆ : คบมือ  
 ฟาอิก : หนูนั่นเก่งจังเลย  
 ครู : วันนี้ทำยอดเยี่ยมด้วย จะมาสาธิตการลอกใบจากให้ดู  
 เนย์ : ทำแบบนี้ครู  
 คิว : ไปใช้หมีละ เอามาทำให้ดู

น้องคิวก่อนลอกใบจากให้เพื่อนและครูดู การลอกใบจากของคิว เก่งมากเลยและยังมีผู้นำ  
 ด้วยที่เข้าร่วมในการลอกใบจาก

ครู : คบมือให้น้องคิว และจิน่าหน่อย

เด็ก : คบมือ

ครู : อันนี้เป็นกันจากที่ห่อใบจากจากการลอกใบจาก ที่บ้านใครบ้าง  
 จิน่า, เนย์, คิม, คิว, อภิษฎา : ยกมือ

คิว : ที่บ้านก็ลอกอยู่กัน

ครู : วันนี้ครูจะให้เด็กระบายสีเสื้อแขนเสื้ออันนี้นะคะ ระบายให้สวยงามเลยครูนำ  
 เสื้อแขนเสื้ออันเล็กออกมาให้ดู

คิว : เสื้อแขนเสื้อที่บ้านก็มีอันใหญ่ แต่ดำแล้ว

ครู : ทำไม่จึงดำ

คิว : ชอบต้้งหม้อ

จิน่า : ที่บ้านเราก็คำ

ครู : ครูจะแบ่งกลุ่มเด็กๆ ออกเป็นกลุ่มๆ 5 คน และครูจะมีอุปกรณ์ให้มสีเขียนหม้อ งาน  
 สี ฟู่กัน น้ำ กระดาษทิชชู ครูจะสาธิตให้เด็กๆ ดูนะคะ ครูจุ่มสีแสดง ถ้าครูไม่เอาสี  
 แดงแล้วให้เอาฟู่กันจุ่มน้ำก่อนแล้วจับด้วยทิชชู แล้วเอาไปจุ่มสีที่ต้องการ เข้าใจไหมคะ  
 เด็ก : เข้าใจครับ / ค่ะ

เด็กๆ เมื่อได้กลุ่มของตนเองแล้วก็เริ่มทำงานของตนเอง และในระหว่างทำเด็กก็สนทนา  
 กัน และก็มีบางคนที่ไม่พุดมุงทำงานอย่างเดียว เช่น ร้อฟาอ์ เอียะชาน

คิม : แบบนี้หม้อครู

ครู : ค่ะ ถูกต้องแล้ว

คิว : จิน่าของเราสวยมาก

จิน่า : สวยของเราล่ะ

คิว : สวยกัน

จิตมีย์ : ครูทาสีนี้เคไ้หม

ครู : ทาได้และต้องเอาพู่กันจุ่มน้ำและชุบด้วยทิชชูก่อน  
เมื่อเด็กทำงานของตนเองเสร็จเรียบร้อยแล้ว เด็กๆ พาไปตากแดด แล้วนำผลงานมาส่งให้  
ครูเก็บไว้

วันพฤหัสบดี ที่ 5 กุมภาพันธ์ 2552

หลังจากนี้เสร็จจากกิจกรรมหน้าเสาธงเรียบร้อยแล้ว ครูให้เด็กเล่นเกมมอญซ่อนผ้า

ครบทุกคน

ครู : วันนี้ครูจะให้เด็กร้อยลูกปัด และทำให้ผู้คิดกับสวียนหม้อ หรือเรียกให้สวยงาม คือ  
ทำ

โมบายนั่นเอง เด็กทำได้ไหมละ

เด็ก : ทำได้ครับ / ค่ะ

ครู : ลูกปัดครูให้ร้อยใส่เชือกแล้วนำไปผูกกับสวียนหม้อ เด็กๆ ห้ามเอาใส่หู ใส่จมูกนะ  
ค่ะ

อันตรายต้องพาไปโรงพยาบาล ทำได้ไหมล่ะร้อยลูกปัด

เด็ก : ทำได้

เมื่อเด็กๆ ได้อุปกรณ์ในการทำโมบายแล้วเด็กทุกคนก็นั่งทำงานของตนเองอย่างตั้งใจและ  
เด็กๆ นับไปด้วย 1-10 ลูก และมีการสนทนา

ฟาก : ครูทำไม่ได้

น้องนา : ครูทำพริ้นหรือ

ลิซ่า : ครูเขาใส่แบบไปน

ครู : เด็กถือลูกปัดข้างหนึ่งแล้วนำเชือกที่อยู่อีกด้านหนึ่งมาใส่ในรูลูกปัดและนับจนครบ  
สิบ

คิว : ครูมาแลกท่านั่งม

จิน่า : เออ จริงนั้นแหละ

อัดนิน : ครูเคนี้ได้แล้วม

ครู : ค่ะ เคียวจะไปดู อัดนิน ครบ 10 หรือยังล่ะอะนาม ครู ครบแล้ว

ครู : ครบแล้วผูกเลยผูกได้ไหม

อะนาม : ไม่ได้

ครู : ค้างไว้เดี๋ยวครูไปผูกให้

อัสรี : ของเราก็ครบกแล้ว

อะนาม : ครูถ้าครบทุกอันแล้วส่งหม้าย

ครู : ครบครู เสริบแล้วหรืออะนาม เก่งจังเลยลูกเองได้ นักรียนคนไหนที่พูดไม่ได้ วางไว้ นะคะ เตี่ยครูไปผูกใจเอง ใครเสร็จแล้วมาส่ง

ในการทำกิจกรรมตักทุกคนมีความตั้งใจมากจนทำงานเสร็จทุกคน เมื่อจะจะมีบางคน ที่ ข้างาง แต่ก็ทำงานเสร็จเรียบร้อยและส่งงานให้ครูตรวจทุกคน

ครู : ใครที่เสร็จแล้วครูจะให้เค้าๆ จับคู่ภาพที่สัมพันธ์กันนะคะมาเอาที่ครูได้เลย เค้าทำกิจกรรมภาพที่มีความสัมพันธ์กัน ได้ถูกต้อง เคยที่ครูไม่ต้องอธิบายให้ฟัง และ นำมาส่งให้ครูเก็บเข้าแฟ้มผลงาน

#### วันศุกร์ ที่ 6 กุมภาพันธ์ 2552

หลังจากที่เสร็จกิจกรรมจากหน้าเสาธงแล้ว ครูให้เด็กเข้าห้องนั่งประจำที่ของตนเอง

ครู : เอาเด็กเดี่ยวมาวางเรียงแถวตักนี้ ไม่นับสวรค์พร้อมกัน และทำท่าด้วยนะคะ

เด็ก : ต้นไม้กว่าจะโต ทานอืดไป ใจเวลา ทำอยู่อย่าตา นับเวลานานหลายปี ตัดไม้ ทำลาย ใจเวลาไม่กินที่ ป่าไม่หมดพงพี อีกสิบปีมันจะโต ต้นไม้บนสวรรค์ มากันชวนสนลลลลล วัลลลลลลลลลลลล ว่าลาอิลลาอิลลลลล วัลลลลลลลลลลลล มากลลลลลลล ปลูกให้ทั้หนทพกรลลลลลลลลลลลลลลลลล ไม่นับบนแดนสวรรค์

ครู : คบมือให้ตัวเองหน่อย ตักทานนี้เรารียนเรื่องสวดมนต์มาแล้ว มีใครทำได้บ้าง

ฟาดิыр : เราครู

อะนาม : ทำไม่ได้

น้อง : ทำไม่ได้

ครู : ค่ะ ยังไม่ใครทำได้เพราะมันยาก แต่ที่ครูพาเด็กไปดูให้เล็ๆ รู้จักไว้และครูจะขอ

ตัวแทนมา

เล่าหน้าห้อง ว่าตักแต่เรียนมืออะไรบ้าง

เนย์ : ครูเราเล่าได้

ครู : คบมือให้มือหน่อย

เนย์ : เรียนข้อตกลง มารยาทการเดินทาง

คิว : นั่งเรียบร้อย

จينا : อย่างหนู

เนย์ : ไปบ้านภูมิปัญญาให้سلام เสวยนมหม้อเขาทำมาจากถั่วจาก โตะสุบอกว่าเอาไปเหลา ก่อน แล้วโตะสุให้ให้แล้ว เขาเชยคักกันจากด้วย หลายชิ้นมาก

เอื้อะชาน : เขาอ่านดูเอาขึ้นรดด้วยเนย์

เนย์ : เออ อ่านดูเอาแล้ว ไปสั่งให้سلامด้วย

ครู : ที่บ้านโตะสุเรารียนเรื่องอะไรบ้าง

---

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้ของศึกษาปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลมูลนิธิสถาม (บ้านตาพงา) หมู่ ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

คิม : แงกั้น  
 อีสร : เหมือนที่ติดปลานั่นเอง  
 คิม : ไม่ใช่เขาเรียกแงกั้น  
 จิน่า : รากันหม้อด้วย  
 คิว : มาจากก้านจากกลานั่น เราก็ลอกเป็น  
 จิน่า : เราช่วยหนอ โป้เราช่วยมาทำที่บ้าน ได้เลยด้วย  
 คิว : เอ้อ พายี่นี่ยไปซื้อน้ำแข็ง  
 ครู : น้องคิวกับจิน่าลอกไปจากแ่งมย เดี๋ยวว่า  
 เค็ก : แ่งและคบบมอให้ด้วย  
 ครู : สรุปแล้วเสวียนหม้อไว้ทำอะไรได้บ้าง  
 เค็ก : แ่งกั้นใส่ดอกไม้ ตะกร้าใส่ถั่ว รากันรองหม้อ  
 ครู : ครูจะให้เค็กๆ ระบายสีภาพแ่งกั้นให้สวยงามนะค๊ะ  
 เค็ก : ครับ / ค๊ะ

เค็กๆ ต่างๆ ระบายแ่งกั้นจากภาพที่ครูแ่งกให้และมาส่งให้ครูเก็บเข้าแฟ้มผลงาน

## หน่วยการเรียนรู้

วันจันทร์ ที่ ๑ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

### เรียนข้อตกลงและมารยาท

เด็กๆเข้าแถวเคารพธงชาติในคอนเสิร์ต กล่าวคำปฏิญาณตน อ่านคู่มือต่างๆ หลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติเสร็จ เด็กๆแยกย้ายกันเข้าห้องเรียนของตนเอง เด็กๆนั่งตามสัญลักษณ์ของตนเอง

ครูสุร้อย : อัสลามุลัยกุม (ครูให้سلامเด็ก)  
เด็กๆ : วาอัลัยกุมมุสสลาม (เด็กรับسلام)  
ครูสุร้อย : ให้เด็กอ่านคู่มือเพิ่มพูนความรู้  
เด็กๆ : รอบบิซิดนี อิลมัล โอ้อัลละหะไบ้โปรดเพิ่มพูนความรู้ให้แก่นั่นด้วยเถิด  
ครูสุร้อย : เอละละละเด็กๆ ฟังนั่นครูจะพาเด็กๆ ไปเรียนเรื่อง “เศรษฐกิจ” กันนะค่ะ  
แต่ก่อนที่เราจะไปเที่ยวคุณครูจะสอนเรื่องเศรษฐกิจ เราทำความเข้าใจกันก่อนนะค่ะ เด็กๆจำได้ไหมคะ

มุกฟา : จำได้ครับ ต้องนั่งเรียบร้อย

คิว : ต้องให้سلام

จิน่า : ต้องเดินเป็นแถวค่ะ

ครูสุร้อย : อะไรอีกล่ะ?

เด็กๆ : นึกไม่ออก

ครูสุร้อย : ช่วยเสริม “เด็กๆต้องตั้งใจฟัง เมื่อครูภูมิปัญญาสอนเรื่องเศรษฐกิจ และให้ผมมาพาทในการพูดและซักถามด้วยนะค่ะ ต้องไม่แย่งกันพูด มีข้อสงสัยอะไรให้ถามก่อนที่ละคนนะค่ะ”

หลังจากนั้นครูให้เด็กระบายสีภาพการให้سلامและปฏิบัติกิจกรรมประจำวันตามปกติ ก่อนกลับบ้านครูให้เด็กเล่นเกมภาพตัดต่อ การให้ سلام

วันอังคาร ที่ 10 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

### ไปเรียนรู้บ้านภูมิปัญญา

เด็กๆเข้าแถวเคารพธงชาติในคอนเสิร์ต กล่าวคำปฏิญาณตน อ่านคู่มือต่างๆ หลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติเสร็จ เด็กๆแยกย้ายกันเข้าห้องเรียนของตนเอง เด็กๆนั่งตามสัญลักษณ์ของตนเอง เมื่อเด็กๆนั่งเรียบร้อยแล้วครูได้ทบทวนมารยาทและข้อตกลงก่อนออกเดินทางไปเรียนข้างนอก

ครูสุร้อย : เด็กๆจำได้ไหมเราต้องทำอย่างไรเมื่อออกไปเรียนข้างนอก

---

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลสุรอธิตถาม (บ้านลาหงา) หมู่ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

อิสริ : เข้าแถวครับ  
ติว : นั่งเรียบร้อย  
จิน่า : ไม่ตั่งเสียงดังค่ะ  
มุกฟ้า : ตั่งใจฟังครับ

ครูสุร้อย : เด็กๆได้ดูเง้า ร่องเท้าของตัวเองให้เรียบร้อย และผู้หญิงให้ใส่ผ้าคลุมให้เรียบร้อยนะคะ

ครูจัดให้เด็กยืนเป็นแถวตามลำดับ ครูให้เด็กอาสาสมัครหนึ่งคน คือ น้องมุกฟ้า มาเป็นคนดูแลแถวเพื่อให้แถวเป็นระเบียบเรียบร้อย

ครูสุร้อย : แนะนำว่า “เมื่อเจอกับผู้ใหญ่ เด็กๆต้องให้สวัสดีนะคะ อย่างลิ้ม

เมื่อเด็กๆเริ่มออกเดินทางโดยการเดินแถวไปบ้านครูภูมิปัญญา เนื่องจากบ้านครูภูมิปัญญาอยู่ใกล้ศูนย์ฯ จึงให้เด็กๆเดินไป เมื่อเดินไปไม่นาน ก็ถึงบ้านครูภูมิปัญญา เด็กๆ ทุกคนให้สวัสดีครูภูมิปัญญาพร้อมกับจูบมือด้วย

ครูสุร้อย : เด็กๆเที่ยวรำนานเป็นครึ่งวงกลมนะคะ(ครูจัดให้เด็กนั่งเป็นครึ่ง

วงกลม)

ครูภูมิปัญญา : ครูชื่อว่า “โตะจิบะ” นอ

ครูภูมิปัญญา : ใครมีโตะมัง?

เด็กๆ : ย้ง (แปลว่ามี)

ครูภูมิปัญญา : ใครมีหว่าม?

เอี้ยะซาน : ย้ง

ครูภูมิปัญญา : โตะคือใคร?

น้องนา : มะของมะ มะของปะ

ครูภูมิปัญญา : ใครมีมูมั่ง? มูนั้นคือน้องมะ

เนย์ : เรายัง

ครูภูมิปัญญานับเคลือยตุ ให้เด็กฟัง

1. หวา
2. หังะ
3. หลั่ง
4. หย้ง
5. เต๊ะ
6. หนะ
7. ตา

8. คำ
9. จิ
10. ญ

ครูภูมิปัญญาให้เด็กนับตาม เด็กนับตามบางคนก็นับได้ด้วยความสนใจ บางคนก็ไม่ยอมนับ เช่น ลิซ่า ครูภูมิปัญญาสรุปโดยเน้นอีกรอบ และให้เด็กนับตาม ก่อนกลับศูนย์ฯ เด็กๆ กล่าวสวัสดีกับครูภูมิปัญญา และยื่นมือให้สวัสดีละคน ครูให้เด็กจดแถวเดินทางกลับศูนย์ฯ เมื่อกลับถึงศูนย์ฯ ครูให้เด็กระบายสีภาพครอบครัวของฉัน เมื่อทำเสร็จแล้ว เด็กๆเก็บอุปกรณ์เข้าที่ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามตารางกิจกรรมประจำวัน

## วันพุธ ที่ 11 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

ครูเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน

เด็กฯเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า กล่าวคำปฏิญาณตน อ่านคู่มือต่างๆ หลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติเสร็จ เด็กๆแยกย้ายกันเข้าห้องเรียนของตนเอง เด็กๆนั่งตามสัญลักษณ์ของตนเอง ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการเล่านิทานเรื่อง “ลูกหมูสามตัว” ให้เด็กฟัง

ครูสุร้อย : จากนั้นถามเด็กๆมีความรู้สึอย่างไร?

คิว : ใ้รู้เรื่องพ่อก

ครูสุร้อย : คนฉลาดย่อมเอาตัวรอดได้เสมอ

ครูแต่ละคนร่วมกันสนทนา เรื่อง ระบบเครือญาติ ที่เรียนมาในวันอังคาร ครูทบทวนจากคนที่หนึ่ง โดยครูถามจากคนที่หนึ่ง ถ้าใครรู้ก็ให้ยกมือตอบ

เอี้ยะชาน : คนที่ 1. หวา

คนที่ 2. หงะ

คนที่ 3. หถึง

จัน่า : คนที่ 4. หยัง

คนที่ 5. เต๊ะ

มุกฟา : คนที่ 6. หนะ

คิว : คนที่ 7. คา

มุกฟา : คนที่ 8. ต้า

คนที่ 9. จิ

เด็กฯ ตอบพร้อมกัน : คนที่ 10 น

เด็กส่วนใหญ่ นับตามได้ และสามารถจำได้แต่ยังไม่ตามลำดับ หลังจากนั้นก็ให้เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ เมื่อทำเสร็จแล้ว เด็กเก็บอุปกรณ์เข้าที่ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามตารางกิจกรรมประจำวัน

วันพฤหัสบดี ที่ 12 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

การเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน

เด็ก ๆ เข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า กล่าวคำปฏิญาณตน อ่านคู่มือต่างๆ หลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติเสร็จ เด็ก ๆ แยกย้ายกันเข้าห้องเรียนของตนเอง เด็ก ๆ นั่งตามสัญลักษณ์ของตนเอง ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการเล่านิทานเรื่อง “หนอนนอนดึก” หลังจากนั้นครูนำสื่อถามและร่วมกันนับเครื่องมือวัดความรู้ที่ครูประดิษฐ์ขึ้น 3 รอบ ครูให้เด็กอาสาสมัครออกมานับลำดับเครื่องมือของตนเองที่เด็กรู้จักที่บ้าน

คิว : “อัสลามูอลัยกุม” แล้วเริ่มนับ “โตะ ชาย จิ ญ ปะป้า จะ”

น้องนา : ชาย โตะ มะ จะ ปะ หะ น้อง

วาซิด : โตะ ชาย มะ ปะ วาซิด

น้องอุดา : โตะ มะ หวัน เต๊ะ

จิน่า : โตะ ชาย ปะ มะ น้อง หวามาต

ฟาซาน : มะ ปะ จะ โตะ จิ ฟาซาน

น้องลา : น้อง ปะตุ หวัน โตะ มะ ยะ

มุกฟา : หวา มะ ปะ โตะ น้องมารีนา

ร่อฟาอ์ : มะ โตะ หวัน ปะ หวา ร่อฟาอ์

อัดนิน : จะ มะ ปะ ชาย โตะ ญ นิ ญ 2 คน ญมากกีนี โตะหลังป็น โตะหลัง

ก้อย โตะหวา หลังมูย หวัน อัดนิน

เอยะซาน : มะหวา ปะหวา บัง 2 คน บังมีกับบังปี มะ ชาย โตะ อาเยะ

เอยะซาน

เนย์ : โตะ ชาย มะ จิ ญริด ญซาน บังรุส ปะ จิปาน จิดา น้องสาวฟา

น้องอลัน

เมื่อทุกคนได้บอกบุคคลในครอบครัวของตัวเองเสร็จแล้ว ครูก็ให้เด็ก ๆ ปรบมือให้เพื่อนและตัวเอง ที่กล้าแสดงออกและรู้จักบุคคลในครอบครัวตัวเอง หลังจากนั้นครูให้เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ การวาดภาพตามจินตนาการบุคคลในครอบครัว เด็ก ๆ เก็บอุปกรณ์เข้าที่ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามตารางกิจกรรมประจำวัน

วันศุกร์ ที่ 13 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

การแสดงบทบาทสมมติ

เด็กๆเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า กล่าวคำปฏิญาณตน อ่านคู่มือต่างๆ หลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติเสร็จ เด็กๆแยกย้ายกันเข้าห้องเรียนของตนเอง เด็กๆนั่งตามสัญลักษณ์ของตนเอง วันนี้ครูจัดเรื่องราวสมมุติขึ้น คือเรื่อง “วันรายา” ซึ่งเป็นวันสำคัญและเป็นวันพบญาติกันให้รอญาติกันในปราสาทสี่พี่น้อง เพื่อนพี่น้องชาวมุสลิม ครูเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ เช่น ไข่ตะลေးขนมรายา น้ำหวาน ผลไม้ และอุปกรณ์ เช่น ถ้วย แก้วน้ำ ขูดใส่ขนม โดยใช้दानหน้าห้องเรียนเป็นสถานที่ในการจำลองเหตุการณ์ ครูเป็นผู้ละเป็นระเบียบเรียบร้อย ครูติดตามบุคลากรที่อยู่อีกส่วนช่วยแสดงบทบาทสมมติ

ในห้องเรียน ครูจะให้เด็กนั่งสลับรอบร้อยและให้เด็กทบทวนลำดับการเรียกเครือญาติ

ครูยะ : สมมุติว่าเป็นวันรายาครูเป็นมะ ส่วนเด็กเป็นลูก มะจะพาลูกไปเที่ยววันรายา

ยา

ครูยะ : โตะมีลูกหลายคนมีใครกันบ้างคะ

ตอนนี้ครูยะเริ่มแนะนำกับแสดงให้กับเด็กๆฟัง

|                  |              |          |         |
|------------------|--------------|----------|---------|
| ครูยะ : เริ่มจาก | โตะยะ        | แสดงเป็น | โตะ     |
|                  | หว่า         | แสดงเป็น | หว่า    |
|                  | จะยะ         | แสดงเป็น | หัง     |
|                  | หลังสาย      | แสดงเป็น | หลัง    |
|                  | มะน้องหนา    | แสดงเป็น | หัง     |
|                  | กะนะ         | แสดงเป็น | เต๊ะ    |
|                  | ครูนุ้ย      | แสดงเป็น | หะ      |
|                  | ครูหยาด      | แสดงเป็น | ดา      |
|                  | ครูสร้อย     | แสดงเป็น | คำ      |
|                  | ครูรส        | แสดงเป็น | จิ      |
|                  | ปรีบนา(เด็ก) | แสดงเป็น | มุ      |
|                  | ครูยะ        | แสดงเป็น | มะ(แม่) |

ครูยะให้เด็กอาสาแสดงเป็นลูก 6 คน ได้แก่ น้องนุ้ย จิน่า เย๊ะซาน ลิม

มุกฟา อัคเนิน

เริ่มการแสดงบทบาทสมมติโดยครูยะ ซึ่งแสดงเป็นมะ พาลูกๆไปเที่ยวบ้านโตะใน

วันรายา

ลูกๆ : อัศลามูอาลัยกุม (ให้สละม)

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลบุรีรัมย์ (บ้านลาหงา) หมู่ที่ 6 ค.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

โตะ : วาอาลัยกูมมุสลาม (รับสลาม)

มะ : ถอดรองเท้าด้วย มะฟา ไปข้างโตะ นูโตะจูบมือด้วยลูก  
เคียนมือทั้งสองข้างเพื่อสลามและจูบมือโตะ

มะ : วันนี่ยังครบเลย มาเร็ว ไปชอลลอลลอฮ์ด้วยหา หลังจากนั้นมะก็ให้ลูก  
ไปชอลลอลลอฮ์กับทุกคนจนครบ พร้อมแนะนำให้ลูกรู้จัก

มะ : ราชครบทูกลมแล้วมายูก ูมาแล้วชอลลอลลอฮ์ด้วยลูก

เมื่อเคาะพบบัญติและได้รู้จักญาติกันหมดแล้ว ก็ได้ร่วมรับประทานอาหารกันอย่างมี

ความสุข

ครูสรุปให้เด็กฟังว่าที่บ้านของนักเรียนก็มีญาติหลายคนเหมือนกัน ถ้าใครยังไม่รู้จัก ลอก  
กลับไปถามมะดูแล้วให้มะพา ไปเที่ยววันราชการหรือวันไหนๆ ก็ได้ เพราะการที่เรามีความรักต่อ  
ญาติของเราเป็นเรื่องที่ดี ที่สามารถช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันได้ สุดท้ายครูให้เด็กกล่าวคำให้การ  
นับเรื่อญาติ โดยใช้สื่อที่ครูผลิต สื่อรูปมะเพื่ออง ตอนนี้เด็กเริ่มนับได้ชัดเจนขึ้นและมีความ  
พร้อมพร้อมกันในการนับ

## หน่วยของเล่นเด็ก

วันจันทร์ ที่ 16 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

### เรียนข้อตกลงและมารยาท

เด็กๆเข้ามาแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า กล่าวคำปฏิญาณตน อ่านคู่มือต่างๆ หลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติเสร็จ เด็กๆแยกย้ายกันเข้าห้องเรียนของตนเอง เด็กๆนั่งตามสัญลักษณ์ของตนเอง ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการร้องเพลง “สละม” 2 รอบ ครูและเด็กร้องเพลงพร้อมกัน ครูสนทนากับเด็กเรื่องข้อตกลงและมารยาทในการออกไปเรียนนอกสถานที่

ครูสร้อย : เมื่อเด็กๆออกไปเรียนข้างนอกควรปฏิบัติตามตัวอย่างไรล่ะ?

อัสรี : ต้องให้สละมครับ

มุกฟ้า : เข้าแถวให้เรียบร้อยครับ

เอียะชาน : ไม่ส่งเสียงดัง

ครูสร้อย : อะไรอีกล่ะ?

คิว : นั่งเรียบร้อยล่ะ

มุกฟ้า : ตั้งใจฟังครับ

ครูสร้อย : เก่งมากเลยล่ะ พู่นี้ครูจะพาเด็กๆ ออกไปเรียนข้างนอกอีก ถ้าเด็กๆไม่ส่งเสียงดัง เข้าแถวเรียบร้อย นั่งเรียบร้อย ตั้งใจฟัง มีข้อสงสัยอะไรก็ตามได้นะค่ะเด็กๆ

หลังจากนั้นครูให้เด็กๆระบบสีทาพการให้สละมเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ และดำเนินกิจกรรมประจำวันตามปกติ

วันอังคาร ที่ 17 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

### ไปเรียนรู้บ้านครูภูมิปัญญา

เด็กๆเข้ามาแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า กล่าวคำปฏิญาณตน อ่านคู่มือต่างๆ หลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติเสร็จ เด็กๆแยกย้ายกันเข้าห้องเรียนของตนเอง เด็กๆนั่งตามสัญลักษณ์ของตนเอง โดยทบทวนบทเรียนข้อตกลงก่อนออกไปเรียนบ้านครูภูมิปัญญา ครูให้เด็กใส่ถุงเท้า รองเท้า และเด็กผู้หญิงใส่ผ้าคลุมศีรษะให้เรียบร้อย ครูให้เด็กเข้าแถวตามลำดับสูง-ต่ำ ครูขออาสาสมัครผู้นำแถวหนึ่งคน ซึ่งเด็กชายอัสรีเป็นผู้อาสาเป็นหัวหน้าแถวเพื่อตรวจดูความเรียบร้อยของแถว เด็กและครูออกเดินทางไปบ้านครูภูมิปัญญา โดยการเดินทางเพราะบ้านครูภูมิปัญญาอยู่ใกล้ศูนย์ฯ เมื่อไปถึง

เด็กา : อัสลามูออลัยกุม (การให้สละม เป็นการทักทายแบบมุสลิม)

ครูภูมิปัญญา : วาอาลัยกุมมุสสลาม (การรับสละม)

ครูผู้ดูแลเด็ก : เด็กๆนั่งให้เรียบร้อยเป็นรูปครึ่งวงกลมนะค่ะ

---

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลสุรนารี (บ้านลาดหวง) หมู่ที่ 6 ค.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

ครูภูมิปัญญา : ครูชื่อใครประเภทหรือว่าบั้งค้อลิด เด็กฯพร้อมแล้วยัง  
 เด็กฯ : พร้อมแล้วค่ะ/ครับ  
 ครูภูมิปัญญา : “นี่อะไร?” พร้อมชูลูกยางให้ดู  
 เด็กฯ : ลูกยาง  
 ครูภูมิปัญญา : “แล้วนี่อะไร?” พร้อมจับมีดขึ้นมา  
 เด็กฯ : เบด (มีด)  
 ครูภูมิปัญญา : เอาไว้ทำอะไร?  
 เด็กฯ : ตัดเชือก (เชือก)  
 ครูภูมิปัญญา : เอาไว้ทำอะไรอย่าง  
 ครูภูมิปัญญา : “ของเล่นอะไร?” พร้อมชูลูกยางให้เด็กดู  
 มุกฟ้า : เครื่องบิน  
 ครูภูมิปัญญา : กิ่งหัน

#### ครูภูมิปัญญาสาธิตการทำให้อู

นาย : บั้งค้อเป็น  
 ครูภูมิปัญญาแจกลูกยางคนละหนึ่งมัด หลอดตัดให้ได้ขนาดคนละหนึ่งอัน กิ่งหันคนละหนึ่งก้าน เชือกคนละหนึ่งเส้น ครูให้เด็กนั่งเป็นกลุ่มและครูภูมิปัญญามาสอนทีละกลุ่ม คุณครูผู้ดูแลเด็กช่วยสอนด้วย เมื่อเด็กๆทำกิ่งหันลูกยางเสร็จเด็กๆได้ทำการทดลองเล่น เมื่อเล่นเสร็จเด็กฯ กล่าวขอบคุณครูภูมิปัญญาและให้สลาย เด็กฯ เข้าแถวเดินทางกลับศูนย์ฯ เพื่อปฏิบัติกิจกรรมประจำวันตามปกติ

วันพุธ ที่ 18 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

#### ครูเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน

เด็กฯเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า กล่าวคำปฏิญาณตน อ่านคู่ออ์ต่างๆ หลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติเสร็จ เด็กฯแยกย้ายกันเข้าห้องเรียนของตนเอง ครูให้เด็กนั่งเป็นวงกลมและให้อาสาสมัครหนึ่งคน เพื่อเล่นเกมอีมอชูช่อนผ้า ใ้เวลาประมาณ 15 นาที เมื่อเล่นเสร็จครูให้เด็กฯนั่งตามสัญลักษณ์ของตนเองครูและเด็กร่วมกันสนทนาในเรื่องการทำของเล่นเด็ก หรือว่าการทำกิ่งหันลูกยาง

ครูถัย : เมื่อวานเราไปไหนมาล่ะ?  
 ดิว : ไปบ้านครูไทรยุทธมาล่ะ  
 เนย์ : ไปเที่ยวค่ะ  
 มุกฟ้า : ไปทำกิ่งหันครับ

---

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของศีกษาปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิ ปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลมูรอลิตตาม (บ้านลาทาง) หมู่ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

ครูเกีย : ครูได้รพทสอนอะไรบ้าง  
เต็กๆ : ทำกึ่งหันคะ/ครับ

ครูให้เต็กเล่นกึ่งหันถูกย่างทเต็กๆผลิตชิ้นเองอย่างสนุกสนาน

วันพฤหัสบดี ที่ 19 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

ครูเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน

เต็กๆเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า กล่าวคำปฏิญาณตน อ่านคู่มือต่างๆ หลังจากเข้า  
แถวเคารพธงชาติเสร็จ เต็กๆแยกย้ายกันเข้าห้องเรียนของตนเอง เต็กๆนั่งตามสัญลักษณ์ของ  
ตนเอง ครูนำเข้าผู้กิจกรรมและการเก็บเต็ก โดยเพลง “กึ่งหันต้องลม” 2 รอบ เมื่อเสร็จพร้อมที่จะ  
เรียนรู้ ครูก็เริ่มสนทนากับเต็ก โดยการตั้งคำถาม

ครูเกีย : เต็กๆรู้ไหมว่ากึ่งหันถูกย่างที่ทำขึ้นไว้ทำอะไร?

เต็กๆ : เอาไว้เล่นคะ/ครับ

ครูเกีย : อันตรายจากการเล่นกึ่งหันถูกย่างมีอะไรบ้างคะ?

เต็กๆ : ถ้าดึงแรงๆเชือกขาดอาจเข้าตาได้

ครูเกีย : เก่งจังเลยคะ

หลังจากสนทนาเสร็จ ครูให้เต็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์โดยการกลิ้งสิ่งจากลูกยาง  
หลังจากนั้นจัดกิจกรรมเต็กตามตารางกิจกรรมประจำวัน

วันศุกร์ ที่ 20 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

บททวนบทเรียนในหน่วยของเล่นเต็ก

เต็กๆเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า กล่าวคำปฏิญาณตน อ่านคู่มือต่างๆ หลังจากเข้า  
แถวเคารพธงชาติเสร็จ เต็กๆแยกย้ายกันเข้าห้องเรียนของตนเอง วันนี้ครูให้เต็กๆเรียนที่ลานหน้า  
ห้องเรียน โดยจัดให้เต็กนั่งเป็นวงกลม ครูนำเข้าผู้บทเรียนโดยการร้องเพลง “ช้างตัวโต” พร้อม  
ให้เต็กๆทำท่าทางประกอบ ครูทบทวนการเรียนรู้ในหน่วยของเล่นเต็ก โดยการสนทนา ครูตั้ง  
คำถามเพื่อให้เต็กเสนอความคิดเห็น

ครูเกีย : เต็กๆจำได้ไหมคะว่า ก่อนออกไปเรียนบ้านครูไทรพท เต็กๆควรปฏิบัติ  
ตัวอย่างไร

คิม : เดินเป็นแถว

น้องลา : ไม่คุยกัน

ครูเกีย : ครูไทรพทสอนให้เต็กทำอะไรคะ

มุกฟ้า : ทำของเล่นครับ

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาแบบการจัดการเรียนรู้ของศึกษาปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่  
สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเต็กเด็กอนุบาลบุรีดิศตคาม (บ้านลาหงา) หมู่  
ที่ 6 ต.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

น้องนา : ทำถึงขั้นค่ะ

เด็กและครูร่วมกันสรุป เรื่อง การทำของเล่น

ครูก็ย : เราได้อะไรจากการทำของเล่นนี้

เด็กๆ : ได้ของเล่น

ครูก็ย : ได้ของเล่นที่ทำเองจากวัสดุธรรมชาติและเป็นของเล่นที่เล่นกันมานาน  
ตั้งแต่รุ่นยาย ( ปู่ ) รุ่น ปะ ( พ่อ )

หลังจากนั้นครูให้เด็กๆ ทำกิจกรรมสร้างสรรค์โดยการวาดภาพตามจินตนาการ เมื่อวาด

ภาพเสร็จ เด็กๆเก็บอุปกรณ์เข้าที่ ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามตารางกิจกรรมประจำวัน

---

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่

สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษাপฐมวัย พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลบุรีรัมย์ (บ้านตาหมา) หมู่

ที่ 6 ค.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

## เด็กรุ่นที่ 2 เดือนสิงหาคม 2552 (ปีการศึกษา 2552)

### หน่วย เพลงกล่อมเด็ก

วันจันทร์ ที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2552

วันนี้เป็นวันจันทร์ หลังจากเช้าแถวเคารพธงชาติเสร็จแล้ว เด็ก ๆ ก็แยกย้ายไปต้นน้ำกินเมื่อตื่นน้ำเสร็จ ครูผู้ยได้เรียกเด็กอนุบาล 3 ขวบ และ 4 ขวบ เข้ามาร่วมร้องด้วยกัน วันนี้เด็กมาเรียนทั้งหมด 23 คน เมื่อเด็กมาพร้อมเพรียงกันแล้ว ครูผู้ยให้เด็ก ๆ จับมือกันเป็นวงกลมเพื่อเตรียมพร้อมก่อนเรียน เมื่อเด็กเรียบร้อยแล้ว ครูผู้ยก็เริ่มการสอนทันที ซึ่งสัปดาห์นี้จะสอนหน่วย เพลงกล่อมเด็ก ก่อนจะสอนเพลงกล่อมเด็กในวันอังคารที่ 18 สิงหาคม 2552 ครูเริ่มสละมและอ่านคูอาร์ก่อนเข้าสู่บทเรียน เมื่อครูผู้ยอ่านคูอาร์เสร็จ เริ่มสร้างข้อตกลงให้กับเด็กทุกคนก่อนที่ปฏิบัติจะมาสอนสอนในวันพรุ่งนี้

เด็กๆน่าจะให้เรียบร้อยนะคะ เรามารู้ข้อตกลงก่อนนะคะ

ครูผู้ยให้เด็กๆ นั่งเป็นวงกลม

ครูผู้ย : ให้สละมกับเด็กๆ

เด็กๆ : เด็กๆรับสละม

ครูผู้ย : สร้างข้อตกลง การพูดต้องพูดทีละคน เมื่อจบกับเพื่อนๆ และมีคนมาหา

ควร กล่าวอะไร

เด็กๆ : ตอบว่า ต้องกล่าวสละม

ครูผู้ย : สมมุติว่าไปบ้านคนอื่น เด็กๆ ต้องกล่าวอะไร

น้องมา : ตอบว่า เราต้องกล่าวสละม

ครูผู้ย : ถามถึงแปลว่าเราว่าทำอะไร

น้องมา : ให้อ่านหนังสือ

ครูผู้ย : สาธิตการกล่าวสละมให้เด็กๆดู

ครู : ให้เด็กๆจับคู่ มี 12 คู่ 22 คน เหลือ 1 คน ก็จับคู่กับคุณครู

เด็กๆ : เด็กให้สละมต่อกัน

ครู : เมื่อสละมกับผู้ใหญ่ให้เด็กพูดด้วยนะคะ

ครูและเด็ก : ร้องกันร้องเพลง เพื่อน

ครูผู้ย : ร้องเพลงกล่อมเด็กให้เด็กๆ ฟัง

เด็กๆ : ตั้งใจฟังด้วยความสนใจ

ครูผู้ย : ครูให้เด็กๆ นั่งเป็นวงกลม

ครู : สรุปการสละม

ก่อนสร้างข้อตกลง ครูผู้ยเตรียมความพร้อมก่อนสร้างข้อตกลง

---

รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของศัลยกรรมช่วยจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาระดับชั้น พ.ศ.2546 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลบุรีดิศลาลัย (บ้านลาหงา) หมู่ที่ 6 ค.ละงู อ.ละงู จ.สตูล

|          |   |                                    |
|----------|---|------------------------------------|
| ครูภัย   | : | นำหุ่นช้าง                         |
| ครูภัย   | : | ให้น้องปิ่นออกมาร้องเพลงช้างหัวโต  |
| น้องปิ่น | : | ให้สถานที่ “อัสลามมูอาลียุม”       |
| เพื่อนๆ  | : | ทุกคนรับสละม “วาอาลียุมมูสตะลาม”   |
| น้องปิ่น | : | ร้องเพลงช้างและกล่าวสละมกับเพื่อนๆ |
| ครูภัย   | : | ให้เด็กนั่งเป็นวงกลมนะค่ะ          |

### สรุปกิจกรรมสร้างสรรค์

ครูเตรียมภาพสละมให้เด็กๆ วันนี้ให้เด็กระบายสีภาพ ภาพคนสละมกัน ทุกคนมีความตั้งใจมากเมื่อทำกิจกรรม แต่ก็ยังมีบางคนที่ไม่ค่อยสนใจ ทำงานให้เสร็จเร็วไปเล่น เมื่อใกล้ 3 ขวบ และ 4 ขวบ มาทำกิจกรรมร่วมกัน ไม่ค่อยสนใจเท่าไร

### วันอังคาร ที่ 18 สิงหาคม 2552

ครูภัยให้เด็กนั่งครึ่งวงกลม ครูภัยสร้างข้อตกลงก่อนเจอกับภูมิปัญญา เด็กจำไหนนะ/ครับ

ว่าเมื่อเจอกับภูมิปัญญา เด็กต้องทำอะไรก่อนนะ/ครับ (เด็กๆ) ต้องกล่าวสละมนะ/ครับ

หลังจากถามความรู้เดิมของเด็กแต่ละคน ครูภัยเริ่มแนะนำตัวให้กับเด็กๆ (นัสนั่นนั่งอึ้ง)

คนใหม่ของเรา ชื่อครู ทัศนะนะค่ะ/ครับ) ทัศนะตอบก็แนะนำตัวให้กับเด็กๆ (นัสนั่นนั่งอึ้ง)

เพราะเป็นทัศนะของนัสนั่น เกป็น)

เด็คนั่งเรียบร้อยพร้อมกัน เมื่อเจอกับภูมิปัญญา (วันนี้จัดบรรยากาศการสอนหน้าชั้นเรียน)

นั่งบนเสื่อกัน เด็กๆนั่งเรียบร้อย ครู ทัศนะตอบเริ่มร้องเพลงกล่อมเด็ก

เพลงกล่อมเด็กมีดังนี้

โยนและโผกแปลกลางมา

ชวานาญข้าควายหางคอก

หมากเต็มจอก คอกทอนเต็มขัน

แม่น้ำวัดโยนและ โยนและ

หลังจากทัศนะตอบร้องเพลงกล่อมเด็ก เด็กๆ ทุกคนปรบมือให้ แต่ก็ยังงงๆอยู่ เพราะ

เด็กฯยังไม่เคยรู้จักบทเพลงแบบนี้ (ว่าแต่เขา ครูภัยยังไม่เคยได้ยิน)

ทัศนะตอบร้องเพลงกล่อมเด็กให้เด็กๆ ฟัง เป็นที่ขวที่ 2 เด็กๆ ร่วมกันว่าตามทัศนะตอบ

แต่ก็ยังงงๆ ผิดๆ

ทัศนะตอบร้องเพลงกล่อมเด็กให้เด็กๆ ฟัง เป็นที่ขวที่ 3 เด็กๆ ร่วมกันว่าตามทัศนะตอบ

ที่ขวที่ 3 เริ่มดีขึ้น แต่ความสนใจของเด็กเริ่มลดน้อยลง มีเด็ก 4 ปี ที่นั่งฟังทัศนะตอบร้องเพลง